

«بەنام خالق آرامش»

نام کتاب: تولید فلورزده ها رغذا بر درخانه (بصیر دوم)

نام نویسنده: سازمان پژوهش و برنامه ریزی راه‌آهن

تعداد صفحات: ۱۳۵ صفحه

تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۰

کافیہ بونگل

CaffeineBookly.com

@caffeinebookly

caffeinebookly

[@caffeinebookly](#)

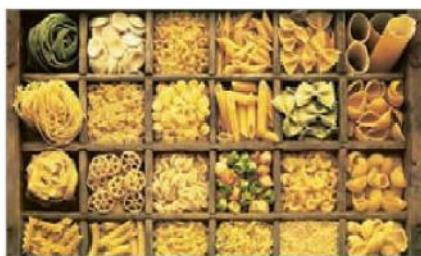
caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

هدف توانمندسازی: هنرجو انواع پاستا را کاملاً بشناسد.

پاستا

شکل ۱۰- انواع پاستا

کلمه پاستا^۱ در زبان ایتالیایی به معنای خمیر است. پاستا از نوعی گندم سخت تهیه می‌شود. آرد را با تخم مرغ یا آب یا مخلوطی از این دو همراه با کمی رونم زیتون خمیر می‌کنند و به اشكال گوناگون در می‌آورند که هر کدام نام خاصی دارد. مانند:

- ماکارونی^۲ تی باریک و دراز
- اسپاگتی^۳ رشته مفتوحی، نازک و دراز
- فتوچینه^۴ تسمه باریک و دراز
- کاتلونی^۵ لوله تنبوشه‌ای یا ورقه لوله شده
- لازانیا^۶ نوار پهن و دراز
- ورمیشل یا ورمیچلی^۷ کلاف نخ مانند رشته فرنگی
- راویولی^۸ بالشتک چهارگوش و گرد برای پرکردن
- کنکیلی^۹ گوش ماهی

پختن پاستا

در پختن پاستا باید به ازای هر نفر ۱۰۰ الی ۱۲۰ گرم پاستای خشک در نظر گرفت. قابلیم پاستا باید جادار باشد، چون پاستا هم مانند برنج باید در آب جوش فراوان شناور باشد. به ازای هر ۲۰۰ گرم پاستا حداقل ۱ لیتر آب لازم است. مدت پخت پاستا به جنس آرد، ریزی و درشتی پاستا و نیز به میل خورنده بستگی دارد. (جدول راهنمای مدت پخت پاستا کاتلونی و لازانیا در دو مرحله پخت می‌شوند؛ مگر اینکه خمیر تازه باشد).

- در ایتالیا پاستا را کمی سفت از آب در می‌آورند و این کیفیت را آل دنته^{۱۰} یعنی دندان گیر می‌نامند.
- سس پاستا در واقع خوشی است که پاستا را به عنوان غذا کامل می‌کند؛ به همین دلیل ما این سس را خورش پاستا می‌نامیم.

ردیف	نام و نوع پاستا	مدت زمان پخت در قابلیم طبق دقیقه
۱	اسپاگتی (مفتوح)	۱۰ تا ۱۲
۲	راویولی (بالشتک)	۱۰ تا ۱۵
۳	کنکیلی (گوش ماهی)	۱۰ تا ۱۲
۴	کاتلونی (لوله تنبوشه‌ای)	۵ تا ۱۰
۵	فتوچینه (تسمه‌ای و تسمه بیج)	۱۲ تا ۱۵
۶	لازانیا (بندقیا)	۵ تا ۱۰
۷	ماکارونی (رشته)	۱۲ تا ۱۵
۸	ورمیشل (کلاف)	۵ تا ۶

۱- pasta	۲- macaroni	۳- spaghetti	۴- fettuccine
۵- caneloni	۶- lasagna	۷- vermicelli	۸- ravioli
۹- conchiglie	۱۰- al dente		

پخت انواع پاستا

ماکارونی (به سبک ایرانی)

مواد لازم:

ماکارونی	۵۰۰ گرم
گوشت گوساله چرخ شده	۲۵۰ گرم
پیاز ساطوری	۱ عدد
سیر کوبیده	۱ تا ۲ پر
رب گوجه فرنگی	$\frac{1}{2}$ پیمانه
نمک و فلفل	به مقدار لازم
روغن	به مقدار لازم

طرز تهیه: ابتدا روغن را در تابه داغ کنید. پیاز را تفت دهید تا طلازی شود. بعد سیر را اضافه کنید. گوشت چرخ شده را به مواد اضافه کنید و تفت بدھید. رب گوجه را بیفزايد و به مدت ۲ تا ۳ دقیقه نفت بدھید. کمی نمک و فلفل اضافه کنید و چند دور هم بزنید. سپس نصف پیمانه آب جوش به آن بیفزايد و بگذارید روی حرارت کم بپزد و به روغن بینفتند.

در این فاصله ۳ لیتر آب و کمی نمک و روغن در ظرف بریزید و روی حرارت بالا به جوش آورید. پس از جوش آمدن، ماکارونی را در آن بریزید و با کفگیر چوبی هم بزنید. یک رشته را بردارید، امتحان کنید. وقتی که مغز پاستا نرم شد، قابلمه را در آبکش خالی کنید. برای اینکه ماکارونی ها به هم نچسبند، یک پارچ آب سرد هم در آبکش روی آن بریزید تا عاب آن شسته شود. نصف پیمانه آب و روغن در دیگ داغ کنید و مقداری از ماکارونی را روی آب روغن بریزید، سپس مقداری از مواد میانی را روی آن بریزید و بقیه مواد را به همین ترتیب در قابلمه بریزید. بعد از پیچیدن بخار در قابلمه، حرارت را کم کنید. حدود ۳۵ تا ۴۰ دقیقه طول می کشد تا ماکارونی دم بکشد.

لازانيا

لازانيا غذایی است که با تغییر مایه لایی آن می تواند تنوع فراوانی داشته باشد. می توان به جای گوشت مقداری قارچ، کدو سبز، بادمجان، مرغ، ماهی و میگو به کار برد.

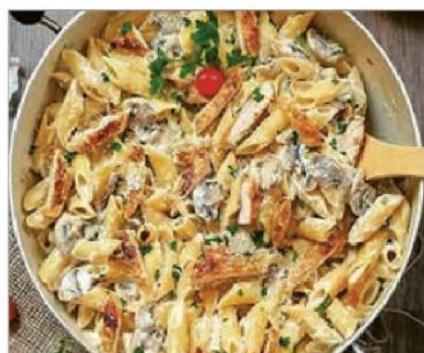
شکل ۱۱- لازانیای آماده

مواد لازم :

ورق لازانيا	۱ بسته (۳۰۰ گرم)
گوشت گوساله چرخ شده	۱۵۰ گرم
پیاز کوچک	۱ عدد
قارچ خرد شده	۱۰۰ گرم
آب لیمو	۱ قاشق مرباخوری
جعفری ساطوری	۱ قاشق غذاخوری
پنیر پیتزا سفت رنده شده	$\frac{1}{2}$ پیمانه

سنس سفید	۲ پیمانه	خامه
سنس گوجه‌فرنگی	۲ پیمانه	نمک و فلفل
نمک و فلفل	به مقدار لازم	روغن
روغن	۳ قاشق غذاخوری	چاشق
خامه	۱ پیمانه	

طرز تهیه: روغن را در تابه روی حرارت ملایم داغ کنید و گوشت را به همراه پیاز رنده شده در آن تفت دهید. سپس قارچ را افزوده، کمی آبلیمو و نمک بریزید و با حرارت بالا تفت دهید. کمی از سنس گوجه‌فرنگی را به مواد گوشته بیفزایید. وقتی آب مواد تبخیر شد، جعفری را به آن بیفزایید و هم بزنید و سریع از روی حرارت بردارید. ورقه‌های لازانیا را به مدت ۱۵ دقیقه در آب بجوشانید و در آبکش بریزید. سپس نیمی از آن را در ظرف نسوز یا پیرکس چوب کرده قرار دهید. مقداری از سنس‌ها را روی ورقه لازانیای پهن شده بریزید و مقداری پنیر پیتزا نیز به آن اضافه کنید. مقداری از پنیر پیتزا و سینه‌ها را با مواد مخلوط کنید و مواد را روی پنیر پهن شده بریزید و بقیه لازانیا را در روی مواد بچینید و کاملاً پوشش دهید. سپس بقیه سنس‌ها را روی لازانیا و بقیه پنیر را روی سنس‌ها بپاشید و در فر داغ با حرارت ۲۰۰ درجه سانتی‌گراد به مدت ۲۵ تا ۳۵ دقیقه بپزید.

شکل ۱۲- پاستا پنه با سنس آلفredo

پاستا پنه با سنس آلفredo

پاستا پنه	۱ بسته	پاستا
سینه مرغ	۳۰۰ گرم	
جعفری تازه خرد شده	$\frac{1}{2}$ پیمانه	جعفری
پنیر پارمسان رنده شده	$\frac{1}{2}$ پیمانه	پنیر
کره	$\frac{1}{2}$ پیمانه	
روغن مایع	$\frac{1}{4}$ پیمانه	روغن
خامه	۱ پیمانه	
شیر	۱۰۰ گرم	شیر
قرص عصاره مرغ	نصف عدد	
نمک، فلفل و پودر لیمو	به مقدار لازم	نمک، فلفل و پودر لیمو
سیر	۴ جبه	

طرز تهیه: ابتدا قرص را در شیر حل کنید. سپس آن را با کره، خامه، جعفری، نمک و کمی فلفل مخلوط کنید و روی حرارت بگذارید تا حدود ۵ دقیقه بجوشند و غلیظ شود. از روی حرارت بردارید و کنار بگذارید. سینه‌های مرغ را هندسی و نازک برش بزنید و با روغن مایع تفت دهید. پودر لیمو و فلفل به آن بزنید. در تابه را ببندید و بگذارید کاملاً بپزد. سپس سنس آماده شده را به آن اضافه کنید و بگذارید کمی با هم بجوشند.

در نهایت پنیر را اضافه کنید و منتظر بمانید تا پنیر باز شود. پستا را آبکش کنید و در مقداری کره، سس و فلفل، نفت دهد و با مانق مواد مخلوط کنید.

اسپاگتی با سس بلونزه

مداد لازم

۱	لیوان	آب یا ماء الشعیر
۲	لارم	پنیر پارمسان
۳	چندبرگ	رب گوجه فرنگی
۴	پیمانه	کمپوت گوجه
۱	قوطی	روغن زیتون
۳	فاسق غذاخوری	رب گوجه فرنگی
۱	برگ	برگ یو
۱	حبه	سیر
۱	به مقدار کم	کرفس
۱	عدد	هویج
۱	به مقدار کم	میخ
۱	کم	پیاز
۰	عدد	گوشت چرخ شده
۱	به مقدار کم	اسپاگتی

طرز تهیه: پیاز خرد شده، سیر رنده شده، هویج و میخک را در قابلمه بریزید و با روغن زیتون تفت دهید. بعد ۳ عدد برگ بو بینزاید. ۳ قاشق غذاخوری روب گوجه و چند برگ ریحان پودر شده بینزاید. حدود ۱ ساعت بگذارید تا با حرارت کم بپزد. بعد کمپوت گوجه فرنگی یا به همان میزان گوجه را بلانچ کنید و به مواد اضافه کنید. یک ساعت دیگر هم بگذارید بپزد. اسپاگتی را در آب و نمک جوش آمده بریزید. حدود ۷ تا ۱۰ دقیقه بپزید و از صافی رد کنید. وقتی که آب خورش تبخیر شد، مقداری از مواد و اسپاگتی را در ظرف مخلوط کنید و پنیر پارمسان را به آن اضافه کنید. سپس در ظرف اصلی بریزید و روی آن پنیر و برگ ریحان پاشید.

نحوه اجرا	شرح فعالیت	ردیف فعالیت
گروهی	انواع ماکارونی، لازانيا و پاستا بنه را از خانواده پاستاها تهیه کنید.	۵

@caffeinebookly

caffeinebookly

[@caffeinebookly](#)

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

فعالیت پایانی

■ برای هفتۀ مشاغل انواع غذاهای خمیری را بین هم کلاسی‌های خود تقسیم کنید و به کمک همدیگر آنها را برای غرفۀ فروش آماده کنید.

- ۱ یک نوع پیترا تهیه کنید.
- ۲ دو مدل کرب تهیه کنید.
- ۳ پاستا پنه را تهیه کنید.
- ۴ یک نوع بنیه آماده کنید.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

شايسٽگى ۵

تهيبة انواع پيش غذا (سالاد، اردور، فينگرفود)،
كاناب، كوكتل ميگو و پوره

٣٨ ساعت (٨ ساعت نظرى + ٣ ساعت عملى)

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

واحد یادگیری

تهیه انواع پیش غذا (سالاد، اردور، فینگرفود)، کاناب، کوکتل میگو و پوره

استاندارد شغل

■ مهارت تهیه انواع پیش غذا (سالاد، اردور، فینگرفود)، کاناب، کوکتل میگو و پوره از طریق تهیه انواع سالادها، (سالاد فصل، سالاد سبزی، سالاد میوه، اولویه، پاستا سالاد، کاردینال، مرغ، کلم سفید (کالسلو)، ماست و شوید، کارتوفل، بدمجان)، تهیه اردور بادام، تهیه غذاهای تک نفره (انگشتی یا فینگرفود، اسلاس قارچ و زامبون، فریتاتای پنیر)، تهیه انواع کاناب (مارگرتا، تن ماهی)، تهیه انواع پوره (سیب زمینی، هویج و اسفناج)، تهیه کوکتل میگو براساس استانداردهای سازمان فنی و حرفه‌ای کشور

شايسنگي هاي فني موردنظر

- تهیه انواع پیش غذا (سالاد، اردور، فینگرفود)، کاناب، کوکتل میگو و پوره
- تهیه انواع سالادها (سالاد فصل، سالاد سبزی، سالاد میوه، اولویه، پاستا سالاد، کاردینال، مرغ، کلم سفید (کالسلو)، ماست و شوید، کارتوفل، بدمجان)
- تهیه اردور مرغ و بادام
- تهیه غذاهای تک نفره (انگشتی یا فینگرفود، اسلاس قارچ و زامبون، فریتاتای پنیر)
- تهیه انواع کاناب (مارگرتا، تن ماهی)
- تهیه انواع پوره (سیب زمینی، هویج و اسفناج)
- تهیه کوکتل میگو

شايسنگي هاي غيرفنی موردنظر

نگرش

- دقت در انتخاب مواد اولیه
- دقت در تمیز کردن میگو و نگهداری آن
- صرفه جویی در مصرف آب، برق، گاز و ...

ایمنی و بهداشت

- استفاده از بلس کار مخصوص (کلاه، کفش، روپوش، ماسک و دستکش نسوز)
- مجهرزبودن کارگاه به کیسول آتش نشانی و جعبه کمک‌های اولیه

توجهات زیست محیطی

- دفع صحیح ضایعات و پساب
- مدیریت پسماند

هدف توانمندسازی: با روش تهیه ا نوع پیش‌غذاها برای فروش در تولیدی آشنا شود.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	با دوستان خود در رابطه با روش فراوری و مواد مصرفی و نیز ویژگی‌های ا نوع پیش‌غذا تحقیق کنید و در کارگاه به صورت کنفرانس ارائه دهید.	بهصورت گروهی

جدا کردن واحد یادگیری پیش‌غذا یا اردور بهویه از واحد یادگیری سالاد آسان نیست، زیرا بسیاری از اردورها غذاهایی هستند که به عنوان سالاد یا یک وعده غذای اصلی هم خورده می‌شوند. پیش‌غذاها می‌توانند سوپ و یا سالاد باشند و یا حتی غذاهای سبک، پیش‌غذاها باید اشتباهی فرد را برای خوردن وعده اصلی باز کنند. از ا نوع پیش‌غذاها می‌توان به سوپ‌های ساده و بدون خامه، کنسومه و یا پتاش، ا نوع سالاد، پاستا، سیب‌زمینی، فینگرفودهای تهیه‌شده بانان تست و حتی غذاهایی مانند کشک بادمجان، آبدوغ خیار، میرزا قاسمی و کله‌جوش در پرس‌های کوچک و ا نوع املتها را نام برد. در این واحد یادگیری با تعدادی از پیش‌غذاها آشنا می‌شوید.

روش فراوری پیش‌غذا

انواع پیش‌غذاها شامل سالادها، فینگرفودهای سوپ، اردورها و غذاهای انگشتی است.

ویژگی پیش‌غذا

پیش‌غذا عبارت است از انواع غذاهای مختصر و غالباً سردي که به عنوان تقطن و تنقل در میان ملل مختلف برای سرگرم داشتن مهمانان پیش از فراغ واندن آنها بر سر میز یا سفره اصلی تعارف می‌شود. اردور یا پیش‌غذا را در ایران قدیم «پیش آرک» می‌نامیده‌اند.

■ پیش‌غذاها یا اشتها آورها قبل از وعده اصلی غذاها سرو می‌شوند.
■ پیش‌غذاها معمولاً از وعده‌های اصلی کوچک‌تر هستند و حتی ممکن است در مصرف آنها استفاده از کارد و چنگال لازم نیاشد.

■ پیش‌غذاها معمولاً برای مهمانی‌ها و مراسم و حتی برای کودکان بهترین انتخاب است؛ چرا که هزینه کمتری نسبت به وعده اصلی دارند.

■ سالاد علاوه بر باز کردن اشتها، برای تأمین سبزیجات (کلروفیل) خام، الیاف گیاهی و ویتامین‌های تازه مصرف می‌شود. همچنین از آجایی که سالاد غذایی است سبک و پرحجم، خوردن مقداری از آن در هر وعده غذایی برای پرهیز از تغذیه سنتگین و کالری پیش از اندازه راهی مناسب است.

ویژگی‌های ابزار برای تهیه پیش‌غذا

یکی از نکات مهم در تهیه ا نوع پیش‌غذاها، داشتن ابزار و لوازم برای سهولت تهیه و آماده‌سازی سریع آن است. بهتر است در تهیه ا نوع پیش‌غذاها از ابزارهایی استفاده شود که بتوانیم تزیین انواع سبزیجات و میوه‌ها را در مدت زمان کمتری تهیه کنیم؛ مانند رنده برقی، خردکن‌های رشته‌ای بدون استفاده از برق، انواع ظرف‌های مخصوص برای فینگرهای برشی، قالب‌های تک نفره، جعبه‌های مخصوص فینگرفودهای برای حمل آنها، خلال‌های تزیینی برای تزیین و سرو برخی فینگرهای که دیگر نیاز به چنگال هم نباشد. برای گرم نگه داشتن برخی از پیش‌غذاها بهتر است از ظرف‌های گرم‌کن دار و برای اردورها از ظروف مخصوص اردورخوری استفاده شود.

موارد مصرف سالادها

سالاد غذای گیاهی خام یا پخته‌ای است که همراه با نوعی مایه یا سس با غذای اصلی خورده می‌شود. در ترکیب این مایه‌ها همیشه اندکی نمک، سرکه، روغن و فلفل موجود است که باعث تحریک اشتها و تغییر ذائقه خورنده است. سالاد هم مثل دیگر موارد آشپزی تحول پیدا کرده است. تنوع موادی که در ترکیب آن به کار می‌رود، به جایی رسیده است که بسیاری از انواع سالاد به صورت غذای کاملی درآمده است. سالاد مخلوطی از سبزیجات و یا میوه‌های خام همراه با سرکه یا آبلیمو، روغن زیتون، خردل، سس و نمک است. در سالاد میوه معمولاً به جای روغن زیتون از خامه استفاده می‌شود. انواع میوه و سبزیجات خام که در تهیه سالاد از آنها استفاده می‌شود، حاوی انواع ویتامین و سلولز هستند. سالادها انواع مختلفی دارند و معمولاً به سالادهای رژیمی، مجلسی، و انواع سالاد فصل تقسیم می‌شوند. در سالادها معمولاً از چاشنی‌ها و طعم‌دهنده‌های گوناگونی مثل سرکه، آبلیمو یا سس و فلفل استفاده می‌شود. سالادها جزء غذاهای سرد محسوب می‌شوند اما ممکن است موادی مثل گوشت و تخم مرغ پخته، حبوبات پخته، پنیر و... در آنها اضافه شود که در این صورت ارزش غذایی شان بیشتر می‌شود.

- ادویه مورد استفاده در سالاد باید قبلاً در آبلیمو یا سرکه حل شود، سس به سالاد اضافه گردد.
- در صورت استفاده از روغن زیتون در سالاد باید قبلاً آبلیمو یا سرکه و نمک و فلفل را به آن اضافه کرد. (زیرا مواد سالاد، چربی را جذب می‌کند و مانع از نفوذ ترشی می‌شود؛ در نتیجه سالاد طعم خوبی نخواهد داشت).
- هنگام صرف سالاد باید سس آن را اضافه کرد؛ زیرا در غیر این صورت مواد سالاد پلاسیده می‌شود و آب می‌اندازد.
- در صورت استفاده از کنسرو قارچ در سالاد، قارچ نیاز به سرخ شدن ندارد.
- در صورت استفاده از سبزیجاتی در تهیه سالاد، ابتدا آن را با سرکه، نمک و فلفل مخلوط کنید، سپس روغن زیتون را به آن اضافه کنید.
- خوردن غذای اصلی بعد از یک طرف سالاد، اگر هم مقدور باشد، چیزی جز زیاده‌روی نیست؛ بنابراین در انتخاب مواد سالاد باید در نظر داشته باشیم که این سالاد قرار است با چه نوع غذایی صرف شود. اگر غذا به همان سالاد ختم می‌شود، می‌توان آن را با مواد مغذی مانند مرغ، ماهی، کالباس، لوبیا، نخود پخته، لبو، پنیر و ... تقویت کرد، اما اگر در کنار سالاد یا بعد از آن غذاهایی مانند آش، پلو خوش، کباب و مرغ بر سر میز یا سفره می‌آید، عقل سليم حکم می‌کند که سالاد به چند پر سبزی و ترهبار ساده محدود بماند. همچنین باید در نظر داشت که سبزی خوردن در سفره‌های ایرانی، در واقع نوعی سالاد است که بسیار بیش از سالاد فرنگی با غذای ایرانی بهویژه پلوخورش تناسب دارد. به همین دلیل است که وقتی سر سفره‌ای سبزی خوردن وجود داشته باشد، معمولاً به سالاد چندان اعتنایی نمی‌شود؛ بنابراین در بسیاری موارد میان سالاد و سبزی خوردن می‌توان یک مورد را انتخاب نمود.

روش نگهداری مواد اولیه سالاد تهیه شده تا مصرف

در تهیه سالادها باید به شادابی و تازگی و تردی آن توجه داشت. به این دلیل سالاد را باید در آخرین فرصت آماده کرد و سر سفره برد تا اجزای آن مانده و پزمرده نشوند. گاه می‌بینیم که کدبانوی با زحمت و دقت طرف بزرگی پر از سالاد تهیه کرده است، ولی برای آنکه کار خود را پیش اندخته باشد، این کار را پیش از بارگذاشتن دیگر برنج یا چاشنی‌گیری خورش انجام می‌دهد. هرگاه به دلیلی ناچار شوید سالاد را پیش از وقت آماده کنید، بهتر است یک پارچه یا حولة کاغذی نمدار روی آن بکشید تا ترهبار خردشده شاداب بماند. سس سالاد درهم را نیز باید در لحظه آخر به آن افزود؛ بدليل اینکه سرکه، نمک و آب نهفته در بافت ترهبار آزاد می‌شود و سالاد

سریع آب می‌اندازد و روند پلاسیدن و پُرمدرن اجزای آن آغاز می‌شود. برای اینکه این روند کندتر پیش برود، می‌توانید نخست یکی دو قاشق روغن در سالاد بروزید و آن را خوب هم بزنید. چنان‌که پوشش نازکی از روغن روی برگ کاهو و پیاز و دیگر سبزی‌ها را بگیرد، سرکه و نمک دیرتر در آنها نفوذ می‌کند.

سالادها را به دو صورت تهیه می‌کنند:

۱ اجزای کاهو، گوجه‌فرنگی، پیاز، خیار... را جدا از هم آماده می‌کنیم و کنار هم در ظرف می‌چینیم و با یک یا دو رنگ سس سرمه می‌گذاریم تا هر فردی به میل خود ترکیبی از این مواد را در بشقابش درست کند و از سسی که بیشتر دوست دارد، به آن بزند. این سالاد را «سالاد چیده» می‌نامیم؛ به این دلیل که اجزای آن در کنار هم چیده شده‌اند. اجزای سالاد چیده را معمولاً زیاد خرد نمی‌کنند، زیرا هم آرایش برگ‌های کاهو، حلقه‌های پیاز، گوجه‌فرنگی، خیار... در ظرف سالاد زیباتر و هم برداشتن آنها از ظرف آسان‌تر است.

۲ اجزای سالاد را خرد می‌کنند و در یک ظرف بزرگ می‌ریزند و زیر و رو می‌کنند و مخلوط رنگینی از تره‌بار به وجود می‌آورند. به همین خاطر، این سالاد را می‌توان «سالاد درهم» نامید. سس سالاد درهم معمولاً سبک و زلال است و آن را پیش از بردن سرمه به سالاد می‌زنند.

■ سالاد مسافرت یا پیکنیک را باید در پارچه‌ای بپیچیم و در یک کیسه نایلون بگذاریم. سس آن را نیز باید در شیشه جداگانه‌ای نگه داریم و هنگام خوردن، به سالاد اضافه کنیم. نگهداری سالاد سس زده کار بیهوهودی است، زیرا این سالاد پس از یکی دو ساعت دیگر پلاسیده خواهد بود.

■ سالاد را باید به اندازه مصرف تهیه کرد، زیرا ماندن سالاد باعث پُرمده شدن مواد آن می‌شود و تازگی و طراوت خود را از دست می‌دهد.

■ همیشه باید سالاد را تا هنگام سرو شدن، در یخچال نگهداری کرد.

■ به هنگام خرید کاهو دقت کنید که سالم و تازه باشد. برگ‌های کاهو را جدا کنید و با آب فراوان بشویید. می‌توانید کاهو را در مخلوط آب و سرکه به مدت ۱۰ دقیقه قرار دهید تا ضدغوفونی شود.

■ پس از شستن برگ‌های کاهو آن را در آبکش بگذارید تا آب اضافه آن خارج شود. سپس با دستمال آب کاهو را کاملاً بگیرید.

■ برگ‌های کاهو را بهتر است در کیسه پارچه‌ای بپیچید و کیسه را در قسمت جامیوه‌ای یخچال قرار دهید.

■ برای بهتر ماندن و طولانی تر شدن طول عمر کاهو می‌توانید آن را در مخلوط آب و سرکه بگذارید و بدون آبکشی آن را خشک کنید و در یخچال نگهداری کنید.

■ برای تاره نگه داشتن سالاد خردشده و نگهداری طولانی تر آن می‌توانید در ظرف مورد نظر سالاد، دستمال کاغذی روی مواد سالاد بگذارید. بهتر است دستمال‌ها را صاف کنید تا خیس نشود.

■ هوا نیز می‌تواند سبزیجات را پلاسیده کند. بنابراین باید در ظرف را ببینید و یا یک کیسه فریزر روی سالاد بکشید تا در معرض هوا قرار نگیرد.

اردورها

کلمه اردور در زبان فرانسوی به معنای «بیرون از کار یا امر فرعی» است. منظور از این فرع عبارت است از انواع غذاهای مختصر و غالباً سردی که به عنوان تفتن و تنقل برای سرگرم داشتن مهمانان پیش از فرخواندن آنها بر سر سفره اصلی تعارف می‌شود. در شام یا ناهار نشسته اروپایی، دور اول غذا که در زبان فرانسوی آنره (ورودی) نامیده می‌شود در واقع نوعی اردور است. اگرچه آنره غالباً گرم است و یک نوع بیشتر نیست و مقدار آن هم معین است و هر فردی سهم خود را می‌کشد، پس از آن، نوبت به غذاهای اصلی می‌رسد.

اما در شام یا ناهار ایستاده معمولاً سفره‌ای به نام «میز اردور» یا «بوفه سرد» می‌چینند که مجموعه رنگینی است از انواع غذاهای سبک که مهمانان هر وقت و هر مقدار که بخواهند از این غذاها بر می‌دارند. این گونه پذیرایی به آن معنی است که غرض اصلی از مهمانی دیدار و گفت‌وگویی دوستان یا همکاران است و غذا جنبه ثانوی دارد. این ترتیب پذیرایی با فرهنگ ما زیاد جوش نخورده است و میز اردور یا بوفه سرد کمتر در خانه‌ها و بیشتر در رستوران‌ها و هتل‌های بین‌المللی به چشم می‌خورد. با این حال خود مفهوم اردور، یعنی غذای مختصراً که بیشتر به قصد تفنن و بازکردن اشتها خورده می‌شود، در آشپزی ایرانی جای نمایانی دارد. این‌گونه غذا را ما پیش‌سفره یا پیش‌آرک و گاهی هوسانه می‌نامیم. در ترکیه و کشورهای عربی همین نوع غذا «مزه» نامیده می‌شود که البته همان مزه فارسی است.

هدف توانمندسازی: تهیه انواع سالادها را به صورت عملی بیاموزد.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	روش تهیه انواع سالادها و اردورها و نیز شیوه نگهداری صحیح آنها را بدانید و در کارگاه در این زمینه گفت‌وگو کنید.	به صورت گروهی

تهیه انواع سالاد

شکل ۱- سالاد فصل

سالاد فصل

مواد لازم:

کاهوی متوسط

خیار

گوجه‌فرنگی

هویج

کلم‌پیچ قرمز و سفید کوچک

فلفل دلمه‌ای رنگی

سرکه

سس مایونز

نمک و فلفل سیاه

۱ عدد

۴ عدد

۳ عدد

۲ عدد

با هم $\frac{1}{2}$ یک عدد

۲ عدد

به مقدار لازم

۱ شیشه کوچک

به مقدار لازم

سبزی معطر خشک (ترخون، جعفری و آویشن) با هم ۱ قاشق مریباخوری

طرز تهیه: ابتدا سبزیجات را می‌شویم و خشک می‌کنیم. ظرف مسطح و گرد مناسبی را انتخاب می‌کنیم. سبزیجات را در اندازه‌های درشت، منظم و به صورت حلقه‌ای و مناسب برش می‌زنیم و به حالت ردیفی با رعایت تناسب رنگ‌ها در کنار هم می‌چینیم. سرکه، نمک، فلفل، سبزیجات و مایونز را با هم ترکیب نموده و هم‌زده تا یکدست شود و در سس خوری می‌ریزیم و کنار ظرف سالاد قرار می‌دهیم. فراموش نکنید سس را بهتر است برای جلوگیری از آب انداختن سالاد، هنگام سرو روی سالاد بریزیم و میل نماییم. روی سالاد را با گوجه‌گیلاسی، زیتون سیاه و سبز و حلقه‌های فلفل دلمه رنگی تریم می‌کنیم.

نکته

بهتر است هویج آب پز شود تا سرو آن راحت‌تر باشد.

نکته

افزودن سبزیجات معطر خشک در سالاد فصل دلخواه می‌باشد.

بیشتر بدانید

سالاد سبزی

مواد لازم:

۴ تا ۵ عدد	تریچه متوسط	۶ عدد	سبزی زمینی متوسط
۴ تا ۵ عدد	پیازچه متوسط	۴ عدد	تخم مرغ
۲ قاشق سوپ خوری	نعمانع تازه ساطوری شده	۲ عدد	هویج متوسط
۲ قاشق سوپ خوری	ریحان تازه ساطوری شده	$\frac{1}{2}$ پیمانه	لوبیا چیتی پخته
۷ تا ۸ عدد	ترخون تازه ساطوری شده	۷ تا ۸ عدد	خیارشور ریز
۲ قاشق سوپ خوری	ترخون تازه ساطوری شده	۱۰ سانتی‌متری	ساقه کرفس

مواد سس:

$\frac{3}{4}$ پیمانه	سس مایونز
به مقدار کافی	نمک و فلفل

ظرف تهیه: ابتدا سبزی زمینی، هویج و تخم مرغ را بپزید و بگذارید کاملاً سرد شوند و به صورت نگینی ریز خرد کنید. کرفس، پیازچه، تریچه و خیارشور را پس از شست و شو به صورت نگینی ریز خرد کنید. سبزی ها را تمیز کنید و بشویید و با چاقو ساطوری کنید. تمام مواد فوق را با هم مخلوط کنید و مواد سس را در ظرف بریزید خوب هم بزنید تا یکدست شود. آن را با ترکیبات آماده شده مخلوط کنید و در ظرف همراه با گوجه گیلاسی و جعفری و سس تزیین کنید.

بیشتر بدانید

سالاد میوه

مواد لازم:

۱ لیوان	مغز پرتقال
۱ لیوان	مغز نارنگی
۱ لیوان	مغز دارابی
۱ لیوان	سبز پوست کنده ورقه شده
۱ لیوان	کمپوت آناناس خرد شده
۱ لیوان	مغز گردوی بدون پوست

شکل ۲—سالاد میوه

مغز بادام بدون پوست	۱ لیوان
خامه	۴ تا ۵ سیر
پودر قند	۴ تا ۵ قاشق سوب خوری
عرق بهار نارنج	۳ تا ۴ قاشق سوب خوری
طرز تهیه:	خامه را با پودر قند می زنیم تا غلیظ شود. عرق بهار نارنج را با میوه ها مخلوط می کنیم. خامه را می ریزیم و کمی بهم می زنیم. سالاد را در طرف می ریزیم (نکته حساس برای تهیه این دسر این است که بعد از مخلوط شدن خامه نباید زیاد آن را هم بزنیم، زیرا آب می اندازد). این سالاد را بدون خامه هم می توان تهیه کرد. در این صورت دو لیوان شربت قند را که با عرق بهار نارنج معطر شده، با میوه های آماده شده مخلوط می کنیم. همچنین می توانیم این سالاد را با مخلوطی از کمپوت هلو، زرد آلو، شلیل و آناناس تهیه کنیم. این سالاد را می توان در کاسه های شیک و با لیوان قرار داد.

شکل ۳- سالاد پاستا

سالاد پاستا

مواد لازم:

پاستا	۳۰۰ گرم
مرغ پخته	۱۵۰ گرم
گوجه فرنگی	۴ عدد
خیار شور	۲۰۰ گرم
سس مایونز	یک شیشه کوچک
نمک و فلفل و سرکه	به مقدار لازم

طرز تهیه: مقداری آب و نمک را در قابلمه روی حرارت بجوشانید. پاستا را داخل آن بریزید و هر زمان که کاملاً مغزیخت شد، آن را آبکش کنید. روی آن آب سرد بریزید که کاملاً لعاب آن از بین برود. مرغ را همراه با نمک، فلفل، برگ بو و ادویه بپزید؛ در حدی که آب آن کاملاً تبخیر شود. گوجه فرنگی و خیارشور را خرد کنید و به مواد پاستا اضافه کنید. سپس ماست، سرکه، نمک، فلفل و سس مایونز را مخلوط کنید و هم بزنید تا یکدست شود. در نهایت از گوجه فرنگی یا جعفری برای تزیین استفاده کنید.

سالاد اولویه

مواد لازم:

مرغ	۷۵۰ گرم هویج متوسط
سیب زمینی	۱ کیلو سرکه
تخم مرغ	۴ عدد نمک و فلفل سیاه
نخود سبز	۱ پیمانه پیاز
خیار شور	۱۵۰ گرم جعفری

طرز تهیه: مرغ را با پیاز خردشده، جعفری، هویج و کمی نمک و فلفل می بزنیم؛ به طوری که بعد از پختن یکی دو قاشق بیشتر آب نداشته باشد. بعد از پختن، مرغ را از استخوان جدا کرده و آن را خرد می کنیم. تخم مرغ، نخود سبز، سیب زمینی و هویج را جداگانه می بزنیم و ریز خرد کرده و خیار شور را نیز نگینی خرد می کنیم.

تخم مرغ سفت شده را رنده می‌کنیم. سس مایونز، سرکه، نمک و فلفل را مخلوط می‌کنیم و مواد خرد شده را به آن می‌افزاییم و هم می‌زنیم. سالاد آماده شده را می‌توانیم در دیس بریزیم و روی آن را با مقداری سس مایونز بپوشانیم و با دانه‌های زیتون و حلقه‌های خیارشور تزیین کنیم. سالاد اولویه را به صورت تک نفره می‌توان در برگ‌های کاهو ریخت و با مایونز و گوجه‌های گیلاسی و زیتون تزیین کرد.

سالاد کاردینال

مواد لازم:

۱ پیمانه	خیارشور
۱ پیمانه	کالباس
۵۰۰ گرم	سیب زمینی پشندي
۱ پیمانه	گردوی خیس
۱ عدد	مغز کاهو
۱ عدد	مغز کرفس
۵ قاشق غذاخوری	برنج

مواد سس:

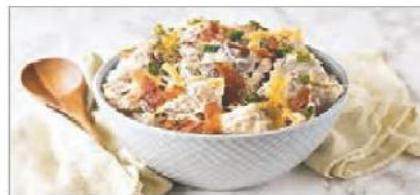
نمک، فلفل و سس گوجه فرنگی	به مقدار لازم
سرکه یا آب لیمو	۲ قاشق سوپ خوری
سس مایونز	۱ شیشه کوچک

طرز تهیه: سیب زمینی‌ها را با پوست می‌بزیم و می‌گذاریم خنک شود و آن را خرد می‌کنیم. مرغ را همراه با نمک، فلفل و چند برگ جعفری یا برگ بو آب بز می‌کنیم، سپس از استخوان جدا و خرد می‌کنیم. در صورتی که کالباس استفاده کردیم، آن را بیز خرد می‌کنیم. مغز کرفس و کاهو را خرد می‌کنیم. گردو را خیس و خرد می‌کنیم. برنج دم کشیده را آماده می‌کنیم. مواد سس مایونز، سرکه، نمک، فلفل و سس گوجه فرنگی را با هم مخلوط و با چنگال یکدست می‌کنیم. مواد آماده شده و سس را با هم ترکیب می‌کنیم. سالاد را در ظرف می‌ریزیم و روی آن را با ژامبون یا کالباس قالب‌زده، زیتون، مغز گردو و مغز کاهو تزیین می‌کنیم.

سالاد مرغ

مواد لازم:

۷۵۰ گرم	سینه مرغ بدون استخوان
۲ عدد	خیار
۵۰ گرم تازه یا ۱ قاشق مربا خوری پودر	زنجبیل
۵ تا ۶ ساقه	پیاز چه
۱ قاشق سوپ خوری	جعفری
۲ عدد	فلفل دلمه قرمز و سبز

شكل ۴- سالاد مرغ

مواد سس:

شکر	۱ قاشق سوپ خوری
آب لیمو	۳ تا ۴ قاشق سوپ خوری
روغن زیتون	۵ تا ۶ قاشق سوپ خوری
نمک و فلفل	به مقدار لازم

طرز تهیه: سینه مرغ را به اندازه انگشت کوچک خلال می کنیم. یکی دو قاشق روغن در تابه می ریزیم و روی حرارت ملايم قرار می دهیم تا روغن کمی داغ شود. خلال های مرغ را در کمی روغن سرخ می کنیم و مقداری نمک و فلفل به آن می زنیم؛ در حدی که زیاد خشک و پخته نشود، آن را سرخ می کنیم. ساقه های پیازچه را به اندازه دو بند انگشت خرد می کنیم. دلمه ها را هم خلال می کنیم و می شویم و خشک می کنیم. خیارها را هم می شویم و خشک می کنیم؛ سپس با پوست ورقه می کنیم و ورقه ها را خلال می کنیم. زنجیبل را در صورتی که تازه باشد، رنده می کنیم و داخل سایر مواد می ریزیم. تمام مواد را با سینه مرغ که کاملاً سرد شده مخلوط می کنیم. سالاد را در ظرف مناسب با مواد می ریزیم و جعفری خردشده را روی آن می پاشیم. مواد سس شامل نمک، فلفل و شکر را در صورت مصرف زنجیبل، داخل آب لیمو می ریزیم و هم می زنیم. در آخر کار روغن زیتون را اضافه می کنیم. سس را در سس خوری همراه با سالاد روی میز می گذاریم و موقع سرو سالاد سس را روی سالاد می ریزیم.

بیشتر بدانید

салاد کلم سفید

مواد لازم:

کلم سفید	۱ کیلو گرم
کمپوت آناناس	۲۵۰ گرم
هویج	۳۵۰ گرم
پیازچه	۲۰۰ گرم
سس مایونز	۵۰۰ گرم
آب کمپوت آناناس	۱ پیمانه
خامه	۵۰ گرم
جه	۱ قاشق غذاخوری

طرز تهیه: کلم را بسیار نازک خلال کنید. هویج را درشت رنده کنید و با هم مخلوط کنید. آناناس، پیازچه و جعفری ریزشده را به مواد فوق اضافه کنید. آب کمپوت را داخل مایونز ریخته و مخلوط کنید و به سالاد بیفزایید. کف ظرف را با برگ کاهو بپوشانید و سالاد را روی آن بریزید و صاف کنید و رویش را با کمپوت آناناس، گیلاس و توت فرنگی تازه تزیین کنید.

سالاد ماست و شوید

مواد لازم:

سیب زمینی	۵۰۰ گرم
خیارشور	۱ پیمانه
نخود فرنگی	$\frac{1}{2}$ پیمانه
شوید	۵ قاشق غذاخوری
ذرت	$\frac{1}{2}$ پیمانه
پیازچه	$\frac{1}{4}$ پیمانه
ماست	$\frac{1}{2}$ پیمانه
مايونز	$\frac{1}{2}$ پیمانه
روغن زیتون	۲ تا ۳ قاشق غذاخوری
آبلیمو	۲ تا ۳ قاشق غذاخوری
نمک و فلفل	به مقدار لازم

طرز تهیه: سیب زمینی‌ها را تمیز کنید و بشوید و همراه با پوست بپزید. سپس بگذارید کاملاً سرد شود و به شکل مکعبی ریز بشوند. خیارشورها را ریز خرد کنید. شوید و پیازچه را به صورت ریز ساطوری کنید. تمام مواد را مخلوط کنید. سپس مواد سس ماست، مايونز، روغن زیتون، آبلیمو، نمک و فلفل را با هم مخلوط کنید و با چنگال هم بشنید تا یکدست شود. سپس با مواد سبزیجات مخلوط کنید و بالبو تریین کنید. ■ به جای ماست می‌توان از ماست موسیر استفاده کرد.

سالاد کارتوفل

مواد لازم:

سیب زمینی	۵۰۰ گرم
خیارشور	۱ پیمانه
سوسیس پنیری	$\frac{1}{2}$ پیمانه
شوید	۲ عدد
خردل	۱ تا ۲ ساقه
مايونز	۱ قاشق غذاخوری
کره	۳ قاشق غذاخوری
آبلیمو	۲۵ گرم
روغن زیتون	۳ قاشق غذاخوری
نمک و فلفل	به مقدار لازم

شکل ۵—سالاد کارتوفل

طرز تهیه: سیب زمینی را بپزید و پوست آن را بگیرید. آن را ورقه کنید و در کاسه بریزید. روغن زیتون به آن بزنید تا به هم نچسبند. سوسیس ها را در تابه جداگانه سرخ کنید و کنار بگذارید. سس ها و نمک، فلفل و آب لیمو را مخلوط کنید. خیارشور را به صورت نگینی خرد کنید. شوید را ساطوری کنید و به سیب زمینی اضافه کنید. سپس مخلوط سس را به مواد اضافه کنید و روی آن را با سوسیس های سرخ شده تزیین کنید.

سالاد بادمجان

مواد لازم:

بادمجان قلمی	۳ تا ۴ عدد
گوجه فرنگی	۲ عدد
سرکه	۲ قاشق سوپ خوری
روغن زیتون	۴ قاشق سوپ خوری
نعناع و جعفری	۱ قاشق سوپ خوری
نمک و فلفل	به مقدار لازم

طرز تهیه: بادمجان ها را روی آتش یا در فر کبابی می کنیم؛ در حدی که نرم و پخته شود. بعد پوست آنها را می گیریم و ساطوری می کنیم. کمی آب جوش روی گوجه فرنگی ها می ریزیم و پوست آنها را جدا می کنیم و خرد می کنیم. سرکه، روغن زیتون، نعناع و جعفری را با بادمجان مخلوط می کنیم و در آخر گوجه فرنگی را می ریزیم و هم می زنیم. سالاد را در ظرف مناسب می ریزیم. می توانیم یک عدد تخم مرغ پخته و رنده شده روی آن بپاشیم.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۳	ناکنون تجربه تهیه چند نوع سالاد را داشته اید. انواع سالادهای موجود در کتاب را با دوستان گروه خود تهیه کنید.	به صورت گروهی

اردور مرغ و بادام

مواد لازم:

مرغ پخته شده	۱ پیمانه
بادام بدون پوست	۱ پیمانه
مفرز کرفس یا جعفری	۲ تا ۳ قاشق سوپ خوری
سس مایونز	۳ تا ۴ قاشق سوپ خوری
آب لیمو	۲ تا ۳ قاشق سوپ خوری
نمک و فلفل	به مقدار لازم

طرز تهیه: مرغ پخته و بادام بو داده را با هم مخلوط می کنیم بعد ترکیب سس مایونز، آب لیمو، نمک و فلفل یکدست شده را به آن می افزاییم. سپس کرفس یا جعفری خردشده را اضافه و مخلوط می کنیم. مایه را در اردور خوری یا ظرف کوچکی می ریزیم و اطراف آن را با چند ساقه کرفس و چند حلقه لیموترش تزیین می کنیم.

شکل ۶- کاناب مارگریتا

کاناب مارگریتا

مواد لازم:

نان تست	به مقدار لازم
گوجه فرنگی	۳۰۰ گرم
سیر	۲ جبه
سس مایونز	۱۰۰ گرم
پنیر گودا	۱۰۰ گرم
پنیر پیتزا	به مقدار لازم
جعفری تازه برای تزیین	مقداری

طرز تهیه: در ظرفی سیر، پنیر پیتزا، پنیر گودا، سس مایونز، نمک و فلفل را با هم مخلوط کنید و هم بزنید تا یکدست شود. گوجه فرنگی را به صورت حلقه‌ای برش بزنید. اطراف نان را با چاقو برش بزنید تا قسمت‌های برشته جدا شود و در فر نسوزد. سپس مواد سس را که آماده کرده‌اید، روی نان‌ها بکشید و صاف کنید. حلقه‌های گوجه را روی مواد قرار دهید. در سینی فر بگذارید و به مدت ۱۵ تا ۲۰ دقیقه در حرارت ۱۸۰ درجه قرار دهید. روی آن را با گوجه فرنگی و جعفری تزیین کنید.

کاناب تن ماهی

مواد لازم:

تن ماهی	۱ عدد
پنیر پیتزا	۱۰۰ گرم
جعفری	۲ قاشق غذاخوری
خیارشور	$\frac{1}{3}$ پیمانه
فلفل دلمه	$\frac{1}{4}$ عدد
سیر	۱ جبه
کره	به مقدار کم
نان تست	به مقدار لازم
نمک، فلفل، ادویه‌جات	به مقدار لازم

طرز تهیه: فلفل دلمه رنده شده، تن ماهی، سیر رنده شده، نمک و ادویه‌جات را به ترتیب در تابه می‌ریزیم و تفت می‌دهیم. در آخر جعفری ساطوری شده را به آن اضافه می‌کنیم و کمی تفت می‌دهیم. سپس اطراف نان تست را با چاقو برش می‌زنیم. می‌توانیم با هر نان یک عدد کاناب تهیه کنیم یا هر عدد نان را دو قسمت نمود و روی نان‌ها را با کره پوشش دهیم. کمی پنیر پیتزا روی آن می‌پاشیم، بعد مقداری از مواد را روی آن می‌ریزیم. مجدداً پنیر پیتزا می‌پاشیم در فر داغ به مدت ۲۰ دقیقه با درجه حرارت ۱۷۵ درجه فارنهایت قرار می‌دهیم تا کاملاً بپزد.

پوره و موارد مصرف آن

به پختن و له کردن سبزیجات و حبوبات پوره گفته می‌شود. برای خوش طعم کردن پوره باید به مایه آن کره و شیر اضافه کرد. از پوره‌های میوه بیشتر برای کودکان به عنوان یک وعده غذایی و یا مکمل غذایی استفاده می‌شود. پوره سیب‌زمینی، انواع میوه، لوبیا، نخد و سبزیجات نمونه‌هایی از انواع پوره هستند. ویژگی مواد اولیه مورد استفاده در پوره: مواد اولیه مورد استفاده در پوره‌ها چه سبزیجات و چه میوه‌ها باید سالم، بدون لک و تازه باشند. در مورد حبوبات هم لازم است قبل از پخت مواد مصرفی را بخیسانید.

پوره سیب‌زمینی

مواد لازم:

سیب‌زمینی پشندي
شیر
کره
نمک

شکل ۷- پوره سیب‌زمینی

طرز تهیه: سیب‌زمینی را تمیز کرده، شسته و پوست آن را می‌گیریم، آن قدر آب در ظرف می‌ریزیم تا روی سیب‌زمینی را بگیرد، کمی نمک هم اضافه می‌کنیم. بعد از پخت کامل، آن را در صافی می‌ریزیم تا آب آن کاملاً از بین برود. همان‌طور که سیب‌زمینی داغ است آن را از چرخ‌گوشت رد می‌کنیم تا نرم و لطیف شود، در ظرف لعایی ریخته با حرارت ملایم به همراه شیری که به تدریج به آن می‌افزاییم پخته و مرتب هم می‌زنیم تا شیر کاملاً جذب سیب‌زمینی شود. در نهایت کره را به آن افزوده و از روی حرارت بر می‌داریم.

پوره اسفناج

مواد لازم:

اسفناج
شیر
کره
جوش شیرین
نمک

بپیشتر پیشانی

طرز تهیه: ساقه‌های اسفناج را برگ آن جدا می‌کنیم و برگ‌ها را با دقت می‌شوییم، بعد دو تا سه لیوان آب داخل ظرف می‌ریزیم. جوش شیرین و نمک را در آب حل می‌کنیم. اسفناج را در آن می‌ریزیم و روی آتش می‌گذاریم. بدون اینکه در آن را بیندیم، می‌گذاریم چند جوش بزنند تا اسفناج ببزد. اسفناج را در صافی می‌ریزیم و فشار می‌دهیم تا آب زائد آن بروود. بعد اسفناج را از چرخ رده می‌کنیم و دوباره در ظرفی می‌ریزیم و روی حرارت ملایم می‌گذاریم. شیر را کم کم داخل اسفناج می‌ریزیم و هم می‌زنیم تا کاملاً جذب اسفناج شود. سپس کره را در اسفناج می‌ریزیم و پوره را از روی حرارت بر می‌داریم.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

پوره هویج

مواد لازم :

یک کیلو	هویج
۵۰ گرم	کره
۱ پیمانه	شیر
۲ به مقدار کم	نمک و شکر

طرز تهیه: هویج را پوست می‌گیریم و می‌شویم. سپس با شیر، نمک و شکر در قابلمنه عابی می‌پزیم طوری که شیر کاملاً جذب هویج شود. هویج کاملاً داغ را چرخ می‌کنیم. ظرف محتوی پوره هویج را روی حرارت ملایم قرار می‌دهیم و به هنگام داغ شدن مایه، کره خردشده را به آن می‌افزاییم و پس از آب شدن کره، شعله را خاموش می‌کنیم.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۴	با طرز تهیه اردور، کاتاب و پوره‌ها آشنا شوید و به صورت عملی در کارگاه با دوستان خود آنها را تهیه کنید و بگویید کدام گروه سنی بیشتر پوره مصرف می‌کند.	به صورت گروهی

روش تهیه غذاهای تک نفره (انگشتی)^۱

فینگرفود به غذاهای لقمه‌ای و انگشتی گفته می‌شود. غذاهایی که می‌توان با یک دست آنها را سرو کرد و برای خوردن آنها به ابزاری مانند قاشق و چنگال نیاز نیست. این غذاها در گذشته تنوع بسیار اندکی داشتند، اما امروزه غذاهای انگشتی متنوعی در جشن‌های تولد، عصرانه‌ها و بازار یافت می‌شود که هر کدام ویژگی‌های منحصر به فردی دارند.

اسلایس قارچ و ژامبون

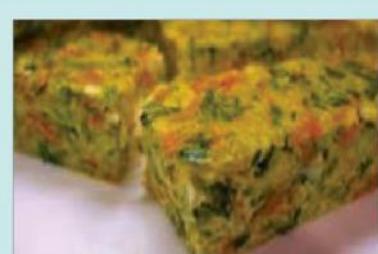
مواد لازم:

۱/۲ پیمانه	جعفری ساطوری شده	۲۰۰ گرم	آرد
۲۵۰ گرم	پنیر خامه‌ای	۱۰۰ گرم	کره
۳ عدد	تخم مرغ	۱ عدد	زردهٔ تخم مرغ
۱ عدد	سفیدهٔ تخم مرغ	۱ قاشق چای خوری	نمک
به مقدار لازم	نمک و فلفل	به مقدار لازم	شیر سرد
۲ قاشق غذاخوری	روغن مایع	۴۰۰ گرم	قارچ نگین شده
۱ قاشق غذاخوری	آبلیمو	۱۰۰ گرم	ژامبون نگین شده
		۱/۲ پیمانه	پیازچه نگین شده

۱- finger food

طرز تهیه: ابتدا آرد و نمک را در کاسه‌ای الک می‌کنیم و کره سرد یخچالی را به آن می‌افزاییم و با سرانگشت پود پود می‌کنیم. زرده تخم مرغ را به آن اضافه می‌کنیم و هم می‌زنیم. شیر را کم کم به آن می‌افزاییم تا خمیر لطیفی به دست آید. نیم ساعت درون یخچال قرار می‌دهیم. خمیر را در ظرف 20×30 پهن می‌کنیم. روی سطح آن را چنگال می‌زنیم و در فر 180 درجه به مدت 15 دقیقه می‌بزیم و می‌گذاریم خنک شود. در این فاصله برای مواد رویه، روغن را در تابه می‌ریزیم و قارچ‌ها را به آن می‌افزاییم. به جهت جلوگیری از سیاهشدن در حین تفت دادن به آن آبلیمو و نمک اضافه می‌کنیم و با حرارت بالا آن را تفت می‌دهیم تا از آب انداختن قارچ ممانعت شود. پیازچه، ژامبون و جعفری را نیز اضافه می‌کنیم و می‌گذاریم مواد سرد شوند. در ظرفی دیگر تخم مرغ‌ها را در کاسه هم می‌زنیم و پنیر خامه‌ای را به آن اضافه می‌کنیم. مواد آماده شده را روی خمیر پخته شده می‌ریزیم و صاف می‌کنیم. سپس ترکیب تخم مرغ و پنیر خامه‌ای را روی آن می‌ریزیم و در فر قرار می‌دهیم تا به مدت $20 - 25$ دقیقه دیگر بپزد. پس از خنک شدن به دلخواه برش می‌زنیم.

شکل ۸- فربناتای پنیر

فربناتای پنیر

مواد لازم:

کلم بروکلی
پنیر گودا
پنیر پیترزا
تخم مرغ
خامه صباحانه

بیشتر بدانید

طرز تهیه: کلم بروکلی ساطوری شده را بخاریز یا بالانچ کنید. بعد تخم مرغ‌ها را با همزن برقی خوب مخلوط کنید. سپس همه مواد را به آن اضافه کنید و هم بزنید تا یکدست شود. کف قالبی به ابعاد 20×30 سانتی‌متر را چرب کنید و با کاغذ روغنی بپوشانید. مایه فربناتا را داخل قالب بریزید و به مدت 30 دقیقه در طبقه وسط فر با حرارت 180 درجه قرار دهید تا بپزد. پس از پخت، فربناتا را به مدت 10 دقیقه در دمای محیط قرار دهید تا کمی خنک شود. سپس آن را به اندازه‌های دلخواه برش بزنید.

کوکتل میگو

کوکتل میگو یک نوع پیش‌غذای ساده است که معمولاً به عنوان اردو مصرف می‌شود.

اصول طبخ میگو:

(الف) مقداری آب را کمی نمک بجوشانید. میگوی خشک یا بخش زده را پس از آماده کردن در آب جوش چند جوش بدھید، برای از بین رفتن آب اضافی آن را در آبکش بریزید.
 (ب) برای سرخ کردن میگو آن را چند دقیقه در آب جوش قرار دهید تا نرم و صورتی شود. سپس در کره سرخ کنید.

بیشتر بدانید

(ج) قسمت فیله میگو را باید از پوست جدا کرد و سپس آن را مصرف نمود.

مواد لازم:

شکل ۹- کوکتل میگو

میگو	۵۰۰ گرم
سنس مایونز	۱/۳ بیمانه
خامه	۱۵۰ گرم
سنس گوجه فرنگی	دو قاشق مریاخوری
مغز کاهو	مقداری
تخم مرغ سفت	یک عدد
آب لیمو، نمک و فلفل	به مقدار کافی
سنس کاری (در صورت تمایل)	۱/۳ قاشق چای خوری
لیموترش	چند عدد

طرز تهیه: سنس مایونز، سنس گوجه فرنگی، خامه، آب لیمو، نمک و فلفل را با هم مخلوط کنید (در صورت استفاده از سنس کاری آن را نیز به مایه سنس اضافه کنید). مغز کاهو را خرد کنید. در ظرف بلور پایه داری مقداری مغز کاهوی خرد شده قرار دهید. سنس آماده شده را روی آن بریزید و میگوها را با سلیقه و فرم روی سنس بچینید. مجدداً مقداری سنس بر روی میگوها بریزید. اطراف لب ظرف را با حلقه های لیموترش و تخم مرغ تزیین کنید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۵	با دوستان خود غذاهای انگشتی را طبق کتاب تهیه کرده و هر کدام که مورد پسند بود، برای فروش در هنرستان آماده کنید. می توانید کوکتل میگو را به صورت اختیاری تهیه کنید.	به صورت گروهی

فعالیت پایانی

- ۱ دستور تهیه یک نوع اردور را که در آن مرغ به کار رفته باشد، توضیح دهید.
- ۲ آماده سازی کوکتل میگو را به صورت تئوری توضیح دهید.
- ۳ یک نمونه سالاد روسی تهیه کنید و در فروشگاه هنرستان بفروشید.
- ۴ انواع غذاهای انگشتی را توضیح دهید. به دوستانتان کمک کنید تا دو نمونه را به صورت عملی در کارگاه انجام دهند.
- ۵ یک نوع پیش غذا که مناسب غذای کودک باشد، تهیه کنید.
- ۶ سالادی که در آن بادمجان به کار رفته تهیه کنید.

شاپستگی ٦

تزيين انواع ميوه جات، سبز يجات و صيفي جات

(٦ ساعت نظرى + ١٨ ساعت عملی) ٢٤ ساعت

واحدیادگیری

تهیه اندیشه ای از میوه جات، سبزیجات و صیفی جات

استاندارد شغل

- مهارت تهیه و تزیین انواع میوه جات، سبزیجات و صیفی جات از طریق تزیین انواع صیفی جات فصلی و میوه ها (هندوانه، خربزه، کدو، تربچه، پیازچه)، چیدمان ظروف سبزی (سبزی آرایی)، تزیین سبد میوه یا میز میوه براساس استانداردهای سازمان فنی و حرفه ای کشور

شاپرکی های فنی مورد انتظار

تهیه اندیشه ای از میوه جات، سبزیجات و صیفی جات

- تزیین سبد میوه یا میز میوه
- تزیین انواع صیفی جات فصلی و میوه ها (کدو، تربچه و پیازچه)
- چیدمان ظروف سبزی (سبزی آرایی)

شاپرکی های غیر فنی مورد انتظار

نگرش

- دقت در مراحل تهیه سبد میوه با توجه به ماندگاری میوه جات و سبزیجات
- ایمنی و بهداشت

- استفاده از لباس کار تمیز و بهداشتی (روسربه یا کلاه، پیش بند یا روپوش، کفش، دستکش و ماسک)
- مجهر بودن کارگاه به کپسول آتش نشانی و جعبه کمک های اولیه

توجهات زیست محیطی

- دفع صحیح زباله و ضایعات
- مدیریت پسماند
- جداسازی بقاوی مواد غذایی برای حیوانات اهلی و پرنده گان

هدف توانمندسازی: هنر جو انواع چیدمان میوه روی میز را بیاموزد و در مناسبت‌های مختلف به کار ببرد.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	همان طور که می‌دانید آراستن میوه روی انواع میز نشان دهنده سلیقه و هنر میزبان است. آیا شما در این هنر مهارت دارید؟ درباره انواع آراستن میوه که در آن تجربه دارید، در گروه گفت‌وگو کنید.	به صورت فردی

تزیین میوه و سبزیجات از جمله هنرهای ابتکاری بانوان است که با آراستن سبزیجات و میوه‌جات و جلوه دادن به سفره، ذوق و سلیقه خود را نشان می‌دهند. در این واحد یادگیری با آراستن سبزیجات و میوه‌جات به کمک وسایل بسیار ساده آشنا می‌شوید.

انواع چیدمان میز میوه

میوه‌آرایی ساده و زیبا با تزیین‌های خلاقانه روی میز میوه، در مراسم رسمی و غیررسمی با سبک‌های گوناگون انجام می‌گیرد. میزبان، میوه‌آرایی روی میز را مطابق با مناسبت‌های مختلف از جمله جشن‌های تولد، مهمانی‌های خانگی یا دوستانه، مراسم مذهبی، نامزدی، عقد و عروسی، اعیاد، سوگواری و شب یلدا بر حسب سلیقه خود چیدمان می‌کند. بهتر است در مراسمی که تعداد مهمانان زیاد است، میوه‌ها را به آشكال زیبا و متفاوت کنار هم روی میز چید تا مهمانان به راحتی بتوانند میوه‌های دلخواه خود را انتخاب کنند. برای تزیین میوه روی میز نحوه چیدمان بر حسب شکل میز انجام می‌شود.

شکل ۱- نوع اول چیدمان میز

■ **نوع اول:** اگر ابعاد میز به صورت مریع یا مستطیل باشد، میوه‌ها را به صورت درسته در هر ردیف به صورت ترکیبی کنار هم بچینید. این چیدمان در مراسم رسمی کاربرد دارد.

■ **نوع دوم:** اگر ابعاد میز به صورت گرد باشد، میوه‌ها را از مرکز میز به سمت خارج از میز به صورت ردیفی طوری که هر ردیف یک نوع میوه درسته باشد، کنار هم بچینید. این چیدمان در مراسم رسمی کاربرد دارد.

شکل ۲- نوع دوم چیدمان میز

شکل ۳- نوع سوم چیدمان میز

■ **نوع سوم:** اگر ابعاد میز گرد، مربع یا مستطیل باشد، با روش چیدمان نوع اول و دوم اما با میوه‌های تکه شده و به حالت ساده و مارپیچ کنار گذاشتند. از این روش می‌توانید میوه‌های تکه شده را در کیسول‌های رنگی بربیزید و روی میز بچینید. معمولاً در تولد ها و مهمانی های خانوادگی و دوستانه از این مدل استفاده می‌شود. امروزه در جشن تولد ها و مهمانی های دوستانه مرسوم است که در کنار میوه‌های چیدمان شده روی میز، از فینگرفودهای شکیل و مدرن هم برای پذیرایی مهمانان استفاده شود.

شکل ۴- نوع چهارم چیدمان میز

■ **نوع چهارم:** اگر ابعاد میز گرد، مربع یا مستطیل باشد، از روش چیدمان ردیفی با حالت برجسته استفاده می‌شود به طوری که زمان برداشتن، میوه‌ها ریزش نداشته باشند. بهتر است از میوه‌هایی که روی سطح آن حکاکی شده است، برای چیدمان در این نوع استفاده شود. این چیدمان بیشتر در مراسم رسمی کاربرد دارد.

شکل ۵- تزیین سبد میوه یا میز میوه

تزیین سبد میوه یا میز میوه

■ در صورت استفاده از میوه‌های ریز بهتر است میوه‌ها را در سبد های چوبی با طرح های متنوع بچینید و مستقیم روی میز قرار دهید.

■ میوه‌های برشی را به صورت ردیفی در کنار هم و یا روی خلال های چوبی قرار دهید و آنها را در پایه فویل کشیده فرو کرده تا پر شدن کامل پایه ادامه دهید. برای تهیه پایه های فویل کشیده بهتر است یک کلم پیچ را انتخاب نمایید و ته آن را صاف کنید، سپس آن را با یک فویل کاملاً پوشانید و سپس ته صاف کلم را در ظرف قرار دهید و سیخ های میوه را در کلم پیچ که با فویل پوشانده اید، فرو کنید تا کاملاً پر شود.

بهتر است میوه‌های آبدار مانند هندوانه، طالبی و خربزه را برش بزنید و بدون پوست داخل سبد یا ظرف‌های گود قرار دهید تا مهمانان برش‌ها را به راحتی بردارند و میل کنند. می‌توانید میوه‌ها را برش بزنید به‌طوری که مقداری از پوست آن جدا نشود و در ظرف‌های مسطح روی میز بگذارید.

■ برای تزیین میزها با درنظر گرفتن ابعاد میز و انتخاب نوع میز و دومیزی، روی آن را با سلفون تمیز با پلاستیک ضخیمی به ابعاد سطح میز پوشانید و یا ظرف مسطحی به ابعاد میز روی آن قرار دهید و به روش‌های دلخواه طبق چند مدل فوق میز را بچینید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	چیدمان اصولی میوه‌های مختلف را روی میز با توجه به ابعادی که دارد، انجام دهید. هر گروه یک نوع میز را انجام دهد.	به صورت گروهی

انواع مواد تزیینی مورد استفاده در میز میوه

برای زیبایی بیشتر میز و راحتی مهمانان می‌توان از وسایل دیگری نیز استفاده کرد که در زیر به چندین مورد از آنها اشاره می‌شود.

■ قرار دادن انواع سبزی مثل کاهو، برگ طبیعی درختان، سبد گل‌های مصنوعی و طبیعی، گیاهان و شاخه‌های طبیعی و مصنوعی در کنار و زیر میوه‌هایی که قرار است روی میز چیده شود، ایده مناسب و زیبایی است.

■ در کنار برش‌های میوه بشقاب و کارد و چنگال میوه‌خوری، خلال و سیخ چوبی قرار دهید تا مهمانان به راحتی از انواع میوه‌های برش داده استفاده کنند.

■ میوه‌های برش داده را می‌توان در کپسول‌های شیک، رنگارنگ و هماهنگ با رومیزی بریزید و در کنار آن چنگال یا خلال‌های چوبی دکوری قرار دهید.

■ در مرکز اگر میوه‌های درسته و برجسته قرار دهید زیباتر است. یک عدد هندوانه، خربزه، کدو تنبل حکاکی شده و آناناس برای جذابیت بیشتر قرار دهید.

■ ظرف شکلات یا کرم‌های مخصوص و انواع مغزها و میوه‌های خشک روی میز میوه قرار دهید تا مهمانان برحسب ذائقه خود برش‌های میوه را در آن قرار دهند و همراه با طعم متنوع میل کنند.

■ به ازای هر نفر یک جعبه دستمال کاغذی یا دستمال سفره مخصوص در بشقاب قرار دهید که مهمانان در صورت نیاز از آن استفاده کنند.

■ از فرورژه و تنہ درخت طبقاتی یا پله‌ای استفاده شود. روی هر طبقه یا پله سبزیجات طبیعی و مصنوعی یا ظروف مسطح بگذارید و سپس انواع میوه تزیین شده را روی آنها قرار دهید.

■ در کشور عزیzman ایران و بعضی از کشورهای دیگر، میوه را پس از صرف غذا به عنوان دسر میل می‌کنند.

■ از مواد تزیینی دیگری چون سوزن ته‌گرد، خلال دندان ساده و تزیینی، پولک و منجوق، رنگ‌های خوارکی، نمک، جوهر لیمو، آب لیمو، سیم ضخیم و... نیز استفاده می‌شود.

شکل ۶- انواع ابزار مورد استفاده در حکاکی میوه و سبزی

انواع ابزار مورد استفاده در حکاکی میوه و سبزی

برای زیبایی بیشتر میز و راحتی مهمانان می‌توان از وسایل دیگری نیز استفاده کرد که در زیر به چندین مورد از آنها اشاره می‌شود.

پوست گیر: در انواع مختلف صنعتی و خانگی وجود دارد. در اینجا پوست گیر مورد استفاده خانگی است که در طرح‌ها و جنس‌های مختلف در بازار موجود است. بهترین جنس آن با تیغه نازک، دولبه‌ای و بدنه استیل است. سعی کنید به جای چاقو برای پوست گرفتن انواع میوه‌ها و سبزیجات از پوست گیر استفاده کنید.

چاقوی حکاکی: اصلی‌ترین ابزار حکاکی است و در دو

نوع ساده و دوسر در بازار موجود است. در حکاکی برای ایجاد برش‌های صاف، زیگزاگی، مورب و گرد با عمق کم و زیاد به صورت عمودی، افقی و مورب استفاده می‌شود.

اسکنده: در اندازه‌های مختلف به شکل ۷، ۸، ۹ و زیگزاگ و در جنس‌های متفاوت در بازار موجود است. کاربرد آن حک کردن طرح با عمق‌های کم و زیاد بر روی میوه‌جات و صیفی‌جات است.

خمیر پرگرد: در اندازه‌ها و جنس‌های مختلف موجود است که بهترین آن کاترهای فلزی است.

قاشق توپی: در اندازه و جنس‌های مختلفی در بازار موجود است که برای خالی کردن سبزیجات و میوه‌ها و ایجاد رشته‌های بلند و نازک مانند کدو و... استفاده می‌شود.

قیچی مخصوص میوه‌آرایی: در میوه‌آرایی برای برش قطعات از میوه‌هایی که ترد و نرم هستند قابل استفاده است.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۳	جدول زیر مربوط به ابزار کارگاه شما است. کاربرد ابزارها را با دقت در کتاب خود بنویسید.	به صورت فردی

جدول مربوط به فعالیت ۳

ابزار	نوع کاربرد
اسکنده	
چاقوی حکاکی	
قاشق توپی	

تزیین انواع میوه‌های فصلی

هنر میوه‌آرایی روزبه‌روز با پیشرفت علم و فناوری مطابق با ابتكارات هنرمندان زیباتر و شکل‌تر می‌شود. علاقه‌مندان به این هنر پس از آشنایی با ابزار کار باید میوه‌ها، سبزیجات و صیفی جات مناسب را پیشنهاد، سپس به یادگیری تزیین انواع میوه و حکاکی بپردازند. به سبزیجات و صیفی جاتی که در تزیینات دورچین غذا به کار می‌روند و دارای بافت مناسب برای حکاکی هستند، سبزیجات و صیفی جات تزیینی می‌گویند. موارد دارای بافت برای حکاکی عبارت‌اند از: تربیچه، پادمجان، چغندر، فلفل سبز، گوجه، هندوانه، خربزه، شلغم و هویج. مواردی که برای تزیین استفاده می‌شوند، عبارت‌اند از: جعفری، نعناع، ریحان، ذرت و فلفل دلمه. مواردی که برای دورچین به کار می‌روند عبارت‌اند از: بلوبیری، گیلاس، نوت فرنگی و آلبالو. آراستن سبزیجات باعث تحریک اشتها می‌شود. برای انتخاب میوه‌ها، سبزیجات و صیفی جات مناسب ابتدا باید به شرایط خاص آنها توجه کرد. در زیر به انتخاب انواع مناسب و نکات حکاکی جهت آماده‌سازی تزیین آن اشاره می‌شود.

- اندازه سبزیجات و صیفی جات برای حکاکی بستگی به اندازه ظرفی دارد که قرار است در آن قرار داده شود.
- میوه‌ها باید سالم، درشت و گوشتش آنها سفت و بدون ریشه باشد.
- ابتدا سبزیجات و میوه‌ها را بشویید و تمیز کنید.
- فراموش نشود برش میوه‌ها و سبزیجات با عمق زیاد باعث می‌شود ارزش غذایی خود را از دست بدene.
- میوه‌های آبدار به دلیل بافت نرم‌شان قابل تزیین کردن نیستند.
- نکته‌ای که باید برای میوه‌های دورچین در نظر گرفته شود، هماهنگی میوه‌ها با نوع غذا، دسر و شیرینی است.
- برای حکاکی میوه‌های گوشتی ای را انتخاب کنید که کمی سفت و کال باشند.
- برای جلوگیری از قهوه‌ای شدن رنگ بسیاری از میوه‌ها، سبزیجات و صیفی جات باید آنها را در محلول آب و آب لیمو قرار داد.
- سطح میوه‌های گوشتی را بعد از تزیین و حکاکی باید مرطوب نگه داشت و با روکش سلفون روی آنها را پوشاند و در یخچال نگهداری کرد تا پژمرده نشوند.
- برای از بین بردن بوی پیاز، ۵ دقیقه آن را در آب داغ و آب لیمو قرار دهید.

شکل ۷- گل رز از تربیچه

تزیین تربیچه

گل رز از تربیچه: دورتا دور تربیچه را از بالا به طرف پایین برش‌هایی به تعداد فرد و حالت گلبرگ بزنید و باز پایین هردو حلقه را برش بزنید تا حلقه اول نصف شود. به همین صورت ادامه دهید تا به مرکز که باید حالت غنچه باشد، برسید، سپس در آب یخ بیندازید تا باز شود.

گل داودی از تربچه: تربچه متوسط را با چاقو چهار قاج کنید و سپس هر قسمت را چند برش باریک زده و داخل آن را خالی کنید. تربچه کوچک دیگری را نیز برش بزنید و داخل اولی بگذارد و در آب بخ فرار دهید تا بار شود.

شکل ۸— گل داودی از تربچه

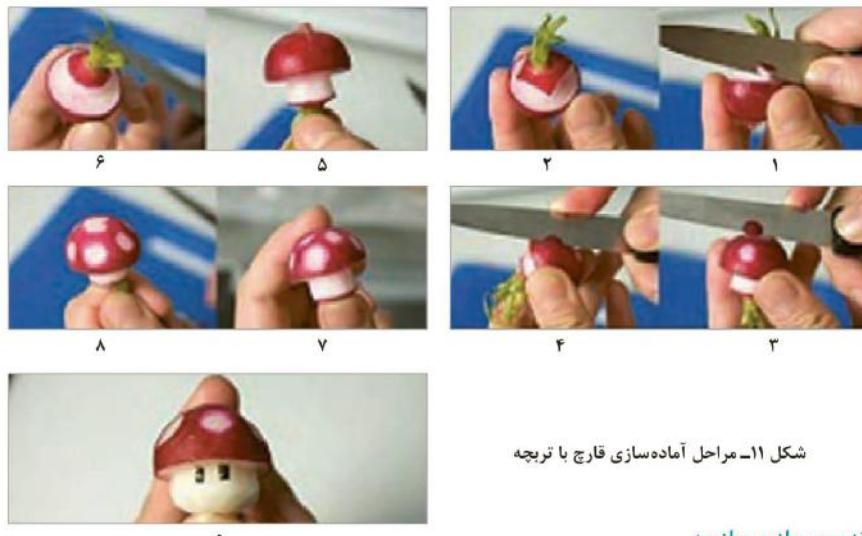
گل لاله از تربچه: تربچه کشیده و بلندی را انتخاب کنید. به پوست آن به حالت عمودی چندین برش بزنید و در آب بخ بیندازید و به صورت تک تک در سبد سبزیجات استفاده کنید و یا مانند تصویر طراحی کنید.

شکل ۹— گل لاله از تربچه

قارچ از تربچه: تربچه گردی را انتخاب کنید. یک برش به عمق نیم سانتی متر روی آن بزنید و زیر آن را که برای پایه قارچ است، به شکل پایه خالی کنید. در آخر، روی پوست قرمز آن دایره های ریزی را با نوک چاقو خالی کنید.

شکل ۱۰— قارچ از تربچه

شکل ۱۱- مراحل آماده‌سازی قارچ با تربیجه

شکل ۱۲- تزیین پیاز

تزیین پیاز و پیازچه

گل داودی از پیازچه: پیازچه‌های درشت را از قسمت سر آنها نیم سانتی متر برش بزنید. سپس از بالا به پایین به حالت عمود برش‌های مساوی به تعداد زیاد و عمیق بزنید به طوری که ریشه پیاز قطع نشود. آنها را در آب یخ بیندازید و از رنگ خوارکی که در آب حل کرده‌اید، برای رنگ‌آمیزی آنها استفاده کنید.

گل سنبل از پیازچه: مطابق با مراحل فوق تعداد زیادی پیازچه ریز آماده کنید. یک عدد خیار درشت را بر روی سیم ضخیم یا سیخ چوبی قرار دهید و پیازچه‌های گل شده را به وسیله خلال دندان به خیار وصل کنید تا گل سنبل زیبایی به وجود آید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۴	انواع تزیین میوه‌ها، سبزیجات و صیفی جات فصلی را با رعایت مراحل اصولی با دوستان خود انجام دهید تا در انجام آن مهارت یابید و به صورت حرفاءی تزیینات را انجام دهید.	به صورت فردی

چیدمان ظروف سبزی (سبزی آرایی)

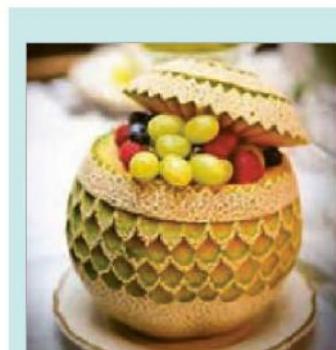
در سال های اخیر با سبزی های مختلف نیز تزیین هایی برای روی میز و دور غذا و یا خود غذا انجام می دهند. تزیین سبزی خوردن نقش زیادی در زیبایی میز، سفره و سفره آرایی ما دارد و باعث جلوه بهتر آن می شود. اغلب در سفره افطار و همچنین مجالس و مهمانی ها از سبزی خوردن تزیین شده استفاده می شود. از جمله سبزی هایی که برای تزیین به کار می روند و در ظرف های مناسب چیده می شوند، تریچه، ریحان، پیازچه، هویج، کدو، بادمجان و امثال اینهاست.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۵	به کمک دیگر هنرجویان یک سبد سبزی با چیدمان انواع میوه جات، صیفی جات و سبزیجات هماهنگ با نوع غذای خود تهیه کنید.	به صورت گروهی

شکل ۱۳- تزیین کدو

تزیین کدو: ابتدا از روی بلندی یک عدد کدو، لایه ای تقریباً به قطر یک سانتی متر برش بزنید. با اسکنه ۷ شکل یا ساده اطراف آن را تزیین کنید. سپس با قاشق توپی مناسب داخل کدو را خالی کنید و داخل آن را با میوه های برش خرد و ریز از جمله انگور و انواع سالاد پر کنید. قسمت روی کدو را همانند برش های آموزش اسکنه U و V شکل تزیین کنید.

شکل ۱۴- تزیین طالبی

تزیین خربزه یا طالبی وسایل مورد نیاز:

خربزه یا طالبی ۱ عدد
اسکنه ۷ شکل کنگره دار، سلفون، سفره یکبار مصرف، انواع میوه به دلخواه، چاقو
نحوه آماده سازی: ابتدا طالبی سالم و بدون زدگی را انتخاب کنید و تمیز بشویید و روی میز کار سفره یکبار مصرف قرار دهید. سپس با اسکنه درشت طرح دار ۷ شکل از مرکز طالبی کمی پایین را علامت گذاری کنید؛ به طوری که آسیب نبیند. قسمت علامت گذاری شده را با اسکنه جدا کنید و به عنوان در کنار بگذارید. بهتر است قبل از برش زدن، روی در آن را حکاکی کنید. پس از جدا کردن در، با قاشق توپی داخل

طالبی را کاملاً خالی کنید اما مراقب باشید که دیواره آن آسیب نمیند. داخل طالبی را با انواع میوه ریز و برش خورده پر کنید و در آن را به وسیله خلال دندان نگه دارید. برای نگهداری آن بر رویش سلفون بکشید و در یخچال قرار دهید.

تزيين هندوانه به شكل گل رز

وسایل مورد نياز:

هندوانه ۱ عدد
چاقوی مخصوص حکاکی
خمیربر گرد
پوست گیر
سلفون
سفره یکبار مصرف

شكل ۱۵- تزيين هندوانه به شكل رز

نحوه آماده سازی: ابتدا هندوانه سالم و بدون زدگی را انتخاب می کنیم، پس از شست و شو و خشک کردن، لایه سیز آن را به وسیله پوست گیر جدا می کنیم؛ طوری که صاف و یکدست شود. مطابق با طرحی که از قبل انتخاب شده، مکان گل را به وسیله خمیربر گرد مناسب با سایز طرح و هندوانه با عمق کم، علامت گذاری

می کنیم. خمیربر را برداشته و دایره ایجاد شده را با نوک چاقوی حکاکی به ارتفاع چند میل برش می زنیم. در مرحله بعد چاقو را مایل به سمت بیرون گرفته و تیزی های لبه دایره را با چاقوی مخصوص زاویه گیری می کنیم. سپس مطابق با تصاویر، شروع به برش گلبرگ در همان قسمت می کنیم. فراموش نکنید که تعداد گلبرگ های اولین ردیف می باشد. با برش هر گلبرگ، زوایای زیر آن باید بطرف شود. توجه داشته باشید برای حکاکی اصولی، مرکز گلبرگ های هر ردیف باید مابین لبه های کناری دو گلبرگ در ردیف قبل قرار گیرد. برش های گلبرگ را به همین صورت ادامه می دهیم تا به مرکز دایره برسیم و گل دلخواه به دست آید. در صورتی که طرح انتخابی یک یا چندین گل داشته باشد، آنها را حکاکی می کنیم. در پایان برگ ها را در اطراف گلبرگ ها حکاکی نموده؛ به این صورت که مناسب با اندازه گل ها به وسیله چاقو همانند شکل اشک برش می زنیم و یک خط با عمق سیار کم از وسط برگ برمی داریم و از دو طرف خط برشی به صورت مایل به داخل برش داده تار گیرگ اصلی ایجاد شود. رگبرگ های اصلی را به صورت برش کم عمق عمود و مایل انجام می دهیم و در نهایت اطراف طرح را مرتب می کنیم تا حالت طبیعی داشته باشد.

نکته

در حکاکی، نحوه گرفتن چاقو و برش زدن با آن بسیار مهم است.

در حکاکی، کلیه برش ها به صورت عمود، مایل و به حالت گلبرگ و برگ انجام می گیرد. با ممارست زیاد می توانید به صورت حرفا های در این زمینه طرح های مختلف را حکاکی کنید.

نحوه اجرا	شرح فعالیت	ردیف فعالیت
به صورت فردی و گروهی	انواع مدل های حکاکی را مناسب با خبرنگار، هنرمندانه و کدو انتخاب کنید و به صورت فردی در کارگاه انجام دهید. در نهایت یک میز زیبا به صورت گروهی طراحی کنید، سپس هنرآموز به میزهای شما نموده پایانی بدهد.	۶

شکل ۱۶- مراحل حکاکی هندوانه

تصاویری از حکاکی میوه‌جات با تکنیک‌های پیشرفته

شکل ۱۷- تصویر حکاکی پیشرفته روی میوه‌جات

فعالیت پایانی

- دوسست شما آزمون علمی - عملی استانی دارد و قرار است در آزمون چیدمان میز با انواع میوه‌ها، سبزیجات و صیفی جات شرکت کند. او به راهنمایی شما نیاز دارد تا بتواند آزمون موفقیت‌آمیزی را بگذراند.
- ۱ از چه ابزاری برای حکاکی استفاده کند؟
  - ۲ چه ابزاری برای خالی کردن میوه به کار ببرد؟
  - ۳ چه میوه‌هایی را برای دورچین تهیه کند؟
  - ۴ چند نوع سبزی نام ببرید که بتوانند در سبد سبزی‌آرایی خود قرار دهد.
  - ۵ چه اندازه میوه‌هایی را می‌تواند برای ظرف میوه‌آرایی خود انتخاب کند؟
  - ۶ چه نوع میوه‌ای را برای حکاکی انتخاب کند؟
  - ۷ او را راهنمایی کنید چگونه یک جفت کفش حکاکی شده با کدو تهیه کند؟

شايسٌتگى ٧

تهيءة انواع كيك و شيريني

٢٢ ساعت (٤ ساعت نظري + ١٨ ساعت عملى)

واحدیادگیری ۱

تهیه اندواع کیک و شیرینی

استاندارد شغل

- مهارت تهیه اندواع کیک و شیرینی از طریق مواد اولیه مورد نیاز و آماده سازی مواد اولیه براساس استاندارد سازمان فنی و حرفه ای کشور

شایستگی های فنی مورد انتظار

تهیه اندواع کیک و شیرینی

- تهیه مواد اولیه (آرد، شکر، تخم مرغ، روغن و مواد افزودنی)

- آماده سازی مواد اولیه (فرم دادن خامه، فرم دادن سفیده تخم مرغ، سفید کردن زرده تخم مرغ، نکات مهم در تهیه کیک، ویژگی های انواع خمیره ای کیک)

شایستگی های غیرفنی مورد انتظار

نگرش

- رعایت الگوی مصرف آب

- صرفه جویی در مصرف مواد اولیه، انرژی و زمان

- رعایت اخلاق حرفه ای

ایمنی و بهداشت

- رعایت اصول ایمنی و بهداشت

- رعایت اصول ارگونومی

توجهات زیست محیطی

- دفع صحیح ضایعات و پساب

- مدیریت پسماند

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

هدف توانمندسازی: انواع مواد اولیه کیک و شیرینی را بشناسد.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	در زمینه انواع و کاربرد مواد اولیه برای تهیه کیک و شیرینی تحقیق انجام دهید و در کارگاه به صورت کنفرانس ارائه دهید.	به صورت فردی

در این شایستگی با نحوه پخت شیرینی‌های خشک و تر و کیک‌های عصرانه برای تهیه در مراسم‌گوناگون مانند مهمانی‌های دوستانه، خانوادگی، تولد، جشن‌ها و... آشنا می‌شوید.

مواد اولیه مورد نیاز

آرد

شكل ۱- انواع آرد

آرد گندم: اساس آرد را نشاسته تشکیل می‌دهد که یکی از پیچیده‌ترین انواع هیدرات‌کرین است. معمولاً وقتی سخن از آرد بهمیان می‌آید، منظور آرد گندم است، چون این نوع آرد، بخش عمده‌ای از آرد لازم برای تهیه نان و پاستا را تشکیل می‌دهد. دلیل استفاده وسیع از آرد گندم، خواص آن است. هنگام مخلوط کردن این آرد با آب، نوعی پروتئین پیچیده به نام گلوتن در آن ایجاد می‌شود. وجود این ماده سبب می‌شود گازهای حاصل، درون خمیر باقی بماند و خمیر خاصیت ارتজاعی پیدا کند تا بتوان آن را به‌شكل موردنظر درآورد.

آرد گندم کامل: این آرد در هنگام تولید نسبت به آرد معمولی کمتر پردازش می‌شود. بنابراین، موادغذایی و فیبر بیشتری را در خود حفظ می‌کند، بافت درشت‌تری نسبت به سایر آردها دارد و از مغز و هسته اصلی گندم تهیه می‌شود. آرد گندم کامل انتخاب مناسبی برای پخت نان است، اما برای شیرینی مناسب نیست.

آرد ماکارونی: از قسمت داخلی دانه گندم تهیه می‌شود.

آرد اسپلت: از نوعی گیاه بومی خاورمیانه در دو نوع سفید و سبوس دار تهیه می‌شود. این آرد طعمی شبیه به آرد گندم عمولی دارد و انتخاب مناسبی برای پخت نان است.

آرد نول: با ۲۳ درصد سبوس‌گیری تولید می‌شود. این آرد با دانه‌بندی نرم و بافتی کاملاً یکنواخت، از گندم نرم و سخت مرغوب ایرانی و خارجی تهیه می‌شود. آرد نول برای تهیه محصولات فراوری قنادی از جمله انواع کیک و شیرینی، انتخاب مناسبی است.

آرد سبوس‌دار: از آنجا که در تهیه آرد سبوس‌دار، پوسته و جوانه گندم نیز به همراه دانه آن آسیاب می‌شود، این آرد مواد مغذی بیشتری نسبت به آرد سفید تصفیه شده دارد و گلوتن ندارد. به منظور استفاده از آرد سبوس‌دار آسیاب شده برای تهیه کیک و بیسکویت، ابتدا آن را غربال کنید تا قسمت‌های درشت و اضافی،

پیش از استفاده جدا شود. مواد غذایی که با این آرد پخته می‌شوند، در هنگام پخت سریعاً به رنگ قهوه‌ای در می‌آیند. بنابراین، دمای پخت را هنگام استفاده از این نوع آرد کم کنید.

آرد تیوه: از قسمت داخلی دانه گندم و پوسته آن تهیه می‌شود.

آرد غنی شده: غنی‌سازی آرد ساده یا سبوس‌دار با پروتئین گلوتن باعث افزایش کیفیت نان حاصل از آن می‌شود. همچنین آرد غنی شده با داشتن ریزمغذی‌هایی مانند آهن، کلسیم و ویتامین‌های گروه B، در بالا بردن سطح سلامتی بدن نقش بهسازی دارد.

آرد سوخاری: برای تهیه این آرد، نان پخته شده با آرد گندم را طی دو مرحله، تحت فرایند پخت قرار می‌دهند. نان در اثر حرارت، رطوبت خود را کاملاً از دست می‌دهد و خشک، برشه و قهوه‌ای رنگ می‌شود. پس از این مرحله، آن را آسیاب می‌کنند تا آرد سوخاری بهدست آید.

آرد برنج: برای تهیه آرد برنج، برنج پوست کنده را یک روز در آب سرمه خیس می‌کنند و پس از خشک شدن، می‌کوبند. آرد برنج جایگزین مناسبی برای آرد گندم است و برای افرادی که هضم گلوتن در دستگاه گوارش آنها باعث سوء هاضمه شود، می‌تواند انتخاب مناسبی باشد.

آرد قنادی: از مغز دانه گندم تهیه می‌شود.

آرد سموولینا: از ذرات نسبتاً درشت گندم سخت تهیه می‌شود.

آرد ختازی: با درصد سبوس گیری ۱۵ تا ۱۸ درصد تولید می‌شود و در تهیه نان فانتزی و انواع کیک و شیرینی به روش صنعتی به کار می‌رود.

آرد نخودچی: برای تهیه این نوع آرد، نخودچی پوست گرفته و بی‌نمک را آسیاب کرده و از الک بسیار ریز رد می‌کنند.

نشاسته: یکی از منابع بافت‌دهنده است. پایه مهم نشاسته، ذرت، گندم، سیب‌زمینی و برنج است. چنانچه محلول آلی نشاسته حرارت داده شود، آمیلوبیکتین به صورت ژل درآمده و ذرات آب را در خود نگه می‌دارد. ژل نشاسته استحکام کافی ندارد.

شکر: معمولاً سه نوع شکر سفید، قهوه‌ای و مایع در بازار موجود است. شکر سفید با ۹۹ درصد ساکاروز، از جغندرقند یا نیشکر استخراج می‌شود. این شکر در انواع مختلفی وجود دارد که تفاوت اصلی آنها در اندازه ذرات شکر است که ویزگی و کلربردهای گوناگون به آنها می‌بخشد. مناسب‌ترین شکر برای پخت کیک و شیرینی، شکر نرم دانه‌ریز است. در صنایع پخت مواد غذایی برحسب کیفیت، مزه، بو و قوام شکر، از آن در ترکیبات شیر، بستنی، خامه، شیرینی و مایه انواع کیک و بستنی و تزیین آنها استفاده می‌کنند. شکر در اصطلاح صنعتی همان ساکاروز است.

نمک: به عنوان تنظیم‌کننده مزه در شیرینی‌ها و محصولات غذایی به کار می‌رود و طعم آنها را متعادل و مطبوع‌تر می‌کند. باید به مقدار نمک افزوده شده توجه کنید، زیرا استفاده از آن به مقدار خیلی کم، مزه شیرینی را بهتر، میزان گلوتن را افزایش و مقدار تردی و غلظت رنگ را در محصولات حاصل از مخمر، تشیدید می‌کند. نمک از بیات شدن سریع مواد غذایی می‌کاهد و زمان نگهداری آنها را افزایش می‌دهد. در فراورده‌های نانوایی، از نمک برای ایجاد طعم و کنترل تخمیر استفاده می‌شود.

تخم مرغ: دارای سه قسمت پوسته، سفیده و زرده است و پوسته آن زبر است. بیشتر وزن تخم مرغ را سفیده تشکیل می‌دهد و با لایه نازکی از زرده جدا می‌شود.

روغن: روغن باید متناسب با نوع مصرف خریداری شود. روغن بهنوعی چربی اطلاق می‌شود که در دمای محیط به حالت مایع است. روغن انواع مختلفی دارد، نوع خوراکی آن را معمولاً از چربی‌های نباتی (گیاهان، مغز میوه، دانه گیاه) یا حیوانی به دست می‌آورند. البته بیشتر چربی‌های حیوانی در دمای محیط، جامد و چربی‌های گیاهی مایع هستند.

روغن به دلیل چگالی کمتری که نسبت به آب دارد، با آب مخلوط نمی‌شود و روی آن شناور است. روغن گیاهی از گیاه یا دانه آن استخراج می‌شود و برخی از آنها مانند روغن دانه شلم یا روغن پنبه‌دانه بدون عمل فراوری مخصوص، برای مصرف غذایی مناسب نیست. روغن‌های نباتی از انواع چربی، استرهای گلیسیرین و همچنین مخلوط انواع مختلف اسید چرب استخراج می‌شوند. این روغن‌ها در آب حل نمی‌شوند، اما در برخی حلال‌های آلبوم، محلول هستند.

کره حیوانی: منبع اصلی این کره، چربی شیر است و در اثر زدن خامه به دست می‌آید. چون چربی در این نوع کره ناخالص است و دارای مقداری آب است، برای استفاده در شیرینی‌پزی مناسب است.

کره گیاهی^۱: مارگارین کره‌ای گیاهی است که از جامد کردن روغن‌های مایع با روش‌های خاص و افزودن عطر و طعم کره، به دست می‌آید. در هر ۱۰۰ گرم کره حیوانی، ۷۵۰ کالری انرژی و در هر ۱۰۰ گرم کره مارگارین، ۱۵۰ کالری انرژی وجود دارد. رنگ مارگارین به صورت طبیعی سفید است، اما در برخی مواد با استفاده از رنگ‌های مصنوعی، رنگ آن را تغییر می‌دهند که البته در برخی از کشورها این فرایند کاملاً غیرمجاز است. کره و مارگارین هردو حاوی ۱۶ درصد آب و ۸۴ درصد چربی هستند، با این تفاوت که چربی کره از نوع حیوانی موجود در شیر و چربی مارگارین از نوع روغن‌های گیاهی است. در نتیجه میزان اسیدهای چربی مارگارین از کره کمتر است. علاوه بر آن امروزه انواع مختلفی از مارگارین با درصدهای مختلف چربی تهیه می‌شود و انواع مارگارین کم (با حدود ۲۰ درصد چربی) هم در بازار وجود دارد.

روغن صاف (روغن قنادی)

روغن صاف دارای بافت یکدست و یکنواختی است که در اثر سرد کردن سریع روغن هیدروژنه به دست می‌آید که در شیرینی‌پزی‌های خشک کاربرد زیادی دارد.

وانیل

شکل ۲- وانیل

میوه درختی چندساله و بومی آمریکای مرکزی است. وانیل تازه، بو و منه ندارد اما پس از تخمیر، عطر و بوی قوی و طعمی شیرین، خامه‌ای و میوه‌ای از آن ساطع می‌شود که این بو، شبیه به شیرین‌بیان و تنباکوست.

همچنین ممکن است مانند کشمش و آلو تند و دودی باشد. میوه آن به شکل غلاف لوپیاست و پیش از رسیدن کامل، آن را می‌چینند و خشک می‌کنند. بهترین آن از غلاف‌هایی به دست می‌آید که طول آنها ۱۵-۲۵ سانتی‌متر و قطر آنها ۰-۱۲ میلی‌متر است.

^۱- Margarin

وانیل هنگام برداشت محصول، سبز رنگ است، اما به مرور و پس از پایان آماده‌سازی، به رنگ قهوه‌ای تیره یا مشکی درمی‌آید. وانیل باریک، دراز و تا اندازه‌ای چروک و مرطوب است که در صورت خرد یا شکسته شدن به سرعت عطر و بوی خود را پخش می‌کند.

بیکینگ پودر

مخلوطی از یک سوم وزن جوش شیرین و حدود یک سوم اسید ضعیف مانند اسید سدیم پیروفسفات، کرم تارتار، اسید تارتاریک، گلوکونو دلتالاكتون و یا سایر اسیدهای مجاز و یک سوم بقیه آن نشاسته ذرت و گندم است. نشاسته در حال عادی در هنگام نگهداری بیکینگ پودر از ترکیب جوش شیرین با اسید جلوگیری می‌کند.

پودر تارتار

یک نوع پودر اسیدی است که در ترکیب بیکینگ پودر هم وجود دارد. این پودر برای افزایش حجم سفیده تخم مرغ و ثبات و قوام آن به کار می‌رود که این خاصیت باعث مطلوب شدن کیک می‌شود.

هل

درختی است بومی جنوب شرق آسیا و از خانواده زنجیبل که به صورت وحشی و پرورشی در مناطق کوهستانی و در سایه درختان می‌روید. هل ادویه معطر، شیرین و مطبوع هندی است که پس از زعفران و وانیل، سومین ادویه گران قیمت دنیا محسوب می‌شود و طبیعتی گرم و خشک دارد. چنانچه هل را به طور کامل در سبزیجات و گوشت استفاده می‌کنند غلاف را باید پیش از سرو از غذا خارج کنند. استفاده از هل با پوست سبب می‌شود انسانس داخل پوست هل نیز خارج شود. هل در سه نوع سیاه، سفید و سبز موجود است.

هل سبز: بهترین نوع هل سبز، گواتمالایی است. رایحه هل سبز قوی است. مزه لیمویی دارد و ته مزه آن مانند کافور، تند و دودی است. غلاف‌های سفید در واقع همان غلاف‌های سبز رنگ گرفته هستند. هل سبز می‌تواند جایگزین هل سفید شود. از هل سبز در پودینگ، شیرینی، بستنی و تهیه چای استفاده می‌شود. در کشورهای عربی هل سبز در تهیه قهوه و در برخی کشورهای اروپایی در تهیه نان و شیرینی‌های ادویه‌دار استفاده می‌شود.

هل سفید: گران قیمت‌تر از هل سبز و سیاه است و از آن برای معطر کردن غذا، شیرینی یا مریبا استفاده می‌شود. هل سیاه: تندی متمایزی دارد و رنگ آن مایل به قهوه‌ای است. درشت‌تر از هل سبز است و نسبت به آن عطر کافوری تری دارد. همچنین جایگزین ارزان قیمتی برای هل سبز است. از هل سیاه معمولاً در قنادی‌ها و نیز در تهیه ترشی استفاده می‌شود. سایده آن به غذاهای سفید مانند شیربرنج و مسقاطی رنگ تیره می‌بخشد؛ بنابراین در بیشتر غذاها می‌توانید هل را به طور کامل در غذا بگذارید و پس از پخت، آن را از ظرف خارج کنید.

نارگیل

درخت نارگیل در کنار سواحل مناطق گرمسیری رشد می‌کند. اندونزی، فیلیپین و سریلانکا بزرگ‌ترین صادرکنندگان نارگیل به شمار می‌آیند. در قاعدة نارگیل سه حفره وجود دارد که چشم نارگیل نام دارد. داخل پوشش سفت چوبی آن، گوشتی ضخیم، چرب، متراکم و سفید به همراه آب میوه یا شیرهای رفیق و شیرین که به عنوان نوشیدنی بسیار دلپذیر است، وجود دارد. هنگام خرید، نارگیلی را انتخاب کنید که نسبت به

حجمش سنگین‌تر باشد. برای اطمینان از تازگی، نارگیل را نزدیک گوش خود نکان دهید تا صدای آب آن را بشنوید. اگر صدایی نشنیدید، یعنی نارگیل آب ندارد و فاسد است. پوسته خارجی نارگیل باید فیبری، خشک، بدون شکستگی و رطوبت بهویژه در اطراف چشم‌ها باشد. نارگیل کامل را می‌توانید به مدت یک هفته در مکانی خشک و هفت هفته در یخچال نگهداری کنید. همچنین می‌توانید تکه‌های آن را به صورت غوطه‌ور در آب، فریز کنید.

گردو

این خشکبار در تمام مناطق جهان که آب و هوایی معتدل دارند، رشد می‌کند. فصل برداشت آن پاییز است و به صورت کامل، مغز یا پودر شده عرضه می‌شود. مرغوب‌ترین آن در ایران متعلق به شهرهای کرمان و مهدی شهر سمنان است. ناگفته نماند گردی شهر اراک نیز بسیار ترد، شکننده و مرغوب است. مغز گردوی مرغوب رنگ روشنی دارد.

از خرید گردی تیره رنگ با آثار کپک و آفت‌زدگی خودداری کنید. هنگام خرید گردو حتماً آن را بچشید و پیش از استفاده، پوست آن را جدا کنید. گردی با پوست باید نسبت به حجمش سنگین‌تر باشد و در صورت نکان دادن، صدا ندهد. گردی مغز شده را در ظرفی دردار بریزید و برای مدتی کوتاه در جای خشک، خنک و تاریک به مدت شش ماه در یخچال و به مدت یک سال در فریزر نگهداری کنید. گردی کامل را می‌توانید تا سه ماه در جای خشک، خنک و تاریک ذخیره کنید.

پسته

پسته بومی ایران است و قرن‌هاست که ایرانی‌ها آن را پرورش می‌دهند، اما امروزه در دیگر کشورهای معتدل جهان نیز کشت می‌شود. عمده‌ترین انواع پسته، پسته‌های کرمان اوحدي، کله قوچی، فندقی، اکبری، سفید، امیری و شستی هستند و مرغوب‌ترین آن متعلق به شهرهای دامغان (استان سمنان) و رفسنجان (استان کرمان) است. فصل برداشت پسته اواخر تابستان و اوایل پاییز است. پسته تازه دارای پوشش نازکی است که پس از برداشت، آن را به سرعت جدا و خشک می‌کنند؛ سپس پسته را به فروش می‌رسانند، یا آن را به صورت کامل و تازه به بازار عرضه می‌کنند. پسته را می‌توانید در ظروف دردار یا کیسه پلاستیکی درسته قرار دهید و به مدت چهار تا شش هفته در یخچال و تا یک سال در فریزر نگهداری کنید.

خامه

در شیر مقداری ذرات چربی موجود است. چون وزن این ذرات از آب شیر کمتر است، هرگاه شیر مدتی در جایی راکد بماند این ذرات رفتارهای سطح بالای شیر می‌آیند. به این ترتیب لایه غلیظی روی شیر خام جمع می‌شود که آن را خامه می‌نامند.

در صنعت شیر، خامه را با چرخ خامه‌گیری جدا می‌کنند و آن را چرخ می‌کنند. خامه معمولاً به دو صورت سبک (رقیق) و سنگین (سفت یا غلیظ) در بازار عرضه می‌شود. خامه مانده، مانند شیر، ترش می‌شود ولی ترشی خامه دلیل بر فساد آن نیست. در بعضی از کشورها این خامه به بازار عرضه می‌شود. از آنجا که فساد خامه همیشه با ترشیدگی همراه است، باید از مصرف خامه ترشیده پرهیز کرد. در هر حال خامه بیشتر در آشپزی مدرن و شیرینی‌پزی استفاده می‌شود. به دلیل کالری بالای خامه باید از مصرف زیاد آن خودداری کرد.

مایعات

استفاده از مایعات در تهیهٔ محصولات قنادی و آشپزی ضروری است. مایعات باعث تغییر در ساختمان پروتئین‌ها، فعال کردن خمیرماهی و هواهنده‌های شیمیابی مثل بیکینگ پودر و... می‌شوند. مایعات باعث آغاز فرایندها و واکنش‌های خاصی می‌شوند که برای ایجاد بافت و ساختار محصولات لازم هستند. تغییر آب در طول پخت و خروج بخار آب باعث بزرگ‌تر شدن حباب‌های هوا می‌شود و به حجم‌دهی محصول کمک می‌کند.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	مواد اولیه زیر در کدام کیک یا شیرینی استفاده می‌شوند؟	فردي

جدول فعالیت ۲

مواد اولیه	کاربرد در کدام کیک یا شیرینی است؟
پسته	
خامه	
نارگیل	
گردو	
کره گیاهی	
بودرتارت	

اصطلاحات در کیک و شیرینی‌بزی

سفت شدن سفیده

بیشترین کاربرد آن در آشپزی مدرن، دسرها، کیک و شیرینی‌ها است. سفیده را به تنها یی در ظرف کاملاً تمیز و بدون چربی بریزید و به حالت دورانی (کراس) با همزن برقی شروع به همزدن کنید تا کف کند. بعد برای جلوگیری از آب انداختن به تدریج مقداری شکر به آن اضافه کنید و تا زمانی که سفیده به صورت قله‌ای فرم بگیرد و از ظرف برنگردد، آن را هم بزنید.

شکل ۳- سفت شدن سفیده

داغ زدن

در شیرینی‌پزی به معنی حرارت دادن مایه شیرینی‌پزی قبل از قرار دادن در فر است و در شیرینی‌های دوپخته به کار می‌رود؛ به این صورت که مواد را مخلوط می‌کنند و روی حرارت مستقیم یا غیرمستقیم قرار می‌دهند و مدام هم می‌زنند تا نجوشد و رطوبت آن از بین نرود. مدت هم زدن طبق دستور است.

شکل ۴- هم زدن زرده تخم مرغ

سفت شدن زرده

در دستور شیرینی، کیک، کرم، دسر و غذاهایی که زرده در تهیه آنها استفاده می‌شود، زرده‌ها را با زدن بهوسیله همزن برقی هم‌زده تا به حالت کرم و کش دار درآید. هم‌زدن باعث می‌شود بوی زهی زرده‌ها از بین برود.

فرم گرفتن خامه

فرم گرفتن خامه حالتی است که با زدن خامه بهوسیله همزن برقی به وجود می‌آید تا برای روکش کیک، فیلینگ کیک، شیرینی‌ها و دسرها به مصرف برسد. بهترین ظرف برای فرم دادن خامه، استیل است. خامه برای فرم گرفتن باید سرد باشد. به این منظور آن را در ظرفی حاوی بخ قرار می‌دهیم و با همزن برقی دور کنند شروع به هم‌زدن می‌کنیم تا خامه سفت شود و اثر پرهای همزن روی آن مشخص شود. مراقب باشید در صورت هم‌زدن بیش از حد، خامه به کره تبدیل می‌شود و دیگر در شیرینی‌پزی قابل استفاده نخواهد بود.

شکل ۵ و ۶- مراحل فرم گرفتن خامه

کراس

در ترکیب کردن مواد کیک، به عمل هم زدن مایه با لیسک، در یک جهت به طور مداوم به صورت آرام و حالت دَورانی از سمت زیر به رو، که به منظور یکدست و مخلوط شدن آن انجام می‌شود، کراس گویند.

فیلینگ کردن

این اصطلاح در کیک‌ها و دسرها به کار می‌رود. ترکیب خامه فرم گرفته، شکلات، میوه، کرم‌ها، خرده کیک و... را برای به کار بردن در لایه‌های میانی کیک اسفنجه (در کیک تولد، نامزدی و عروسی) و دسر که طبق تکنیک‌های خاص انجام می‌شود، فیلینگ کردن می‌گویند. طعم کیک و دسرها به مواد ترکیبی فیلینگ متنوع و خوشمزه بستگی دارد.

شکل ۷- فیلینگ کردن

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۳	مراحل فرم گرفتن هر کدام از مواد اولیه را در تهیه انواع کیک انجام دهید و تجربه‌های خود را در کارگاه بیان کنید.	فردي و گروهي

ویژگی‌های انواع خمیرهای کیک

کیک‌ها انواع زیادی دارند. اما به طور کلی آنها را به دو نوع می‌توان تقسیم کرد: کیک‌های چربی‌دار و کیک‌های بدون چربی.

کیک‌های چربی‌دار

در کیک چربی‌دار علاوه بر تخم مرغ، مقدار نسبتاً زیادی کره یا جایگزین آن از انواع روغن‌های جامد به کار می‌رود؛ درنتیجه این کیک، غذایی سنگین است. در این کیک بیکینگ پودر نقش زیادی برای افزایش حجم آن دارد. ترکیب کردن اجزای این کیک به صورت متداول از موادی مانند میوه یا بادام، کشمش و... با مایه به دست می‌آید. به این دسته از کیک‌ها، کیک‌های کره‌ای هم می‌گویند.

کیک‌های بدون چربی

مقداری از کیفیت کیک بدون چربی به چگونگی هم زدن سفیده تخم مرغ بستگی دارد؛ از این‌رو در زدن سفیده روش خاصی به کار می‌رود و طبق دستور باید عمل شود. در بعضی کیک‌ها و شیرینی‌ها از انکی مواد اسیدی مانند آپالیمو یا کرم تارتار استفاده می‌کنند تا کف سفیده را در نهایت سفت و آهاری کند. در این‌گونه کیک‌ها چربی وجود ندارد و از آنجا که چربی در کیک مانع بالا آمدن آن در هنگام پخت می‌شود و کیک را جمع می‌کند، پس قالب کیک بدون چربی را نباید چرب کنید. بهمین دلیل بهتر است قالب تلفون به کار ببرید و کف قالب را کاغذ روغنی قرار دهید. موقع درآوردن کیک باید اطراف آن را با کاردهک پلاستیکی آزاد کنید و کیک را با اختیاط ببرون آورید. به این دسته، فوم کیک هم می‌گویند. کیک‌های اسفنجی و فرشته جزء کیک‌های بدون چربی است.

نکات بسیار مهم در تهیه کیک

- آردی که برای تهیه کیک مصرف می‌شود باید از بهترین نوع آن یعنی بسیار سفید، نرم و تازه باشد.
- فر را از قبل مطابق با حرارت طبق دستور پخت به مدت ۱۵ تا ۲۰ دقیقه روشن کنید تا گرم شود.
- مواد لازم برای تهیه کیک را باید طبق دستور از قبل آماده و اندازه‌گیری کنید.
- مواد خشک را چندین بار برای هواهدهی الک گنید و در مواد کیک بریزید و با لیسک هم بزنید.
- مایه کیک را بعد از مخلوط کردن نباید زیاد بهم زد، زیرا پف کیک می‌خوابد.
- تا ۲۰ دقیقه اول پخت کیک به اتمام نرسد به هیچ عنوان در فر را باز نکنید.
- قالب ساده را چرب کنید و کف آن کاغذ روغنی قرار دهید. باید دیواره و کف قالب طرح دار را چرب کنید. روی آن آرد بپاشید، سپس قالب را برگردانید، تکان دهید تا اضافات آرد بریزد.
- کیک و شیرینی‌ها را روی طبقه وسط فر بپزید.

■ کیک‌های کره‌ای را نباید در یخچال نگه‌داری کنید. باید در ظرف یا کیسهٔ نایلونی درسته محفوظ نگه داشت تا نرم بماند.

■ برای اطمینان از پخت کیک، یک عدد سیخ چوبی را وسط کیک فرو ببرید. در صورتی که از مواد به سیخ چسبیده بود، کیک نیاز به پختن بیشتر دارد، ولی اگر نجسید، کیک پخته است.

■ زرده و سفیده تخمر مرغ به دقت از هم جدا شوند؛ به طوری که هرگز از مواد زرده وارد سفیده نشود.

■ در صورتی که زرده وارد سفیده شد، بهتر است با پوست تخمر مرغ آن را جدا کنید.

■ سفیده را در ظرف کاملاً تمیز و عاری از چربی هم بزنید.

■ سفیده را در ظروف لعابی و رویی، هم نزنید، زیرا فرم نمی‌گیرد.

■ کیک را تا زمانی که داغ است، از قالب جدا نکنید.

■ دمای تخمر مرغ و کره مطابق با دمای محیط باشد.

بررسی معایب کیک‌ها با دلایل در زیر مطرح شده است:

■ اگر کیک خوب پف نمی‌کند:

۱ مایعات استفاده شده کم یا زیاد شده است.

۲ دمای فر بسیار کم یا بسیار زیاد بوده است.

۳ کره یا تخمر مرغ استفاده شده سرد بوده است.

۴ میزان روغن استفاده شده بسیار زیاد بوده است.

۵ فاصله زمانی آماده شدن تا قرار دادن کیک در فر زیاد بوده است.

۶ میزان مخلوط کردن مواد کم یا زیاد بوده است.

۷ هنگام مخلوط کردن، ترتیب افزودن رعایت نشده است.

۸ بیکینگ پودر استفاده شده کم یا کافه بوده است.

۹ اندازه قالب نسبت به مایه کیک بزرگ بوده است.

■ کیک خمیری و سنگین است:

۱ مواد کیک خوب مخلوط نشده است.

۲ مقدار مایعات استفاده شده زیاد بوده است.

۳ تعداد تخمر مرغ استفاده شده زیاد بوده است.

۴ دمای فر بیش از حد بوده است.

■ سطح کیک چسبنده اما داخل آن خشک است:

۱ مقدار شکر استفاده شده کافی نبوده است.

۲ کیک در معرض هوا بوده است.

۳ مدت پخت کیک طولانی بوده است.

۴ مواد کیک بیش از حد مخلوط شده است.

۵ سفیده‌های تخمر مرغ بیش از حد زده شده است.

۶ قالب کیک نسبت به مواد بسیار بزرگ بوده است.

۷ میزان چربی یا مایعات استفاده شده کم بوده است.

۸ مقدار آرد استفاده شده زیاد بوده است.

■ سطح کیک مخروطی می‌شود و ترک می‌خورد:

- ۱ دمای فر بالا بوده است.
- ۲ سطح کیک چسبنده است:
- ۳ احتمالاً وقتی روی کیک گرم بوده، پوشانده شده است.
- ۴ کیک به اندازه کافی پخته نشده است.
- ۵ مقدار مایعات زیاد بوده است.

■ سطح کیک خیس و مرطوب می‌شود:

- ۱ کیک قبل از پخت از فر خارج شده است.
- ۲ کیک داخل قالب مانده و سرد شده است.
- ۳ شکر، مایعات و چربی کیک زیاد بوده است

■ کیک حالت چروکیده و فشرده است:

- ۱ قالب نسبت به مواد کیک بزرگ بوده است.
- ۲ مواد بیش از حد مخلوط شده است.
- ۳ کیک بیش از حد پخته است.
- ۴ قالب بیش از حد چرب شده است.
- ۵ مقدار مایعات زیاد بوده است.

■ کیک بافت زبر دارد یا وسط آن فرو رفته است:

- ۱ میزان مایعات استفاده شده کم بوده است.
- ۲ فر قبل از پخت کیک گرم نشده است.
- ۳ مواد بدروستی در قالب پخش نشده است.
- ۴ شکر و روغن به اندازه کافی پخش نشده است.
- ۵ میزان بیکینگ پودر استفاده شده زیاد بوده است.
- ۶ فر قبل از پخت گرم نشده است.
- ۷ از آرد نامرغوب برای تهیه کیک استفاده شده است.
- ۸ مواد به اندازه کافی مخلوط نشده است.

■ کیک حالت خشک و بافتی شکننده دارد:

- ۱ مقدار چربی کیک کم بوده است.
- ۲ مقدار شکر کیک زیاد بوده است.
- ۳ مقدار بیکینگ پودر استفاده شده زیاد بوده است.
- ۴ به دلیل مایعات کم، خمیر کیک سفت بوده است.
- ۵ کیک داغ و سریع از قالب جدا شده است.
- ۶ مایه کیک بیش از حد مخلوط شده است.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

■ کیک به قالب چسبیده است:

۱ کیک به اندازه کافی نپخته است.

۲ قالب خوب چرب نشده است.

۳ قالب به درستی آردپاشی نشده است.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۴	نکات مهم در تهیه انواع کیک را مطالعه کرده و مطابق با دستورهای واحد یادگیری، کیک‌ها را تهیه کنید. در صورت مشکل داشتن در تهیه و پخت کیک، با نظارت هنرآموز محترم و به کمک دوستان خود در کارگاه ایراد کیک را بررسی کنید.	فردی و گروهی

فعالیت‌پایانی

۱ آرد گندم چه مشخصاتی دارد؟

۲ آرد سمولینا به چه شکل است؟

۳ پودر نارگیل در کدام شیرینی مصرف می‌شود؟

۴ آرد نول در چه مواردی استفاده می‌شود؟

۵ آرد غنی‌شده چه خواصی برای بدن انسان دارد؟

۶ چرا روی کیک چسبناک می‌شود؟

۷ چرا سطح کیک مخروطی می‌شود و ترک می‌خورد؟

۸ چرا کیک به قالب می‌چسبد؟

واحدیادگیری ۲

تهیه انواع کیک

استاددارد شغل

مهارت تهیه انواع کیک (اسفنجی، شیفون، شکلاتی-موزی، هویج) براساس استانداردهای سازمان فتی و حرفه‌ای کشور

شایستگی‌های فنی مورد انتظار

تهیه انواع کیک

- تهیه کیک اسفنجی
- تهیه کیک شیفون
- تهیه کیک شکلاتی-موزی
- تهیه کیک هویج

شایستگی‌های غیرفنی مورد انتظار

نگرش

- رعایت الگوی مصرف آب
- صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه، انرژی و زمان
- رعایت اخلاق حرفه‌ای

ایمنی و بهداشت

- رعایت اصول ایمنی و بهداشت
- رعایت اصول ارگونومی

توجهات زیست محیطی

- دفع صحیح ضایعات و پساب
- مدیریت پسماند

هدف توانمندسازی: یادگیری انواع کیک چربی دار و بدون چربی به صورت عملی

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	انواع کیک ها را بیان کنید. کیک هایی را که در منزل تهیه کرده اید، بررسی کنید که جزء کدام کیک از دسته بندی های کیک است؟	گفت و گوی گروهی

روش تهیه انواع کیک

کیک ها به دو روش خانگی و قنادی تهیه می شوند. اصول و میزان ترکیبات و روش آماده سازی کیک ها به دلیل تجهیزات موجود در منزل و کارگاه های قنادی نقریباً متفاوت است.

■ **کیک های چربی دار:** امروزه در دنیا با طعم و روش های گوناگون تهیه می شوند و به عنوان کیک های عصرانه در مجالس دوستانه، خانوادگی و مراسم مختلف مصرف می شود.

■ **کیک های بدون چربی:** معمولاً یافته سبک و لطیفی دارند و به تنها یی مصرف نمی شوند. برای سرو بهتر است مابین لایه های کیک را با خامه، میوه، مغز انواع کرم و فیلینگ های مخصوص و مارمالاد و ... پر کرد. همچنین روکش های دکوری (خامه، باتر کریم^۱، فوندانس، سس های براق، آگار آگار، آیسینگ و ...) تزیین شود. امروزه با پیشرفت و حرفة ای شدن قنادها، کیک های چربی دار و بدون چربی با روکش و فیلینگ های خاص به روش خانگی با نام کیک های روسی و ... در بازار عرضه می شود. در این مبحث با تعدادی از جمله کیک های اسفنجی، شیفون، هویج و شکلاتی - موزی آشنا می شویم.

تهیه انواع کیک

کیک اسفنجی

مواد لازم:

تخم مرغ	۶ عدد
شکر	۱۵۰ گرم
آرد	۱۸۰ گرم
آب جوش	۶ قاشق سوپ خوری
بیکینگ پودر	۱ قاشق مرباخوری
وانیل	۴ قاشق چای خوری

شکل ۱- کیک اسفنجی

طرز تهیه: زرد و سفیده تخم مرغ ها را از هم جدا کنید و نیمی از شکر را برای سفیده کنار بگذارید، بقیه را ده و وانیل یا چند قطره اسانس مخلوط کنید و با همزن بر قی خوب هم بزنید تا کرم و کشن دار شود. آب آه، بیفزایید. برای شوک وارد کردن و از بین بردن بوی زهم زرد ها، در حد مخلوط شدن هم بزنید اما در ظرف دیگری خوب هم بزنید. وقتی که براق شد، شکر را کم کم به آن بیفزایید

۱- کرم بر.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

و خوب هم بزندید تا از ظرف برنگردد. سپس مخلوط آرد و بیکینگ پودر الک شده را به صورت یک در میان با سفیده به مایه زرده اضافه کنید و به حالت کراس هم بزندید و در قالب کاغذ روغنی قرار دهید و مواد را در آن بریزید و در فر داغ روی حرارت ۱۷۵ درجه به مدت نیم ساعت بپزید.

کیک شیفون

مواد لازم:

شکل ۲- کیک شیفون

زerde تخم مرغ	۳ عدد
سفیده تخم مرغ	۴ عدد
شکر	$\frac{2}{3}$ پیمانه
روغن مایع	$\frac{1}{4}$ پیمانه
آب پرتقال	$\frac{1}{4}$ پیمانه
آرد	$\frac{1}{8}$ پیمانه
کرم تارتار	$\frac{1}{4}$ قاشق چای خوری
وانیل	به مقدار کم
پوست پرتقال رنده شده	۱ قاشق مرباخوری
بیکینگ پودر	۱ قاشق مرباخوری

طرز تهیه: ابتدا زerde‌ها، شکر، وانیل و پوست پرتقال رنده شده را با همزن برقی بزندید تا کرم و کش دار شود. سپس آب پرتقال را بیفزایید. بعد روغن را به مایه کیک اضافه کنید و باز هم بزندید. در ادامه آرد و بیکینگ پودر را الک کنید و به صورت یک در میان با مخلوط سفیده، شکر و کرم تارتار آهاری^۱ شده به مایه کیک بیفزایید و به آرامی مخلوط کنید. بالیسک به حالت کراس هم بزندید، در قالب میان نهی بریزید و در فر روی حرارت ۱۸۰ درجه به مدت ۳۵ دقیقه بپزید. این کیک را می‌توان بعد از کیک اسفنجی برای دکوراسی استفاده کرد.

نکته

کیک اسفنجی پایه تزیین کیک‌های تولد، نامزدی و عروسی است. از کیک شیفون هم به عنوان پایه استفاده می‌شود. کیک شیفون را به تهایی هم می‌توان سرو کرد و یا از مغزهای مختلف با روکش‌های خاص تهیه کرد.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	جدول صفحه بعد را با مشورت دوستان خود کامل کنید.	گفت و گوی گروهی

۱- به معنای سفید شدن

جدول فعالیت ۲

انواع کیک	جزء کدام دسته از کیک‌ها است؟	کاربرد
کیک هویج		
کیک شیفون		
کیک اسفنجی		
کیک شکلاتی		

کیک شکلاتی - موزی

مواد لازم:

شکل ۳ - کیک شکلاتی - موزی

تخم مرغ	۲ عدد
شکر	۴۰۰ گرم
اسانس موز یا شکلات	به مقدار کم
روغن مایع	۱۲۰ گرم
آب	۱ پیمانه
شیر	۱۲۰ گرم
موز رنده شده	۱ پیمانه
بیکینگ پودر	$\frac{1}{2}$ قاشق چای خوری
جوش شیرین	$\frac{1}{2}$ قашق چای خوری
پودر کاکائو	۷۵ گرم
آرد	۲۴۵ گرم

بهتر است به جای جوش شیرین $\frac{1}{2}$ برابر بیکینگ پودر جایگزین شود.

نکته

طرز تهیه: تخم مرغ، شکر، اسانس و روغن را باهم مخلوط کنید و با همزن برزیند بعد آب جوش و شیر را به آن بیفزایید و موز رنده شده را اضافه کنید. سپس مخلوط جوش شیرین، بیکینگ پودر، پودر کاکائو و آرد را کم کم به مواد اضافه کنید و با لیسک هم برزیند. در قالب 20×20 به مدت ۴۵ دقیقه تا یک ساعت در فر داغ 180° درجه قرار دهید تا بپزد.

کیک هویج

مواد لازم:

شکل ۴- کیک هویج

۳ عدد	
۱۵۰ گرم	تخم مرغ
۱۸۰ گرم	روغن مایع
۲۰۰ گرم	آرد
هویج رنده شده	
۱ عدد	سیب کوچک
۶۰ گرم تا ۵۰ گرم	گردو یا بادام
نمک	
$\frac{1}{2}$ قاشق چای خوری	جوز هندی
$\frac{1}{2}$ قاشق چای خوری	بیکینگ پودر
$\frac{1}{2}$ قاشق چای خوری	جوش شیرین
۱ قاشق چای خوری	دارچین
۱۵۰ گرم	شکر

طرز تهیه: ابتدا تخم مرغ‌ها و شکر را با همزن به مدت ۴ تا ۵ دقیقه بزنید تا کرم و کشدار شود. روغن مایع را به آن اضافه کنید. کمی که مخلوط شد، سیب رنده شده و هویج و گردو یا بادام را اضافه کنید و هم بزنید تا مایه یکدست شود. آرد، نمک، جوش شیرین، دارچین، جوزهندی و بیکینگ پودر را از الک رد کنید. سپس مخلوط مواد خشک را اضافه کنید. مایه را داخل قالب گرد کشویی که چرب شده و کاغذ روغنی در آن گذاشته‌اید، بریزید. سپس روی آن را صاف کنید و داخل فر طبقه وسط با دمای ۱۸۰ درجه سانتی‌گراد قرار دهید تا بپزد.

■ برای تهیه این کیک از قالب میان‌تنه هم می‌توان استفاده کرد.

شکل ۵- برش انواع کیک

برش انواع کیک

انواع کیک و شیرینی‌های مسطح را با جاقوی مخصوص به اشکال مختلف برش می‌دهند، رویه و دیواره‌های آن را با خامه، کرم و میوه تزیین می‌کنند. ترتیب کیک‌ها قبل از عمل برش زدن هم انجام می‌شود. به تکه منظم شیرینی یا کیک با اشکال مختلف اسلالیس گویند.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۳	انواع کیک‌ها را با دوستان خود تهیه کرده و دو مورد را برای فروش در هنرستان انتخاب کنید.	به صورت گروهی

فعالیت پایانی

- ۱ کیک چربی‌داری تهیه کنید که مواد شکل‌دهنده آن میوه باشد و پودر کاکائو و شکلات در آن به کار نرود.
 ۲ برش زدن کیک را به صورت عملی انجام دهید.
 ۳ کدام کیک را می‌توان به صورت مغزدار تهیه کرد؟ یک مدل را تهیه کنید.
 ۴ مارگارین از چه چیز تشکیل شده است?
 ۵ چگونه آرد غنی شده در بالا بردن سطح سلامتی بدن نقش بهسازی دارد؟
 ۶ برای اطمینان از تازگی نارگیل در زمان خرید چه نکاتی را باید در نظر بگیریم؟
 ۷ ویژگی کیک‌های چربی‌دار را بیان کنید.
 ۸ حرکت کراس در تهیه کیک را توضیح دهید.

۳ واحدیادگیری

تهیه اندیاع شیرینی تر

استاندارد شغل

مهارت تهیه اندیاع شیرینی تر (تزیین کیک خامه‌ای، تزیین کیک با روکش گانаш، رولت خامه‌ای) براساس استانداردهای سازمان فتی و حرفه‌ای کشور

شاپرکی های فنی مورد انتظار

- تهیه اندیاع شیرینی تر
- تزیین کیک خامه‌ای
- تزیین کیک با روکش گاناش
- تهیه رولت خامه‌ای

شاپرکی های غیرفنی مورد انتظار

- نگرش
- رعایت اخلاق حرفه‌ای
- صرفه جویی در مصرف مواد اولیه، انرژی و زمان
- رعایت الگوی مصرف آب

ایمنی و بهداشت

- رعایت اصول ایمنی و بهداشت
- رعایت اصول ارگونومی

توجهات زیست محیطی

- دفع صحیح ضایعات و پساب
- مدیریت پسماند

هدف توانمندسازی: به صورت عملی اندیاع تزیین کیک و شیرینی تر را آموزش ببیند.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	انواع مدل‌های تزیین کیک را نام ببرید. آیا تاکنون تجربه تزیین کیک را داشتماید؟	به صورت گروهی

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

تهیه انواع شیرینی‌تر

تزیین کیک خامه‌ای

مواد لازم:

کیک اسفنجی	۶ تخم مرغی
شربت رقیق	
خامه	
گردو	
موز	
میوه (تابستانی)	

شکل ۱- تزیین کیک خامه‌ای

شکل ۲ و ۳ و ۴- مراحل برش برای تزیین کیک

طرز تهیه: ابتدا کیک اسفنجی را از ارتفاع همانند تصویر فوق به چند قسمت مساوی برش می‌زنیم. بعد لایه‌های کیک را روی همدیگر قرار می‌دهیم و بهوسیله چاقوی مخصوص اضافات سطح و دیواره کیک را گرفته تا کاملاً ترازبندی شود. این عمل باعث می‌شود کیک کاملاً صاف شود و خامه‌کشی به راحتی انجام گیرد. لایه‌های کیک را با شربت رقیق مرطوب می‌کنیم تا کیک اسفنجی از حالت خشکی خارج شود و طعم بهتری به خود بگیرد. خامه قنادی (شیرین شده) را که نیمی از آن بخورد و نیمی دیگر آب شده است را مطابق با دستور فرم دادن خامه، آمده می‌کنیم. مقداری از خامه فرم گرفته را در قیف بدون ماسوره می‌ریزیم، لایه اول برش کیک را روی گردونه قرار داده و یک ردیف خامه فرم گرفته به همراه موز و گردو روی آن می‌ریزیم و لایه بعدی کیک را روی مواد میانی قرار می‌دهیم. به همین صورت این مرحله را تکرار می‌کنیم تا مراحل فیلینگ انجام گردد. سپس یکبار دیگر کیک را تراز نموده و در صورتی که ناصافی داشته باشد، ایرادات آن را با چاقوی مخصوص می‌گیریم و لایه نازکی از خامه را روی سطح و دیواره‌های کیک می‌کشیم تا آسترکشی شود. آسترکشی باعث می‌شود هنگام خامه‌کشی اصلی، پودهای کیک وارد خامه نشود. کیک آسترکشی شده را در یخچال قرار می‌دهیم تا جسم آن خوب سرد شود. در صورتی که بخواهیم خامه به میزان خیلی کم مصرف کنیم، می‌توانیم یک لایه نازک از خامه را روی سطح و دیواره کیک بکشیم؛ طوری که دیواره‌های کیک همانند تصویر فوق تا حدودی مشخص باشد. چنانچه بخواهیم کیک را کاملاً با خامه روکش کنیم، خامه را در قیف ریخته و روی سطح و دیواره کیک را کاملاً می‌پوشانیم. بعد روی کیک را با کاردک صاف نموده و سپس دیواره‌ها را یکدست می‌کنیم. در نهایت با میوه‌های دلخواه آن را تزیین می‌کنیم.

نحوه اجرا	شرح فعالیت	عملیات
به صورت فردی	۱- در کارگاه در حضور هنرآموز خود، مراحل تزیین کیک را انجام دهنند.	

شکل ۵- کیک گاناش کشی با تزیین کرم رویال (طرح مکزبکی)

شکل ۶- مراحل فیلینگ

شکل ۷- کرم گاناش آماده شده

شکل ۸- مرحله روکش کیک با کرم گاناش

تزیین کیک با روکش گاناش و طرح مکزبکی

مواد لازم:

کیک اسفنجی ۶ تخم مرغی	۱ عدد
شربت رفیق	به مقدار لازم
خامه	به مقدار لازم
مواد فیلینگ	به مقدار لازم مطابق با دستور
کرم گاناش	به مقدار لازم مطابق با دستور
کرم رویال	به مقدار لازم مطابق با دستور

فیلینگ شکلاتی

مواد لازم:

خامه	به مقدار لازم
پودر کاکائو	به مقدار لازم

مراحل آماده سازی خامه کشی کیک:

مطلوب با دستور تزیین کیک خامه‌ای، خامه کشی را انجام می‌دهیم و کاملاً سطح و دیواره کیک را خامه کشیده و صاف می‌نماییم. بعد آن را داخل یخچال قرار می‌دهیم تا جسم خامه سرد و سفت شود. یادآوری می‌شود در فیلینگ شکلاتی این کیک، زمانی که خامه را فرم می‌دهیم، باید مقداری پودر کاکائوی الک شده به آن بیفزاییم و خامه را فرم دهیم و در لایه‌های میانی کیک به کار ببریم، پس از اینکه جسم کیک کاملاً سرد شد، کرم گاناش آماده شده را روی آن می‌ریزیم و اجازه می‌دهیم تا کرم سطح و دیواره کیک را کاملاً بپوشاند، قبل از سفت شدن کرم گاناش مراحل طرح مکزبکی را با کرم رویال مطابق با دستورات بعدی انجام می‌دهیم.

کرم رویال

سفیده تخم مرغ

پودر قند

وانیل

رنگ ژله‌ای

۱ عدد	۸۵ گرم
به مقدار کم	۲ تا ۳ قطره

طرز تهیه: ابتدا سفیده تخم مرغ را در ظرفی تمیز با همزن برقی هم زده تا کف کند، کم کم پودر قند را در حدی که مقداری از مواد را به صورت یک خط روی دست خود برشیزد، مواد پخش نشود، به سفیده بیفزایید. در آخر وانیل را به آن اضافه کنید و جهت تزیین در قیف بریزید. می توانید این کرم را در چند ظرف بریزید و رنگ های ژله خواراکی دلخواه را به آن اضافه نمایید و مصرف کنید.

مراحل انجام طرح مکزیکی:

- ابتدا مرکز سطح کیک را تعیین می کنیم.
- روی سطح کیکی که با کرم گانаш روکش شده است، با خلال دندان، خطوط دایره ای به صورت متولی ایجاد می کنیم و روی خطوط را کرم رویالی که در قیف ریخته ایم با دقت و ضخامت یکدست می ریزیم.
- با خلال دندان، روی دایره های کرم رویال از مرکز به سمت بیرون می کشیم. سپس مابین آنها را خطوط دیگری با خلال دندان ایجاد می کنیم که از بیرون به سمت مرکز کشیده شود.
- کیک را سریعاً در یخچال قرار می دهیم تا کرم گاناش و طرح مکزیکی کاملآ خودش را بگیرد. در نهایت اطراف کیک را با خامه، ماسوره شکوفه می زنیم.
- بهتر است با دستمال کاغذی خلال را مدام تمیز کنیم تا در نهایت طرح تمیز و زیبایی به دست بیاوریم.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۳	به صورت گروهی در کارگاه، یک کیک مکزیکی تهیه کرده و آن را به چندین برش تقسیم کنید و سپس در فروشگاه هنرستان به فروش برسانید.	به صورت گروهی

رولت خامه ای

شکل ۹- رولت خامه ای

مواد لازم:

تخم مرغ	۴ عدد
وانیل	۱/۴ قاشق چای خوری
شکر	۱۰۰ گرم
آرد	۱۰۰ گرم
خامه	به مقدار لازم
میوه های تابستانی	به مقدار لازم

طرز تهیه: زرده و سفیده تخم مرغ ها را از هم جدا کنید. ابتدا سفیده ها را خوب هم بزنید. یک سوم از شکر را کم کم به سفیده اضافه کنید و هم بزنید تا از ظرف بر نگردد. بقیه شکر را با زرده و وانیل مخلوط کنید و هم بزنید تا کرم و کش دار شود. سپس مخلوط آرد الک شده و سفیده فرم گرفته را به صورت یکدست میان به مایه زرده اضافه کنید و به حالت کراس هم بزنید. در قالب $40 \times 40 \times 5$ ، کاغذ روغنی بیندازید و آن را چرب کنید و مایه را در قالب بریزید و در فر از قبل داغ شده با آخرین درجه حرارت به مدت ۸ دقیقه قرار دهید.

آن را از فر خارج کرده و کاغذ را از نان جدا کنید. نان را بین کاغذ روغنی یا کیسهٔ فریزر چرب شده لول کنید و به مدت یک ساعت در یخچال قرار دهید. سپس آن را بیرون آورده و مابین نان را خامهٔ فرم گرفته بشکید و مجدداً لول کنید و بگذارید تا کاملاً خودش را بگیرد. روی آن را با خامهٔ فرم گرفته پوشانید و با میوه‌های تابستانی تزیین کنید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۴	با نظارت هنرآموز خود به صورت گروهی در کارگاه رولت خامه‌ای تهیه کنید.	به صورت گروهی

فعالیت پایانی

- ۱ مقداری کرم مخصوص روکش کیک خامه‌ای تهیه کنید و با آن سطح یک کیک را کامل پوشش دهید.
- ۲ انواع پایه‌های کیک را برای تزیین تهیه کنید.
- ۳ چندین رولت خامه‌ای تهیه کنید و به روش‌های گوناگون آن را تزیین کنید.
- ۴ انواع آردها را نام ببرید.
- ۵ منابع اصلی کره حیوانی و کاربرد آن را بیان کنید.
- ۶ انواع کیک‌ها را نام ببرید.
- ۷ کیک اسفنجی جزء کدام دسته از کیک‌ها می‌باشد؟

واحديادگيري ۴

تهيه ا نوع شيريني سنتی و خانگی

استاذدار دشغله

■ کسب مهارت تهیه ا نوع شيريني های سنتی و خانگی (گردوبي، نارگيلی، پنجره‌اي و نخودچی) براساس استانداردهای سازمان فتی و حرفه‌اي کشور

شايسنگي های فني مورد انتظار

تهيه ا نوع شيريني های سنتی و خانگی

- شيريني گردوبي
- شيريني نارگيلی
- شيريني پنجره‌اي
- شيريني نخودچی

شايسنگي های غيرفني مورد انتظار

نگرش

- رعایت اخلاق حرفه‌اي
- صرفه‌جوبي در مصرف مواد اوليه، انرژي و زمان
- رعایت الگوي مصرف آب

ايمني و بهداشت

- رعایت اصول ايمني و بهداشت
- رعایت اصول ارگونومي

توجهات زيست محيطي

- دفع صحيح ضایعات و پساب
- مدیریت پسماند

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

هدف توانمندسازی: آموزش انواع شیرینی‌های خشک خانگی را به صورت عملی ببیند و برای ایجاد مشاغل خانگی آماده شود.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	انواع شیرینی‌های خشک سنتی شهر خود را نام برد و تجربه پخت هر کدام را که دارید، مطرح کنید.	به صورت فردی

روش‌های تولید شیرینی سنتی و خانگی

شیرینی گردوبی

شكل ۱- شیرینی گردوبی

مواد لازم:

زرده تخم مرغ
پودر قند
آرد سفید
وانیل
مغز گردوبی خرد شده
پودر هل
نگین پسته

۴ تا ۵ عدد
۱۰۰ گرم
۱ قاشق مرباخوری پر
 $\frac{1}{4}$ قاشق چای خوری
۲۰۰ گرم
 $\frac{1}{2}$ قашق چای خوری
برای تزیین

طرز تهیه: زرده تخم مرغ، پودر قند و وانیل را با همزن برقی خوب بزنید تا کرم‌رنگ و کشدار شود. هل را به آن افزوده، بعد گردوبی خرد شده را به آن بیفزایید و در آخر آرد سفید را بیفزایید و با لیسک مخلوط نمایید. سپس با قاشق در سینی‌ای که کاغذ روغنی در آن قرار داده‌اید، بریزید. روی آن را با پسته تزیین کنید و در فر داغ با درجه حرارت ۱۶۰ درجه سانتی‌گراد به مدت ۱۰ تا ۱۵ دقیقه قرار دهید.

شكل ۲- شیرینی نارگیلی

شیرینی نارگیلی

مواد لازم:
پودر نارگیل
سفیده تخم مرغ
شکر
روغن مایع
سرکه
آردبرنج

۱۰۰ گرم
۵ عدد
۲۲۰ گرم
۸۰ گرم
۱ قاشق غذاخوری
۱ تا ۲ قاشق غذاخوری

طرز تهیه: پودر نارگیل و شکر را مخلوط کنید و با دور کم همزن حدود ۳ دقیقه هم بزنید تا پودر به روغن بیفت. بعد سفیده ۳ عدد از تخم مرغ ها را که جدایگانه هم زده اید، بیفزایید و با دور متوسط هم بزنید تا مخلوط شود. نیمی از روغن را به آن اضافه کنید و با دور متوسط بزنید تا مخلوط یکدستی حاصل شود. خمیر را داخل تابه بریزید و روی حرارت کم داغ بزنید و به حدت ۵ دقیقه مدام هم بزنید. بعد یک عدد سفیده دیگر را بیفزایید و سریعاً هم بزنید تا سفیده مخلوط شود و باز نصف دیگر از روغن باقی بماند و حدود ۱۰ دقیقه دیگر باز هم بزنید و مدام داغ بزنید. در انتهای مایه روغن و سرکه را اضافه کنید و بگذارید تا مواد خنک شود. بعد که از داغی افتاد، سفیده باقی مانده را اضافه کنید و در صورتی که خمیر شل بود، آرد برج را به آن بیفزایید و با دست خوب ورز دهید. خمیر را حدوداً ۲ ساعت استراحت دهید. سپس با قیف بدون ماسووه در قالب 30×40 بگذارید و سینی را در فر که روی دمای ۱۵۰ درجه سانتی گراد حدود نیم ساعت از قبل روشن کرده اید، قرار دهید تا رنگ اطراف آن طلایی شود و روی شیرینی ترک بخورد. پخت شیرینی نارگیلی نیاز به دقیقه زیادی دارد. مرحله داغ زدن از مهم ترین مراحل آماده سازی این شیرینی است. در صورتی که شیرینی در این مرحله کم یا زیاد داغ زده شود، مشکلاتی در پخت آن به وجود می آید که در زیر به آنها اشاره می شود:

اگر مایه شیرینی کمتر از حد لازم داغ زده شود:

- شیرینی بعد از اتمام پخت و خنک شدن به کاغذ می چسبد.
- سطح شیرینی خشک و طلایی می شود، اما داخل آن خمیری و خام است.
- مایه شیرینی انسجام کافی ندارد و این مشکل باعث می شود بیشتر در فر بماند و در نهایت شیرینی خشک می شود.

اگر مایه شیرینی بیشتر از حد لازم داغ زده شود:

- شیرینی هنگام پخت در فر پ نمی کند و مسطح می ماند.
- روی شیرینی طلایی و براق نمی شود.
- ترک های روی شیرینی بسیار عمیق می شود.
- بعد از اتمام پخت شیرینی، ته آن گود می شود.

شیرینی پنجره‌ای (فرنگی)

شکل ۳ - شیرینی پنجره‌ای

مواد لازم:

۵ عدد	تخم مرغ
۷۵ گرم	نشاسته گل (گندم)
۷۵ گرم	آرد سفید
۵ قاشق سوپ خوری	گلاب
کمی	وانیل
به مقدار لازم	روغن و پودر قند

طرز تهیه: نشاسته را در گلاب حل کنید و تخم مرغ‌ها را به آن اضافه کنید. هم بزنید تا یکدست شود. آرد و وانیل را در آخر به مایه اضافه کنید و هم بزنید تا مایه دلخواه به دست آید. سپس قالب را به حالت شناور در روغن داغ قرار دهید (مراقب باشید که قالب نه زیاد داغ باشد و نه زیاد سرد) و داخل مایه هم زده فرو کنید. مراقب باشید تا قالب یکی دو میلی‌متر مانده به لبه بیشتر نرود، زیرا نان از قالب جدا نمی‌شود. هر بار که قالب را در روغن قرار می‌دهید، آن را روی دستمال بگذارید تا روغن اضافه گرفته شود. این عمل باعث می‌شود مایه از قالب جدا نشود و به راحتی جذب قالب شود و در روغن خوب سرخ شود. سپس قالب را در مایه فروکنید و عمل سرخ کردن را تکرار کنید. پس از آن نان‌های آماده را روی پد روغن گیر قرار دهید. در آخر با پودر قند تزیین کنید.

شیرینی نخودچی

شکل ۴- شیرینی نخودچی

مواد لازم:	
آرد نخودچی	۱ کیلو
پودر قند	۵۰۰ گرم
روغن جامد	۵۰۰ گرم تا ۶۰۰
هل	۱ قاشق غذاخوری
زعفران	به مقدار کم

طرز تهیه: آرد نخودچی و پودر قند را جداگانه الک کنید. پودر هل، نیمی از روغن جامد و زعفران را با هم مخلوط کنید و به مواد بیفزایید. آن را ورز دهید. سپس مابقی روغن را کم کم به مواد اضافه کنید تا خمیر دلخواه به دست آید. خمیر را ۳ تا ۴ ساعت استراحت دهید. روی سطح کار آرد بپاشید و خمیر را به قطر نیم تا یک سانتی‌متر باز کنید و قالب بزنید و در سینی مناسب قرار دهید. روی آن را با پودر پسته یا تخم خرفه تزیین کنید و در فر داغ با حرارت ۱۶۰ درجه سانتی‌گراد، در پنججره وسط به مدت ۱۰ تا ۱۵ دقیقه بپزید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	انواع شیرینی‌های سنتی را به صورت عملی تهیه کنید.	به صورت گروهی

فعالیت‌پایانی

- ۱ برای معطر شدن شیرینی گردوبی از چه موادی استفاده می‌شود؟
- ۲ مهم‌ترین مرحله آماده‌سازی پخت شیرینی نارگیلی چیست؟
- ۳ دلیل پُف نکردن شیرینی نارگیلی در حین پخت و مسطح شدن آن چیست؟
- ۴ به چه دلیل در زمان سرخ کردن شیرینی نان پنجره‌ای قالب را هر بار روی دستمال، روغن گیری می‌کنیم؟
- ۵ هنرجویان برای فروشگاه ایام عید در هنرستان انواع شیرینی‌های آموزش دیده را تهیه کنند.

شایستگی ۸

تهیه اندواع دسر

۲۶ ساعت (۴ ساعت نظری + ۲۲ ساعت عملی)

واحد یادگیری تهیه انواع دسر

استاندارد شغل

- مهارت تهیه انوع دسر از طریق تهیه حلوای گندم، شله زرد، کرم ژله، پاناکوتا، دسر ماست، کرم پنیر یخچالی، کرم شکلات، کرم کارامل یخچالی و پای سیب براساس استانداردهای سازمان فتی و حرفه‌ای کشور

شاپستگی‌های فنی مورد انتظار

تهیه انواع دسر

- حلوای آرد گندم
- شله زرد
- کرم ژله
- پاناکوتا
- دسر ماست
- کرم پنیر یخچالی
- کرم شکلات
- کرم کارامل یخچالی
- پای سیب

شاپستگی‌های غیرفنی مورد انتظار

نگرش

- دقت در برنامه‌ریزی و خرید فهرست مواد اولیه
- دقت در اندازه‌گیری مواد اولیه برای تهیه دسر

ایمنی و بهداشت

- لباس کار مخصوص، کلاه، دستکش نسوز و ماسک
- مجهز بودن کارگاه به جعبه کمک‌های اولیه
- مجهز بودن کارگاه به سیستم تهییه هوا

توجهات زیست محیطی

- دفع صحیح ضایعات و پساب

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

هدف توامندسازی: مفهوم دسر و تهیه انواع دسر همراه با نکات مهم را فرا گیرید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	درباره انواع دسر صحبت کنید. آیا مفهوم و نحوه استفاده آنها را می دانید؟ یک دسر ترکیبی با گفتگوی گروهی دوستان خود تهیه کنید که با هم هماهنگی داشته باشد.	گفتگوی گروهی

امروزه، دسرها از تنوع بسیار بالایی برخوردارند و در مواسم مختلف، جشن‌ها، مهمانی‌های رسمی و خانوادگی و عزاداری‌ها مصرف می‌شوند. در کشورهای دنیا متداول است دسرها را بعد از وعده غذایی اصلی یا صحابه مطابق با سلیقه و ذاتقه سرو می‌کنند. در این شایستگی با تهیه انواع دسر آشنا می‌شوید.

مفهوم دسر و نحوه استفاده از آن

دسر وعده‌ای است که معمولاً در پایان یک وعده غذایی سرو می‌شود. اغلب دسرها شیرین هستند، اما گاهی مواد غذایی دیگری همچون انواع پنیر هم به عنوان دسر مصرف می‌گردد. در برخی کشورها، وعده جدآگاههای بهنام دسر وجود ندارد، بلکه همراه با غذا، مخلوطی از شیرینی‌ها یا خوارک‌های شور را سر میز می‌گذارند. اما در بسیاری از جاهای دیگر، دسر اغلب یک وعده غذایی جداگانه تلقی می‌شود و گاهی حتی مدتی پس از صرف غذا آن را می‌خورند. برای مثال، در اروپا هنوز دسر یعنی میوه‌ای که در آخر غذا مصرف می‌گردد؛ گرچه اغلب در کنار آن، پودینگی از میوه یا شیرینی خمیری، سوپله یا تارت نیز سرو می‌کنند. بسیاری از آمریکایی‌ها، در آخر غذا شیرینی می‌خورند و علاوه بر مجموعه دسرهای متنوع در کشورهای مختلف، اقسام بستنی و کیک‌های میوه را به جای دسر نیز سرو می‌کنند. کیک، کلوچه، میوه، ژله، بستنی، پودینگ، ماست و غیره همگی جزء دسرها هستند.

روش نگهداری انواع دسر

- دسرها را بعد از برگرداندن از قالب داخل ظرف در پوشیده و یا با سلفون پوشیده در یخچال برای مدت کوتاهی می‌توان نگهداری کرد.
- به دلیل سرمای موجود در یخچال، رطوبت ژله‌ها گرفته می‌شود و ژله حالت لاستیکی پیدا می‌کند.
- بهتر است دسرها برای اینکه خوش‌فرم‌تر شوند، یک روز قبل تهیه و در یخچال نگهداری شوند.

انواع دسر

دسرها به دو دسته تقسیم می‌شوند: سنتی و بین‌المللی. در سال‌های اخیر با پیشرفت علم و فناوری و شناخت ذاتقه‌های مردم دنیا انواع دسرهای جدید از کشور فرانسه با عنوان دسرهای یوتیکی، پیشرفت و حرفة‌ای مانند اوپرا، اینترنت‌ها و... در قالب‌های شیک و جدید با روکش سس‌های براق و مخلعی در تمام دنیا رایج شده است. این نوع دسرها نیاز به آشنایی با انواع دسر بین‌المللی دارد. تهیه انواع دسرهای سنتی معمولاً در شهرهای مختلف ایران مرسوم است؛ مانند مسقاطی، انواع حلواها، شله‌زده، بستنی سنتی و.... . دسرهای بین‌المللی دسرهایی هستند که در برخی کشورها تهیه می‌شوند و در سایر کشورها گسترش یافته‌اند. مانند انواع پای و تارت‌ها، ژله‌های متنوع (کرم ژله، ژله تزربیقی تصویری و...)، کرم‌ها، پاناکوتا، چیزکیک‌ها، موس‌ها، سوپله، پودینگ‌ها و...

نکات لازم برای تهیه انواع کرم و ژله‌ها

- زلاتین برای بسته شدن انواع دسرهای ملل مصرف می‌شود. استفاده بیش از حد معین آن باعث سفت شدن دسر و کمتر از حد معین باعث بسته نشدن دسرها می‌شود.

■ برای اینکه ژلاتین حل شود، بهتر است آن را خرد کنیم و در ظرف کوچکی برشیم و کمی آب جوش روی ژلاتین برشیم تا مطروب شود، بعد ظرف ژلاتین را روی حرارت غیرمستقیم^۱ می‌گذاریم تا ذرات آن کاملاً حل شود و به شکل مایع درآید.

■ برای بسته شدن دسرها، در صورت داشتن فرصت، بهتر است ظرف کرم را در یخچال بگذاریم تا بسته شود. در صورت عجله داشتن، می‌توان قالب را در جای یخ گذاشت، ولی بلافضله بعد از بسته شدن، کرم را باید از جای یخ خارج کرد. می‌توان ظرفی را پر از یخ کرد و ظرف حاوی ژله را داخل آن قرار داد تا کرم یا ژله بسته شود.

■ در بعضی دستورها، وقتی تخم مرغی را در شیر می‌رشیم نباید شیر بجوشید. کافی است تخم مرغ و شیر را مخلوط کنیم و بلافضله از روی حرارت برداریم.

■ برای برگرداندن کرم در ظرف اصلی باید قالب را در آب گرم که زیاد داغ نباشد، یک لحظه نگه داریم، بعد قالب را در ظرف برگردانیم. در صورتی که قالب مدت زیادتری در آب داغ بماند، آب می‌شود. آب باید به قدری باشد که داخل ظرف دسر نریزد.

■ برای حل کردن هر بسته پودر ژله طعم‌دار به طور کلی دو پیمانه آب لازم است که بهتر است ابتدا پودر ژله را در یک پیمانه آب جوش حل کنیم و بعد یک پیمانه آب سرد به آن بیفزاییم.

نکته

امکان دارد بسته‌های پودر ژله اخیراً ژلاتین کمتری داشته باشد. در این صورت هر بسته ژله را در یکونیم پیمانه آب حل می‌کنیم.

■ برای تهیه ژله میوه در منزل به‌ازای هر یک پیمانه آب میوه، دو ورق ژلاتین در حدود ۶ گرم و مقداری شکر که مقدار آن سنتگی به نوع آب میوه دارد، لازم است. ژلاتین را خرد و در کمی آب جوش حل می‌کنیم.

■ به دلیل وجود موادی مانند تخم مرغ خام در بعضی از دسرها و از دست دادن بافت پوک مانند آنها، بهتر است دسرها تازه مصرف شوند.

نکته

ژلاتین حل شده را نباید در شیر در حال جوش برشیزید چون شیر می‌برد بلکه باید شیر بعد از جوشیدن کمی سرد شود؛ آن وقت ژلاتین را با آن مخلوط کنیم.

■ ظرف کرم یا ژله باید از جنس فلز باشد. ظرف‌های چینی یا نشکن مناسب نیستند؛ مگر اینکه بخواهیم در همان ظرف سرو شود.

■ بودر ژلاتین از هیدرولیز غضروف بدن گاو به دست می‌آید. به دلیل جذب رطوبت، لازم است در محل خشک نگهداری شود. همچنین در رطوبت بالای ۱۶ درصد، روی آن قارچ و کپک رشد خواهد کرد.

■ ابتدا ورق ژلاتین را خیس می‌کنیم و آن را تکان می‌دهیم تا آب اضافی اش جدا شود. سپس در یک لیوان آب جوش قرار می‌دهیم و به آرامی آن را هم می‌زنیم تا ژلاتین کاملاً حل شود.

■ ابتدا یک قاشق غذاخوری پودر ژلاتین را در یک چهارم پیمانه آب سرد حل می‌کنیم. سپس ظرف بن‌ماری را روی حرارت قرار می‌دهیم تا به‌آرامی حل شود.

۱- روش بن‌ماری (روش ذوب کردن با حرارت غیرمستقیم): روشی است که در تهیه انواع دسرها، ژله‌ها، کرم‌ها و حتی در بخت کیک‌ها کاربرد دارد و عمده‌ای برای حل کردن پودر ژله، ورق ژلاتین و همچنین ذوب کردن شکلات، کره و ... از این روش استفاده می‌شود.

حلوای آرد گندم

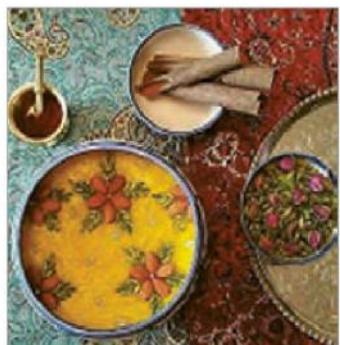
مواد لازم:

شکل ۱- حلوای آرد گندم

آرد گندم	۲۵۰ گرم
آرد جوانه گندم	۱۲۵ گرم
کره	۱ قاشق غذاخوری
روغن مایع	۱ قاشق غذاخوری
فلفل سیاه	۱/۲ قاشق غذاخوری
گردو	۱۰۰ گرم
شکر	۲۰۰ گرم
شیره انگور	۱ پیمانه
آب	۱/۲ پیمانه
زنجبل، هل و زردچوبه	به مقدار لازم
زیره سیاه و دارچین	به مقدار لازم

طرز تهیه: آرد گندم را به تنها یابد و داخل تابه ای ببریزید و روی حرارت بو دهید تا رنگ آن تغییر کند. آرد جوانه گندم را اضافه کنید و در حدی بو دهید که آرد از حالت خامی درآید و رنگ آن تغییر کند. برای به دست آوردن رنگ دلخواه مقداری از آرد را در ظرفی ببریزید و کمی روغن مایع روی آن ببریزید. آن را هم بزنید، در صورتی که رنگ آن مناسب بود، کره و روغن مایع رانیز به آن اضافه کنید و کمی دیگر نفت دهید. ادویه ها را اضافه کنید. شیره انگور را با شکر و آب بجوشانید. شیره را کم ببریزید و مخلوط کنید تا یکدست شود. مدام هم بزنید تا حلوای گهواره ای یعنی کاملاً از طرف جدا شود. سپس از روی حرارت بردارید و گردو را اضافه کنید. داخل ظرف دلخواه ببریزید و تربیین کنید.

شکل ۲- شله زرد

شله زرد

مواد لازم:

برنج	۲ پیمانه
شکر	۵ تا ۵ پیمانه
گلاب	۱ پیمانه
کره	۴۰ گرم
دارچین	به مقدار لازم
نمک	به مقدار کم
زعفران	به مقدار لازم

طرز تهیه: شله‌زد را باید با برنج ایرانی اعلا درست کرد. گذشته از عطر و مزه، ظاهر و قد برنج در شله‌زد تأثیر دارد.

برنج را بشویید و با ۲ لیتر آب و کمی نمک در قابلمه بریزید و روی حرارت قرار دهید تا بجوشد. کف برنج را بگیرید، حرارت را کم کنید و بگذارید برنج بجوشد تا آب برنج غلیظ شود و دانه‌های برنج حالت بلوری پیدا کند. گاهی با فاشق چوبی هم بزنید تا دیگ ته نگیرد. در آغاز جوش اندکی زعفران به برنج بزنید تا در جریان پخت مغز برنج رنگ بگیرد. شکر را اضافه کنید و مرتب هم بزنید. اگر شله‌زد سفت شد، کمی آب جوش اضافه کنید و هم بزنید. توجه داشته باشید که شله‌زد پس از سرد شدن سفت‌تر می‌شود.

مقداری زعفران را در کمی آب داغ حل کنید و کم کم به شله‌زد اضافه کنید و هم بزنید تا شله‌زد به رنگی که می‌خواهید درآید. سپس گلاب را اضافه کنید و هم بزنید. سفتی شله‌زد باید به درجه‌ای برسد که اگر یک فاشق از آن روی بشقاب بریزید، راه نیافتد. در این هنگام کره را اضافه کنید و هم بزنید، سپس در ظرف را بپنداید و بگذارید شله‌زد حدود یک ساعت روی حرارت بسیار کم بپزد تا دم بکشد و جا بیافتد. شله‌زد را در ظرف در باز بکشید و بگذارید خنک شود، سپس روی آن را با دارچین تزیین کنید.

■ برای آنکه رنگ زعفران به جسم برنج برود، آن را از یک روز قبل با کمی زعفران بخیسانید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	حلوای آرد گندم و شله‌زد جزء کدام دسته از دسرها هستند و در چه مناسبات‌هایی تهیه می‌شوند؟ گفت‌وگویی گروهی	

کِرم ژله

مواد لازم:

شكل ۳- کِرم ژله

پودر ژله رنگی دلخواه	به مقدار لازم	حلوای آرد گندم و شله‌زد جزء کدام دسته از دسرها هستند و در چه مناسبات‌هایی تهیه می‌شوند؟ گفت‌وگویی گروهی
تخم مرغ	۱ عدد	
پودر قند	$\frac{1}{4}$ پیمانه	
وانیل	کمی	
شیر	$\frac{2}{3}$ پیمانه	
خامه	$\frac{1}{3}$ پیمانه	
پودر ژلاتین	۱ قاشق غذاخوری	
آب	$\frac{1}{4}$ پیمانه	

طرز تهیه: در این دسر می‌توان چند رنگ پودر ژله حالت سایه روشن یا رنگ‌های مکمل و یا تک رنگ و... به کار برد. ابتدا رنگ و طعم پودر ژله را به دلخواه انتخاب می‌کنیم. هر بسته پودر ژله را با ۱/۵ پیمانه آب گرم و سرد آماده می‌کنیم. برای آماده کردن کِرم، تخم مرغ، وانیل و پودر قند را با همزن برقی خوب می‌زنیم. ژلاتین را در آب سرد حل می‌کنیم و می‌گذاریم تا حالت اسفنجی شود. سپس روی حرارت غیرمستقیم قرار

می‌دهیم تا شفاف شود. شیر، ژلاتین حل شده در آب و خامه فرم گرفته را به ترتیب به آن اضافه می‌کنیم. در نهایت کرم و ژله رنگی آماده شده را به صورت یک ردیف در میان در قالب یا جام دلخواه می‌ریزیم. برای تهیه این دسر باید وقت بگذارید و با حوصله هر لایه را در ظرف بریزید و در یخچال قرار دهید تا نیم‌بند شود. مراقب باشید اگر لایه‌های دسر کاملاً بسته شوند، لایه بعد به آن نمی‌چسبد و به راحتی جدا می‌شود. در صورتی که لایه‌ها نیم‌بند نشود و حالت آبکی داشته باشد، دو لایه با هم مخلوط می‌شود. در هر صورت، هر دو حالت باعث می‌شود که ظاهر زیبا و شکلی نداشته باشد.

پاناکوتا

پاناکوتا یک نوع دسر ایتالیایی است که با خامه، ژلاتین، وانیل، بادام، قهوه و دیگر افزودنی‌ها طعم داده می‌شود.

مواد لازم:

شکل ۴- پاناکوتا

شیر	$\frac{1}{2}$ پیمانه
شکر	$\frac{1}{2}$ پیمانه
خامه	۲ لیوان
آب	$\frac{1}{4}$ پیمانه
وانیل	به مقدار کم
پودر ژلاتین	۱ قاشق غذاخوری پر
پودر کاکائو	۲ قاشق غذاخوری
شکلات تخته‌ای تلخ	به مقدار لازم
فندق	به مقدار لازم

طرز تهیه: شیر، خامه و شکر را با هم مخلوط کنید تا یکدست شود و در قالب‌مه بریزید. روی حرارت ملایم بگذارید تا مواد گرم شود، اما نجوشند. پودر ژلاتین را با آب سرد مخلوط کنید تا اسفنجه شود. سپس روی حرارت غیرمستقیم قرار دهید تا شفاف شود. بعد وانیل و پودر ژلاتین حل شده را به مخلوط شیر که از روی حرارت برداشتید، اضافه کنید. نیمی از مواد را با فندق مخلوط کنید و درون قالب یا ظرف مورد نظر بریزید. سپس در یخچال بگذارید تا خودش را بگیرد. نیم دیگر مواد را با پودر کاکائو مخلوط کنید. این مواد نباید داغ باشد، زیرا باعث آب شدن لایه اول دسر می‌شود. بعد از اینکه لایه اول خودش را گرفت، این لایه را به آن بیفزایید و در یخچال بگذارید تا بسته شود. در صورت تمایل می‌توانید مواد را سه قسمت کنید و یک لایه را وقتی داغ باشد، با شکلات مخلوط کنید تا در آن ذوب شود و به عنوان لایه سوم با رعایت ردیف رنگ‌ها در ظرف بریزید. این دسر را در قالب‌های بزرگ و تک نفره می‌توان تهیه کرد.

دسر ماست

مواد لازم:

شیر	$\frac{1}{4}$ پیمانه
ماست چکیده	$\frac{1}{4}$ پیمانه
خامه	۲۰۰ گرم
کمپوت آناناس	۱ قوطی
پودر ژلاتین	۳ ورق
پودر قند	$\frac{1}{2}$ لیوان

شكل ۵- دسر ماست

طرز تهیه: شیر را با پودر قند مخلوط می کنیم تا شکر در شیر حل شود. ماست را اضافه می کنیم، وانیل و خامه را می افزاییم و باز مخلوط می کنیم. ژلاتین حل شده در آب را به آن می افزاییم. آناناس خرد شده را به مایه می افزاییم و در قالب دلخواه می ریزیم و داخل یخچال می گذاریم تا یکم بسته شود. یکم را در ظرف اصلی بر می گردانیم و با خامه و میوه تزیین می کنیم.

کرم پنیر یخچالی

مواد لازم:

بیسکویت شکلاتی	۲۵۰ گرم
کره ذوب شده	۱۰۰ گرم

مواد لایه میانی:

پنیر خامه ای	۴۰۰ گرم
خامه	۳۰۰ گرم
شکر	۱۰۰ گرم
پودر ژلاتین	۳ قاشق چای خوری
آب پرتقال	$\frac{1}{3}$ پیمانه
پوست پرتقال یا پوست لیموی زرد شده	۱ قاشق چای خوری

شكل ۶- کرم پنیر یخچالی

مواد لایه رویی:

پودر ژله متناسب با طعم و رنگ دسر	$\frac{1}{2}$ پیمانه
آب گرم و سرد با هم	۱ بسته

طرز تهیه لایه زیرین: پودر بیسکویت را با کره مخلوط کنید. در قالب کمریندی چرب شده پهن کنید و به مدت نیم ساعت در یخچال بگذارید تا خودش را بگیرد.

طرز تهیه لایه میانی: پودر ژلاتین را همراه با آب پر تقال به روش بن ماری حل کنید. پنیر خامه‌ای و پوست لیموی رنده شده را با همزن برقی هم بزنید. سپس به تدریج شکر را بیفزایید و هم بزنید تا به طور کامل با هم مخلوط شوند. ژلاتین را به همراه خامه فرم گرفته به پنیر اضافه کنید و هم بزنید تا یکدست شود. این مواد را روی لایه زیرین بروزیزد و بگذارید تا نیم بند شود. بعد مواد لایه بالائی را مخلوط کنید و روی حرارت بگذارید و هم بزنید تا غلیظ شود. در آخر ژله نیم بند را اضافه کنید و روی لایه میانی بروزیزد و بگذارید تا خوب ببندد. سپس با میوه و خامه تزیین کنید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۳	با دوستان خود پس از تهیه دسرهای فوق، نکات تهیه را مقایسه کنید و آنها را در کارگاه مطرح کنید.	گفت و گویی گروهی

کرم شکلات

مواد لازم:

شکل ۷- کرم شکلات

شیر	۱ لیتر
زرده تخم مرغ	۵ عدد
سفیده تخم مرغ	۳ عدد
شکلات	۱۵۰ گرم (کاکائو ۴ قاشق غذاخوری)
آب گرم	۳ تا ۴ قاشق غذاخوری
شکر	۱۵۰ گرم
کره	۵۰ گرم
آرد	۵۰ گرم
پودر ژلاتین	۱۲ گرم
آب	۱/۴ پیمانه
وانیل	۱/۲ قашق چای خوری

طرز تهیه: پودر ژلاتین را در کمی آب سرد حل کنید. بگذارید حالت اسفنجی بپدا کند و به روش بن ماری آن را حل کنید. شکلات یا پودر کاکائو را با آب گرم مخلوط کنید و به روش بن ماری حل کنید. زرده تخم مرغ را با شکر و کره مخلوط کنید و خوب هم بزنید تا کاملاً سفت و سفید شود. آرد را در ظرفی بروزیزد و شیر را کم کم به آن اضافه کنید و خوب هم بزنید تا آرد در شیر حل شود. بعد آن را روی حرارت قرار دهید و مرتباً هم بزنید تا شیر جوش آید. شیر داغ را کم کم روی زرده تخم مرغ بروزیزد و مخلوط کنید. سفیده ها را با همزن برقی آنقدر هم بزنید که مثل پنبه خشک و سفید شود و کم کم داخل شیر و زرده بروزیزد. مایه را روی حرارت ملائم قرار دهید و هم بزنید تا یکی دو جوش بزند. ظرف را از روی حرارت بردارید. کمی که سرد شد، ژلاتین را مخلوط کنید. سپس شکلات را به آن اضافه کنید. در صورتی که بخواهید دو رنگ باشد، قبل از افزودن شکلات، مایه به دست آمده را دو نیم کنید. در نیمی وانیل و نیم دیگر شکلات بروزیزد و در قالب دلخواه به صورت دو رنگ یا یک در میان بروزیزد.

کرم کارامل یخچالی

شکل-۸-کرم کارامل یخچالی

مواد کارامل:	
شکر	
آب جوش	
مواد کرم:	
زردۀ تخم مرغ	
شکر	
شیر	
وانيل	
ژلاتين	
آب	
خامه	
شربت کارامل	
۱ پیمانه	۵۰ گرم
۱ پیمانه پر	۴ عدد
۱ پیمانه	۱ قاشق غذاخوری
به مقدار کم	۱/۲ پیمانه
۱ پیمانه سرخالی	۱/۴ پیمانه
۲ قاشق غذاخوری	

طرز تهیه کارامل: شکر و آب را روی حرارت بگذارید. بدون قاشق زدن در شکر، تابه را تکان دهید تا شکر کم کم ذوب و کاراملی شود. سپس آب جوش را به آن بیفزایید.

طرز تهیه: تخم مرغ، وانيل و شکر يا پودر قند را با هم مخلوط کنید تا غلیظ شود. شیر، کارامل، پودر ژلاتین حل شده و خامه را به آن بیفزایید و بعد آن را در قالب بریزید و درون یخچال بگذارید تا خودش را بگیرد. درنهایت در ظرف اصلی قرار دهید و مابقی شربت کارامل را روی آن بریزید.

شکر کارامل: مقداری شکر در تابه بریزید و روی حرارت ملایم قرار دهید. بدون هم زدن با قاشق و... بگذارید تا شکر ذوب و رنگ آن طلایی شود.

شربت کاراملی: به شکر کارامل آماده شده که روی حرارت قرار دارد، به میزان دستور مقداری آب جوش اضافه کنید و بگذارید تا شکر در آب کاملاً یکدست شود.

پای سیب

بیشتر بدانید

شکل-۹-پای سیب

مواد لازم:	
آرد	
پودر قند	
آب	
کره گیاهی	
نمک	
۲ پیمانه	
۱ قاشق غذاخوری	
به مقدار لازم (حدوداً ۱/۲ پیمانه)	
۷۵ گرم	
به مقدار کم	

مواد میانی:

سیب	۲ عدد
پودر قند یا شکر	۲ پیمانه
دارچین	۱ فاشق چای خوری
نمک	به مقدار کم

طرز تهییه: سیب رنده شده را به همراه مقداری شکر روی حرارت قرار دهید. در صورتی که نیاز بود، مقداری آب به آن بیفزایید. کمی دارچین و نمک به آن اضافه کنید. بگذارید بپزد تا کاملاً آب آن جمع شود. از روی حرارت بردارید و بگذارید سرد شود. کره سرد یخچالی، نمک و آرد الک شده را در ظرفی بریزید و با سرانگشت آن را ورز دهید تا خمیر پودرپودری بهدست آید. پودر قند را اضافه کنید. آب سرد را کم کم به مواد بیفزایید تا خمیر دلخواه و لطیف بهدست آید. نصفی از خمیر را کف طرف پهن کنید؛ به طوری که دیواره را هم بگیرد. روی سطح خمیر چنگال بزنید، سپس مواد میانی را روی آن بریزید و مابقی خمیر را شکل دهید و روی آن بریزید. سپس با زردۀ تخم مرغ و زعفران زرینه کنید و در فرِ داغ روی حرارت ۱۷۵ درجه سانتی‌گراد به مدت ۳۰ دقیقه قرار دهید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۴	تمام دسرهای فوق را به صورت گروهی تهییه کنید و برای فروش در هنرستان به دلخواه انتخاب کنید.	انجام فعالیت گروهی

فعالیت پایانی

- ۱ انواع دسرهای سنتی را نام ببرید.
- ۲ انواع دسرهای ملل را نام ببرید.
- ۳ در زمان تهییه دسر چه نکته‌ای را رعایت کنند که لایه‌های دسر از هم جدا نشود؟
- ۴ سس کارامل در کدام دسر به کار می‌رود؟
- ۵ کدام دسر پایه بیسکویت دارد؟ مراحل آماده‌سازی را توضیح دهید.

شاپستگی ۹

تهیه انواع شکلات

۱۶ ساعت (۴ ساعت نظری + ۱۲ ساعت عملی)

واحد یادگیری

تهیه اندواع شکلات

استاندارد شغل

■ مهارت تهیه انواع شکلات از طریق آب کردن شکلات، تهیه انواع شکلات، تهیه شکلات مغذی و تهیه انواع سوهان براساس استانداردهای سازمان فنی و حرفه‌ای کشور

شاپرکی‌های فنی مورد انتظار

تهیه انواع شکلات

■ آب کردن شکلات (بن‌ماری، مایکروویو)

■ تهیه انواع شکلات (شیری، تلخ و تیره، سفید)

■ تهیه شکلات مغذی مارسیپان، عسلی، کاراملی، فوندانت، کانچه فیلینگ، بلوبری شکلات، توت‌فرنگی، پرتقال، ترافل شکلاتی، شکلات فوجی، شکلات پسته و بادام و شکلات با کره بادام‌زمینی

■ تهیه انواع سوهان (عسلی، گنجیدی)

شاپرکی‌های غیرفنی مورد انتظار

نگرش

■ دقت در انتخاب شکلات مرغوب و نحوه صحیح آب کردن شکلات

■ دقت در برنامه‌ریزی و خرید فهرست مواد اولیه

■ دقت در اندازه‌گیری مواد اولیه برای تهیه شکلات‌ها

ایمنی و بهداشت

■ رعایت اصول ایمنی و بهداشتی

■ استفاده از لباس کار مخصوص، کلاه، دستکش نسوز و ماسک

■ مجهر بودن کارگاه به جمعه کمک‌های اولیه

■ مجهر بودن کارگاه به تهیه هوا

■ رعایت اصول ارگonomی

توجهات زیست‌محیطی

■ دفع صحیح ضایعات و پساب

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

هدف توانمندسازی: با پیشرفت علم و فناوری هنر شکلاتسازی را بیاموزد

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	در صورت داشتن اطلاعات، در مورد انواع شکلات با همدیگر گفت و گو کنید؛ در غیر این صورت، تحقیقی با موضوع شکلاتسازی تهیه کنید و در کارگاه کنفرانس دهید.	به صورت گروهی

شکلات از محبوب‌ترین شیرینی‌هایی است که خواص فراوانی دارد. این ماده نشاط‌آور در سراسر دنیا شناخته شده است. با تغییر میزان ترکیبات تشکیل‌دهنده آن، می‌توان انواع مختلفی از شکلات‌ها را تولید کرد. در این شایستگی تا حدودی با ساختار و نحوه تهیه آن آشنا می‌شویم.

شکلات

مفهوم ساختار شکلات

شکلات دانه‌های لوبیا‌شکلی است که از درخت تثبیروما کاکائو به دست می‌آید. این گیاه در مناطق گرمسیر در نزدیکی خط استوا رشد می‌کند. در واقع به هر فرواردهای که از دانه‌های کاکائو و چربی آن به دست می‌آید، شکلات گفته می‌شود.

شکلات یکی از بی‌نظیرترین خوردنی‌هاست. در دمای محیط به حالت جامد است. به محض قرار دادن در دهان به دلیل نوعی چربی موجود در آن (به نام کرمه کاکائو) که دمای ذوب آن زیر ۲۵ درجه سانتی‌گراد است) آب می‌شود. نقطه ذوب کرمه کاکائو با دمای بدن تقریباً برابر است و وقتی با اجزای تشکیل‌دهنده ترکیب شود، باعث می‌شود ترکیب جدید به کمک درجه حرارت بدن تبدیل به یک مایع نرم و مطبوع شود.

فرایند تولید شکلات به این صورت است که کشاورزان غلاف کاکائو را باز می‌کنند و دانه‌های هر غلاف را به آرامی بیرون می‌آورند که آسیب نمی‌ینند. (در هر غلاف از این میوه حدود ۴۰ تا ۵۰ عدد دانه کاکائو وجود دارد). بعد به مدت ۲ الی ۸ روز آنها را در برگ موز قرار می‌دهند تا به رنگ قهوه‌ای مرحله تخمیر بررسند. مرحله تخمیر باعث ایجاد طعم، عطر و جلوگیری از جوانه‌زنی و از بین رفتن خیری سفید در دانه‌های شکلات می‌شود. سپس آن را روی سطح مناسبی به مدت ۶ روز قرار می‌دهند تا خشک شود. بعد دانه‌های خشک شده را در کارخانه تمیز و برشته می‌کنند و با آسیاب مکانیکی آنقدر مخلوط می‌کنند تا به صورت مایع غلیظی که به مایع یا شیره شکلاتی معروف است درآید. این ماده را با گرم کردن و ریختن در قالب‌های مخصوص به صورت قالبی به بازار عرضه می‌کنند. در گذشته، قبل از قالبی شدن به آن فقط شکر اضافه می‌کردند و به عنوان نوشیدنی گران قیمت در بین مردم رواج یافته بود. پس از اینکه هلندی‌ها توансند از دانه کاکائو، کره بگیرند، موفق شدند با اضافه کردن همان کره، شکلات نرمی به دست آورند. پودر کاکائو را از دانه کاکائویی که کره آن را گرفته‌اند، به دست می‌آورند که تلخ و بدون چربی است. مهم‌ترین ماده تشکیل‌دهنده شکلات، پودر کاکائوست. اما شکلات را با دانه کاکائویی که کره آن را نگرفته‌اند، به دست می‌آورند و دارای چربی است.

شکلات از ترکیبات لیکور یا پودر کاکائو، شیرخشک، شکر و کره کاکائو با نسبت‌های متفاوت ساخته می‌شود. بر حسب اینکه کره کاکائو، لیکور یا پودر کاکائو با چه نسبتی با شکر و شیرخشک ترکیب شوند، انواع شکلات شیری، تلخ و تیره و سفید تهیه می‌شود.

انواع شکلات

شکل ۲- شکلات شیری

شکلات شیری: شکلاتی است که از ترکیب کره کاکائو، پودر کاکائو یا لیکور و شیرخشک تهیه می‌شود. یک شکلات شیری مرغوب حاوی ۳۲ درصد لیکور، ۱۶ درصد کره کاکائو و ۵۰ درصد شکر است. اولین شکلات در سوئیس توسط دانیل بیتر ساخته شد. نرم کردن این نوع شکلات‌ها فقط با حرارت و گرمای زیاد امکان‌پذیر است.

شکلات تلخ و تیره: شکلات تلخ حاوی فلاونوئید و گروهی از آنتی‌اکسیدان‌هاست که در مواد غذایی مختلفی همچون چای و انواع میوه‌ها و سبزی‌ها یافت می‌شود. به خاطر وجود آنتی‌اکسیدان در کاکائو و نسبت بالای آن در شکلات‌تیره، کیفیت و ماندگاری شکلات‌تیره از انواع شکلات‌های دیگر بهتر است. در این نوع شکلات‌ها کره کاکائو و شکر و به نسبت بالایی از لیکور یا پودر کاکائو استفاده می‌شود. حداقل مقدار مصرفی لیکور در این نوع شکلات‌ها ۳۵ درصد است.

شکل ۳- شکلات تلخ و تیره

شکلات تلخ با خواص بسیاری همراه است. این ماده غذایی، کلسترول بد خون را کاهش می‌دهد، فشار خون بالا را تنظیم می‌کند و جریان خون در سرخرگ‌ها را افزایش می‌دهد. شکلات تلخ حاوی مواد معدنی زیادی از جمله کلسیم، منیزیم و آندوروفین است که در مفتر باعث ایجاد خلق مثبت می‌شود، علاوه بر این باعث نشاط روح و همچنین شادابی پوست می‌گردد.

شکل ۴- شکلات سفید

شکلات سفید: این نوع شکلات حاوی شیره شکلات و یا هر نوع محصول کاکائویی دیگری نیست، به همین دلیل اصلاً طعم ندارد و دارای رنگ سفید است و معمولاً از وانیل یا ترکیبات دیگر طعم می‌پذیرد. این شکلات از کره کاکائو، شکر و شیرخشک تهیه می‌شود و شکلات سفید نامیده می‌شود. بعضی از شکلات‌های سفید به جای کره کاکائو، حاوی چربی‌های گیاهی (مارگارین) است که به دلیل پایین بودن میزان آنتی‌اکسیدان در آن

و کیفیت و ماندگاری کمتر این شکلات نسبت به شکلات‌شیری و تیره در بسته‌بندی آن از پوشش‌های کدر استفاده می‌کنند تا مانع از عبور نور شود. زیرا نور به سرعت باعث تجزیه چربی شیر موجود در شکلات‌می‌شود. اولین شکلات سفید در سال ۱۹۳۰ میلادی ساخته شد.

مفهوم پودر شکلات نوشیدنی

پودر شکلات از بهترین دانه‌های کاکائو تهیه می‌شود. در گذشته دانه‌های شکلات را به شکل خمیری درمی‌آوردند و در پخت کیک از آن استفاده می‌کردند و یا با آب سرد مخلوط و به عنوان یک نوشیدنی مصرف می‌کردند. امروزه با افزودن شیر یا آب داغ و طعم‌دهنده‌ها به این پودر، توانسته‌اند پرفروش‌ترین پودر شکلات داغ را تهیه کنند.

آب کردن شکلات به روش بن‌ماری

آب کردن شکلات به روش بن‌ماری: ابتدا شکلات‌تخته‌ای را برای ذوب کردن خرد کنید و به تنها یاب در ظرف تمیز و خشک بریزید.

مقدار آب داخل کتری یا ظرف زیرین در حدی باشد که آب هنگام جوش آمدن وارد ظرف بالایی نشود. همچنین نباید کف ظرف حاوی شکلات با آب جوش در تماس باشد.

بهتر است صافی کوچکی روی دهانه ظرف زیرین یا کتری قرار دهید تا بین ظرف شکلات و آب جوش فاصله ایجاد شود.

در صورتی که از شکلات چیپسی استفاده شود، نیاز به خرد کردن ندارد.

شکل ۵- آب کردن شکلات به روش بن‌ماری

آب کردن شکلات به روش مایکروویو: شکلات را داخل کاسه‌ای مناسب با شرایط مایکروویو قرار دهید و به مدت ۳۰ ثانیه با قدرت کم ذوب کنید. بهتر است مایکروویو را روی پایین‌ترین تنظیمات قرار دهید و مراقب باشید شکلات نسوزد. سپس در مایکروویو را باز کنید و شکلات را با قاشق یا لیسک هم بزنید تا خوب زیرورو شود و از زیر شروع به سوختن نکند. شکلات از زمان شروع ذوب شدن در مایکروویو، به مدت ۱۰ تا ۱۵ ثانیه کاملاً ذوب می‌شود، درجه حرارت نیاز به کنترل دارد. بهتر است چند تکه از شکلات را که هنوز ذوب نشده است، خارج کنید و با داغی شکلات‌های دیگر آن را ذوب کنید. در صورتی که شکلات سفت باشد، بهتر است کمی روغن به آن بیفزایید تا یکدست شود. البته لازم است بدانید باید مطابق با دستور کاری که انجام می‌دهید، پیش بروید.

روش‌های تهیه شکلات پرورش داده

گرمادهی یا تمپر کردن به منظور پرورش دادن شکلات انجام می‌گیرد و باعث طعم دادن، ظاهر درخشان، ماندگاری عمر، سفتی و ثابت ماندن رنگ شکلات می‌شود.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

شکل ۶- دماسنجه

دماسنجه: در انجام مراحل تمپر کردن شکلات نیاز به دماسنجه دارد؛ بهدلیل اینکه درجه دما و حرارت شکلات مهم‌ترین مرحله تمپر کردن برای بدست آوردن شکلاتی مناسب است. دماسنجه در طرح‌ها و مدل‌های مختلف وجود دارد. بهترین آن دماسنجه دیجیتال است تا دمای شکلات را دقیق نشان دهد. جدول زیر درجه شکلات‌های مختلف را در مرحله تمپر کردن نشان می‌دهد.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	ذوب کردن شکلات را با دوستان خود با دو روش بن‌ماری و مایکروویو انجام دهید.	بهصورت گروهی

مراحل تمپر کردن (تمپرینگ)

شکل ۷- مراحل تمپر کردن

روش صحیح و اصولی تمپر کردن، از مهم‌ترین مراحل پرورش دادن شکلات است. صحیح انجام ندادن تمپرینگ باعث سفیدیک زدن شکلات می‌شود. با توجه به اینکه شکلات به آب بسیار حساس است و باعث سفیدیک در آن می‌شود، باید کلیله وسایلی که با شکلات در تماس است، کاملاً خشک و بدون آب باشد. دقت کنید در هیچ مرحله‌ای از شکلات‌سازی، آب وارد ظرف شکلات و... نشود، چون باعث از بین رفتن شکلات می‌شود.

با توجه به مراحل ذوب کردن شکلات به روش بن‌ماری، در ادامه مراحل تمپر کردن به همراه رعایت نکات اصولی آن توضیح داده می‌شود.

ابتدا آب را در کتری و یا ظرف زیرین به دمای جوش برسانید. کاسه شکلات ریز شده یا چیپسی را روی حرارت بن‌ماری (یا مایکروویو) قرار دهید و بالیسک هم بزنید تا شکلات حل شود. دمای انواع شکلات در این مرحله متفاوت است (طبق جدول به دست آید). بعد از اینکه دمای شکلات به حد کافی رسید، باید در ظرفی آب سرد بربیزید و ظرف شکلات را داخل آن قرار دهید و هم بزنید تا دما پایین بیاید.

نکته

مرحله سرد کردن شکلات به صورت ورزیدن بر روی سنگ هم انجام می‌شود که در صنعت به آن مرحله کانچینگ می‌گویند.

مجددآ داخل ظرفی، آب نسبتاً گرم بربیزید و کاسه شکلات را داخل آن قرار دهید تا دمای شکلات به دمای آخرین گرمادهی برسد. در صورتی که شکلات سفت شد، می‌توان مجددآ برای چندمین بار آن را حرارت داد؛ به شرط آنکه دمای ذوب شدن شکلات از ۳۴ درجه سانتی گراد بالاتر نرود.

شکلات دماده‌ی شده برای شکل دهی آماده شده است. شکلات‌های مغزدار را می‌توان طبق دستورهای شرح داده شده آماده کرد.

جدول ۱- درجه‌بندی مراحل تمپر کردن

انواع شکلات	درجة سرد کردن	درجة گرم کردن	درجة نهایی بعد از آخرین گرمادهی
سفید	۴۰-۴۲	۲۵	۲۶-۲۷
شیری	۴۳-۴۵	۲۶	۲۷-۲۹
شیرین	۴۵-۵۰	۲۷	۲۹-۳۰

قالب گیری شکلات مغزدار

امروزه شکلات‌های مختلف در بازار موجود می‌باشد و یکی از پرکاربردترین خواراکی‌های است. با درست کردن شکلات‌مغزدار در منزل با قالب شکلات، می‌توانیم هر طعم شکلات را که تمایل داشته باشیم تهیه کنیم و از خوردن آنها لذت ببریم. در زیر ابتدا انواع قالب و سپس مراحل قالب گیری شکلات‌مغزدار را توضیح می‌دهیم:

انواع قالب شکلات

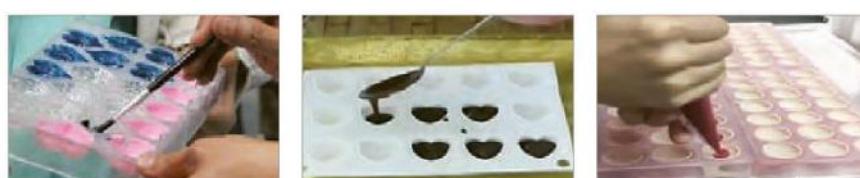

شکل ۸- انواع قالب مخصوص شکلات‌سازی

شکل رویه‌رو جنس انواع قالب پرکاربرد شکلات را که از مواد با کیفیت بالا ساخته شده است نشان می‌دهد. توجه داشته باشید در زمان خرید قالبی را انتخاب کنید که مطمئن باشید در تغییرات دمایی بسیار گرم و یا بسیار سرد، برای سلامتی افراد مشکلی ایجاد نکند (و در اندازه‌های مختلف در بازار موجود باشد). غالباً جنس قالب شکلات سیلیکونی، پلی‌کربنات و... است که در طرح‌های مختلفی در بازار موجود می‌باشد. مهم‌ترین نکته برای قالب شکلات‌مغزدار، جدا شدن آسان شکلات از قالب است، می‌توان گفت قالب سیلیکون مناسب‌ترین می‌باشد.

مراحل قالب گیری شکلات مغزدار

مرحله اول: بعد از تمپر کردن شکلات‌ها با روش‌های مختلف مطابق شکل می‌توانیم قالب‌ها را با شکلات پر نموده و در یخچال قرار دهیم تا کمی خودش را بگیرد.

شکل ۹- نحوه پر کردن قالب با شکلات به روش‌های متفاوت

مرحله دوم: بعد از اینکه شکلات کمی خودش را گرفت، قالب را برگردانده و شکلات های اضافه را مطابق با شکل روی کاغذ ریخته و جمع آوری می کنیم و می توانیم مجددا از آن استفاده نماییم.

شکل ۱۰- نحوه برگردان قالب به جهت ریختن شکلات های اضافه

مرحله سوم: مطابق با شکل مغزی های تهیه شده مخصوص هر شکلات را در قالب ها می ریزیم.

شکل ۱۱- نحوه ریختن مغزی داخل قالب

مرحله چهارم: مرحله پوشاندن مغزی ها را با شکلات مطابق با شکل انجام می دهیم و در یخچال قرار می دهیم.

شکل ۱۲- نحوه پوشش دادن مغزی با شکلات

مرحله نهایی: پس از اینکه شکلات ها در یخچال خوب فرم گرفت، آنها را از قالب جدا نموده و سرو می نماییم.

شکل ۱۳- نحوه برگرداندن شکلات مغزدار از قالب

روش‌های جایگزین شکلات‌های پرورش داده

با توجه به قیمت بالای کره کاکائوی موجود در شکلات‌های واقعی، برای پایین آوردن هزینه تولید، از چربی‌های جانشین کره کاکائو استفاده می‌کنند. این چربی‌ها شامل انواع چربی‌های نباتی از جمله روغن نارگیل و روغن دانه بالم است که در شکلات‌های غیرواقعی موجود است.

شکلات‌واقعی

به محصولاتی گفته می‌شود که از مخلوط کرده کاکائو و خمیر کاکائو با درصد بیشتر و سایر ترکیبات افزودنی (شکر، امولسیفایر و...) تشکیل یافته است. جنس این شکلات‌نرم است (مانند شکلات‌های ریل).

شکلات‌غیرواقعی

به محصولاتی گفته می‌شود که در آنها کره کاکائو به کار نمی‌رود و به جای آن از سایر چربی‌ها استفاده می‌شود که به آنها کره جانشین گویند. در فرایند تبدیل دانه کاکائو به خمیر کاکائو، پودری به عنوان پسماند باقی می‌ماند که از آن برای تولید شکلات‌غیرواقعی یا کمپاند و فراورده‌های شکلاتی استفاده می‌کنند. بهتر است برای صرفه‌جویی در هزینه مواد اولیه از ترکیب دلخواه شکلات‌واقعی و غیرواقعی استفاده کرد؛ سپس آن را تمپیر کرد و با توجه به دستور داده شده مراحل آماده‌سازی انواع شکلات را انجام دهد.

شکل ۱۴- انواع شکلات مغزدار

انواع شکلات مغزدار

شکلات تمپر شده را می‌توان با فیلینگ‌های خاص، طعم‌های متفاوت و مغزهای گوناگون و دلخواه تهیه کرد. در این قسمت با تهیه انواع شکلات مغزدار آشنا می‌شویم.

شکل ۱۵- شکلات مغزدار مارسیپان

شکلات مغزدار مارسیپان

مواد لازم:

شکلات سیاه یا شیری	به میزان لازم
پودر بیسکویت کرم‌دار	به میزان لازم
پودر بادام‌زمینی	۲۵۰ گرم
پودر قند	۲۵۰ گرم
آب لیمو	۱ قاشق غذاخوری
سفیده تخم مرغ	یک عدد
اسانس بادام	چند قطره

بیشتر بدانید

□ چند عدد قالب طرح‌دار قلب یا گل که بهتر است طلقی و با طرح‌های رنگی باشند.

طرز تهیه: نیمی از پودر قند و پودر بادام‌زمینی را با هم در یک کاسه مخلوط کنید. سپس وسط آن را باز کنید، سفیده تخم مرغ زده‌شده و آب لیمو و اسانس بادام را وسط کاسه بریزید و کم کم با نوک انگشت شروع

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

به مخلوط کردن کنید. سپس بقیه پودر قند الکشده را روی سطح میز بپاشید و خمیر را روی آن مقداری ورز بدھید تا خمیری یکدست و بدون ترک بهدست آید. برای نگهداری باید در قوطی دردار یا ورق سلفون بپیچید. می‌توان از رنگ‌های خوراکی یا پودر کاکائو برای رنگ‌کردن مارسیپان استفاده کرد. شکلات را روی بخار آب جوش قرار دهید و هم بزنید تا ذوب شود. با مقداری پودر بیسکویت مخلوط کنید و با یک برس یک جداره از شکلات را داخل قالب بکشید و داخل فریزر بگذارید تا خودش را بگیرد. این کار را دو بار تکرار کنید تا شکلات ضخیم شود. سپس داخل آنها را با مارسیپان پر کنید و در فریزر بگذارید تا به راحتی از قالب جدا شود. وقتی کاسه آماده شد، آن را با شکلات ذوب شده به هم پچسبانید.

شکلات مغزدار عسلی

مواد لازم :

شكل ۱۶- شکلات مغزدار عسلی

شکلات تلخ	۲۰۰ گرم
شیر عسلی	۱۰۰ گرم
مغز دلخواه	۱۰۰ گرم
کره گیاهی	۲۵ گرم
آب پر تقال	۱ قاشق سوپ خوری
زُست ^۱ پر تقال	۱ قاشق سوپ خوری
مرباتی پر تقال بدون شهد	۱ قاشق سوپ خوری

طرز تهیه: شکلات، کره و شیر عسلی را روی حرارت بن‌ماری بگذارید تا همه مواد ذوب شود و از روی حرارت بردارید و بقیه مواد را اضافه کنید و مغزها را بیفرزایید. کف قالب را پلاستیک بگذارید، سپس مواد را در قالب‌های سیلیکون تک‌نفره بریزید و در یخچال قرار دهید. پس از خنک شدن، شکلات را از قالب جدا کنید.

شکلات مغزدار کاراملی

مواد لازم:

شكل ۱۷- شکلات مغزدار کاراملی

کیک اسفنجی	۲۵۰ گرم
کره گیاهی (مارگارین)	۱۰۰ گرم
شکلات تخته‌ای	به میزان لازم
شکر	۸۰ گرم
نمک دریا	۱/۸ قاشق چای خوری
کره	۸۰ گرم
خامه	۸۰ گرم

طرز تهیه: ابتدا کیک اسفنجی یا بیسکویت کاکائویی را پودر کنید. کره و یکی دو قاشق از شکلات آب شده را با آن ترکیب کنید و در قالبی تک‌نفره بریزید به طوری که کف و دیواره آن کاملاً پوشیده شود. سپس در یخچال قرار دهید تا کمی سفت شود. شکر را به روش کارامل کردن در ظرف ضخیمی روی حرارت ملایم قرار دهید.

۱- لایه خارجی و رنگی پوست مرکبات را زست گویند.

خامه، کره و نمک را مخلوط کنید و روی گاز قرار دهید تا گرم شود. سپس به کارامل اضافه کنید و به طور مداوم هم بزنید. امکان دارد شکر گلوله و جمع شود. با هم زدن مداوم به صورت یکدست و غلیظ درمی آید. سپس از روی حرارت بردارید و در ظرف دیگر بریزید تا خنک شود. پس از سرد شدن لایه میانی (فیلینگ) را داخل قالب بریزید و در یخچال بگذارید تا سرد شود. مقداری شکلات آب شده را با کمی خامه مخلوط کنید و روی مواد فیلینگ بریزید و اجازه دهید تا کاملاً خودش را بگیرد.

فاندانات^۲ شکلات

مواد لازم:

شکلات	۱۱۲ گرم
کره	۱۵۰ گرم
شکر	۱۰۰ گرم
تخم مرغ	۴ عدد
نمک	به مقدار کم
آرد	۴۶ گرم

شکل ۱۸- فاندانات شکلات

طرز تهیه: ابتدا شکلات خرد شده را به روش بن ماری نرم کنید. بعد کره را به آن اضافه کنید و خوب مخلوط کنید. تخم مرغ را در ظرفی بریزید و با همزن دستی خوب هم بزنید تا یکدست شود. مقداری نمک برای تعادل طعم شکلات به آرد بیفزایید و چندین بار الک کنید. مواد خشک را به مخلوط تخم مرغ بیفزایید و مجدداً با همزن برقی خوب هم بزنید تا یکدست شود. سپس مخلوط کرده و شکلات را به مواد اضافه کنید و خوب مخلوط کنید. قالب موردنظر را چرب کنید و کف آن کاغذ روغی قرار دهید؛ در حدی که کمی از بالای قالب برای پف شکلات خالی باشد. در فر داغ با حرارت ۲۰۰ درجه سانتی گراد به مدت ۱۰ دقیقه قرار دهید. توجه داشته باشید فاندانات هرچه بیشتر بپزد، مغز پخت می شود و تبدیل به کیک می شود.

گانache فیلینگ

به محتویات داخل شکلات مغزدار فیلینگ می گویند. جدیدترین شکلاتات فیلینگ دار، شکلاتات بن بن است. انواع فیلینگ شامل گاناش، بوره میوه، مغزها، مارمالاد، بریلوها، کارامل و... است. در اینجا شکلاتات با مغز گانache را توضیح می دهیم. این شکلاتات ها در قالب های پلی کربنات تهیه می شوند.

مواد لازم:

شکلاتات تمپر شده	۲۰۰ گرم
شکلات	۱۵۰ گرم
خامه	۱۵۰ گرم
گلوكز	۱ قاسق سوب خوری
کره	۲۵ گرم
رنگ دلخواه	به میزان لازم
اکلیل طلایی	مقداری

شکل ۱۹- گانache فیلینگ

۱- فیلینگ کیک یا خامه کشی یکی از روش های تزیینی در حرفة شیرینی بزی است که در آن به کمک انواع خامه های فرم گرفته، اقدام به پر کردن لبه ها و سطح کیک می کنند.

۲- فاندانات نوعی کیک شکلاتی است که نباید زیاد بپزد تا فرم اصلی خود را از دست ندهد.

طرز تهیه: خامه و گلوكز را روی حرارت قرار دهید تا گرم شود. مراقب باشید به درجه جوش نرسد. سپس شکلات را خرد کنید و به آن اضافه کنید و هم بزنید. وقتی شکلات با دمای مواد ذوب شد، به دلخواه پوره میوه و طعم‌دهنده‌ها را به آن بیفزایید و بگذارید که مواد از اطراف ریزجوش بزند و به غلظت مورد نظر برسد. در آخر کره را به آن اضافه کنید. سپس از روی حرارت برداشد و در ظرف دیگر بریزید تا کاملاً خشک شود و در قیف بریزید. شکلات تمپر شده را در قالب‌های مخصوص بریزید و کمی در یخچال قرار دهید تا خودش را بگیرد. اضافات شکلات موجود در قالب را روی نایلون که روی میز گذاشته‌اید، بریزید و مواد فیلینگ را در آن اضافه کنید و کمی شکلات روی آن ریخته و بگذارید خودش را بگیرد. سپس آرام از قالب جدا کنید و روی آن را با رنگ یا شکلات آب شده و... تزیین کنید.

به هیچ عنوان از کره سرد یخچالی استفاده نکنید، چون حل شدن آن زمان زیادی نیاز دارد و حتی ممکن است موجب شود گانаш، یافت تکه‌تکه پیدا کند.

نکته

شكل ۲۰- شکلات میوه‌دار

شکلات مغزدار با میوه (بلوبری و...)

مواد لازم:

شکلات دلخواه
مغز دلخواه
وانیل
میوه خشک

۲۰۰ گرم
۱۰۰ گرم
به مقدار کم
به میزان لازم

بیشتر بدانید

شكل ۲۱- شکلات مغزدار توت فرنگی

شکلات مغزدار توت فرنگی

مواد لازم:

شکلات شیری تمپر شده
توت فرنگی
شکر
شکلات سفید
رنگ خوارکی قرمز
بریلوی توت فرنگی
اسانس

به میزان لازم
۱۰۰ گرم
۳۰ گرم
۵۰ گرم
چند قطره
۱ قاشق چای خوری
به مقدار کم

طرز تهیه:

توت فرنگی ها را کاملاً بشویید و در فریزر قرار دهید تا یخ بزنند. بعد با گوشت کوب آنها را پوره کنید. شکر را به آن بیفزایید و روی حرارت قرار دهید تا بجوشد و بپزد. سپس در صورت نیاز به آن رنگ قرمز اضافه کرده و خوب مخلوط کنید. مابقی مواد را روی آن بروزد و مخلوط کنید تا یکدست شود و در ظرفی بروزد که سرد شود. سپس در قیف بروزد و روی شکلات های تمپرشده در قالب بروزد. روی آن را با شکلات بپوشانید و در یخچال قرار دهید تا کاملاً خودش را بگیرد.

شکلات مغزدار پرتقالی

شکل ۲۲- شکلات مغزدار پرتقالی

شکلات تمپرشده	۲۰۰ گرم
شکلات سفید	۵۰ گرم
آب پرتقال	۱۲۵ گرم
شکر	۵۰ گرم
زُست پرتقال	۱ قاشق چای خوری
رنگ پرتقالی	در صورت نیاز
اسانس پرتقال	به مقدار کم

طرز تهیه: شکر و آب پرتقال را روی حرارت قرار دهید تا ۱۰ دقیقه به آرامی بجوشد و غلیظ شود. سپس از روی حرارت بردارید. شکلات و رنگ را اضافه کنید و خوب هم بزنید تا مواد یکدست شود. در صورت دلخواه کمی اسانس پرتقال بزنید. بعد از سرد شدن فیلینگ آن را در قیف بروزد. شکلات تمپرشده را در قالب دلخواه بروزد؛ طوری که یک لایه جند میلی متری از دیوار قالب را با قلم مو کاملاً بپوشاند. کمی آن را در یخچال قرار دهید، بعد ببرون بیاورید و شکلات اضافه را بروزد. فیلینگ آماده شده را در آن بروزد و روی آن را با شکلات بپوشانید. مجدداً در یخچال قرار دهید. وقتی که شکلات خودش را گرفت، از قالب جدا کنید و سرو کنید.

ترافل شکلاتی

شکل ۲۳- ترافل شکلاتی

شکلات چیپسی	۱/۵ پیمانه
پنیر خامه‌ای	۸۰ گرم
پودر قند	۱/۵ پیمانه
وانیل	به مقدار کم

طرز تهیه: ابتدا شکلات های چیپسی را به روش بن ماری حل کنید. پودر قند را الک کنید و با پنیر خامه‌ای که با هم زن برقی خوب هم زده اید، مخلوط کنید. سپس شکلات آب شده را به مخلوط پنیر خامه‌ای و پودر قند اضافه کنید و خوب مخلوط کنید و در ظرف پیرکنس بروزد و بگذارید خودش را بگیرد. با اسکوپ به صورت توپی درآورید و هر توپی را در شکلات آب شده، ترافل های رنگی، پودر گردو، پسته یا بادام و پودر نارگیل بزنید و در کپسول های مناسب قرار دهید.

[بیشتر بدانید](#)

شکلات فوجی

مواد لازم:

شکلات چیپسی	۲ پیمانه
شکلات چیپسی شیری	۱ پیمانه
شیر شیرین غلیظ شده	۳۹۵ گرم
وانیل	$\frac{1}{4}$ قاشق چای خوری
مغز خوارکی	۱ پیمانه
نمک دریا	$\frac{1}{4}$ قашق چای خوری
مغز گردو	به میزان دلخواه

شکل ۲۴-شکلات فوجی

طرز تهیه: ابتدا مقدار تقریباً ۲ برابر دستور از شیر را روی حرارت قرار دهید و بگذارید به تنهایی بجوشد تا به درجه غلظت برسد. شیر غلظت شده را با شکلات چیپسی و نمک روی حرارت ملایم قرار دهید و هم بزنید تا ذوب شود. سپس از روی حرارت بردارید. وانیل را مخلوط کنید، مغز را به شکلات اضافه کنید و داخل سینی فویل کشیده بریزید و حدود ۳ ساعت در یخچال بگذارید تا خنک شود و خودش را بگیرد. سپس آن را از سینی خارج کنید و برش بزنید و در شکلات حل شده قرار دهید تا روکش شکلاتی کاملاً روی آن قرار گیرد. روی آن را با خامه و تکه شکلات تزیین کنید و در یک ظرف دربسته نگهداری کنید.

[بیشتر بدانید](#)

شکلات مغزدار پسته و بادام

مواد لازم:

شکلات تلح تمیز شده	۲۰۰ گرم
شکلات سفید	۱۰۰ گرم
پودر پسته و بادام	۵۰ گرم
وانیل	$\frac{1}{2}$ قاشق چای خوری
خامه	۵۰ گرم

شکل ۲۵-شکلات مغزدار پسته و بادام

طرز تهیه: شکلات سفید را ذوب و با خامه ترکیب کنید. وانیل و پودر پسته را اضافه کنید. مواد را بعد از اینکه کاملاً یکدست شد و به دمای محیط رسید، داخل قیف بریزید و در یخچال نگهداری کنید. شکلات تمیز شده را در قالبِ ریز و یا تک نفره با برس طوری بریزید که دیواره و کف آن را کاملاً بپوشانید. فیلینگ آماده را روی آن بریزید و روی آن شکلات بریزید و در یخچال قرار دهید. سپس شکلات را از قالب جدا کرده و میل کنید.

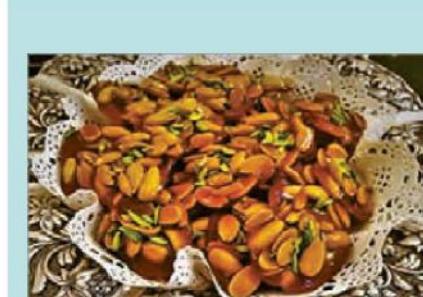
شکل ۲۶- شکلات مغزدار کره بادام زمینی

شکلات کره بادام زمینی

مواد لازم:

شکلات تلخ یا نیمه شیرین	۱۸۰ گرم
بادام	۱۰۰ گرم
کره بادام زمینی	۳ قاشق غذاخوری
روغن مایع	۱ قашق غذاخوری
وانیل	۱/۳ قашق غذاخوری

طرز تهیه: ابتدا بادام ریز شده، وانیل، روغن و کره بادام زمینی را در قالب مربعی کاغذ روغنی قرار دهید. شکلات آب شده را در قالب بریزید. با ضخامت دلخواه و با یک عدد خال دندان، ترکیب مخلوط شده فندق و کره را در شکلات فرو کنید و در یخچال قرار دهید تا خودش را بگیرد. با یک چاقوی اره‌ای به شکل دلخواه برش بزنید.

شکل ۲۷- سوهان عسلی

سوهان عسلی

مواد لازم:

شکر	۲۵۰ گرم
عسل	۱۲۵ گرم
روغن مایع	۱۰۰ گرم
آب یا گلاب	۴ قاشق چای خوری
بادام خردشده یا لپه بادام	۱۲۵ گرم
زعفران ساییده شده	۱/۲ قاشق چای خوری
خلال پسته	برای تزیین

طرز تهیه: شکر، آب، عسل و روغن را در ظرف مس یا روی می‌ریزیم و روی حرارت قرار می‌دهیم. حرارت را تند و یکنواخت می‌کنیم و حدود ده دقیقه می‌جوشانیم. مایه را ملاجیم به هم می‌زنیم تا سرریز نشود. سپس حرارت را ملاجیم می‌کنیم تا مایه به رنگ طلایی درآید. سپس بادام را اضافه می‌کنیم و مایه را هم می‌زنیم تا بادام‌ها طلایی شود. وقتی مایع کف کرد، مقداری از مایه را در آب سرد می‌ریزیم و امتحان می‌کنیم که باید ترد و شکننده باشد. دقت کنید اگر خوب نپزد، نرم خواهد شد. زعفران را در یک قاشق مرباخوری آب جوش حل می‌کنیم و به مایه می‌افزاییم. پس از چند جوش، مقداری از مایه را با قاشق در سینی می‌ریزیم و رویش را با پسته تزیین می‌کنیم. پس از خنک شدن از سینی جدا می‌کنیم و در ظرف می‌چینیم و دور از رطوبت نگهداری می‌کنیم.

بیشتر بدانید

سوهان کنجدی

مواد لازم:

شکل ۲۸ - سوهان کنجدی

شکر	۱ پیمانه
کنجد	۱ پیمانه
خلال پسته	۳ قاشق غذاخوری
کره	۱ قاشق غذاخوری

طرز تهیه: ابتدا شکر را در یک ماهیتابه تمیز و خشک می‌ریزیم و بدون به کار بردن قاشق یا کفگیر می‌گذاریم شکر آب شود. به هیچ عنوان از قاشق و یا کفگیر استفاده نمی‌کنیم تا شکر کاملاً کاراملی شود و دانه‌های آن حل شود. سپس کره را اضافه می‌کنیم و با قاشق هم می‌زنیم. وقتی شروع به آب شدن کرد، باید ماهیتابه را تکان دهیم. به هیچ وجه چیزی داخل ماهیتابه نمی‌زنیم. شعله نیز باید کم باشد تا مواد نسوزد. ماهیتابه را مداوم تکان می‌دهیم تا شکر و کره به خورد هم بروند. زمانی که کره آب شد، کنجد را اضافه می‌کنیم و حدود یک دقیقه هم بر می‌داریم و داخل قالب سیلیکونی که مقادیری چرب شده می‌ریزیم و داخل قالب خوب فشرده می‌کنیم. همچنین می‌توانیم روی یک فویل را کاملاً چرب کرده و مقادیری کنجد روی آن بپاشیم و مواد را روی آن بریزیم و مجدداً کنجد را روی مواد ریخته و روی آن را با فویل پوشانیم و با وردنه صاف کرده و سپس با چاقو تکه‌تکه کنیم.

نکات مهم و ضروری در تهیه سوهان:

- هر چه حرارت پخت سوهان ملایم‌تر باشد، کیفیت سوهان بهتر می‌شود.
- آرد را نباید زیاد نفت دهید، در حدی که بوی خامی آن گرفته شود، کافی است.
- در ترکیب مواد باید از پودر زعفران استفاده شود و به هیچ وجه از زعفران آب کرده استفاده نکنید.
- در صورت عدم دسترسی به وردنه می‌توانید بدنه یک بطری شیشه‌ای را چرب کنید و به آرامی روی سوهان بکشید تا پهنه شود.
- موقع ریختن مواد سوهان روی فویل باید سرعت عمل داشته باشید، چون اگر فاصله ایجاد شود، مواد در تابه سفت می‌شود. در صورت بروز چنین مشکلی مواد را کمی حرارت دهید تا شل شود. برای تمیز کردن مواد چسبیده به تابه و قاشق، کمی آب در تابه بریزید و قاشق را در آن قرار دهید. سپس تابه را روی حرارت قرار دهید تا آب موجود در آن به جوش آید و جوشاندن را تا زمانی ادامه دهید که همه مواد چسبیده به ظروف، در آب حل شود.

فعالیت‌پایانی

- ۱ انواع شکلات‌مغزدار را به روش اصولی تهیه کنید.
- ۲ درجات مناسب برای تمپرینگ شکلات چیست؟
- ۳ انواع فیلینگ را توضیح دهید.
- ۴ انواع شکلات‌مغزدار را توضیح دهید.
- ۵ انواع شکلات‌موجود در بازار را توضیح دهید.
- ۶ سوهان عسلی را تهیه کنید.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

شاپستگی ۱۰

پذیرایی از مهمان

ساعت (۱۵ ساعت نظری + ۲۵ ساعت عملی) ۴۰

واحدیادگیری

پذیرایی از مهمان

استفاده از شغل

- مهارت پذیرایی از مهمان از طریق چیدمان و تزیینات و ترکیب کردن وسایل در پذیرایی، چیدمان سفره و میز برای صبحانه، ناهار و شام، چیدمان میان وعده‌های غذایی و چیدمان فاشق و چنگال براساس استانداردهای سازمان فتی و حرفه‌ای کشور

شاخصهای فنی مورد انتظار

پذیرایی از مهمان

- چیدمان، تزیینات و ترکیب کردن وسایل در پذیرایی‌ها (شماع، گل، بادکنک، زرورق، رومیزی، سفره، دستمال، لیوان، ظروف میوه، بشقاب، فنجان، پارچ آب، سینی‌های پذیرایی و ...)
- چیدمان سفره و میز برای صبحانه، ناهار و شام
- چیدمان میان وعده‌های غذایی
- چیدمان فاشق و چنگال

شاخصهای غیرفنی مورد انتظار

نگرش

- کمک به اقتصاد خانواده
- صرفه‌جویی در مصرف مواد و انرژی
- رعایت اخلاق حرفه‌ای
- دقیقت در کار و کنترل کیفیت کار
- رعایت الگوی مصرف آب

ایمنی و بهداشت

- رعایت اصول ایمنی و بهداشتی
- استفاده از دستکش و ماسک
- رعایت اصول ارگونومی
- توجهات زیست محیطی
- بازیافت کاغذ و پلاستیک
- مدیریت پسماند

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

هدف توانمندسازی: آشنایی با آداب معاشرت در مجالس و مهمانی‌ها را بیاموزد.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	آبا از آداب معاشرت رسمی و غیررسمی اطلاعات کافی دارید؟ قبیل از شروع مباحثت کتاب با دوستان خود صحبت کنید.	به صورت گروهی

ما مهمترین و صمیمانه‌ترین لحظات زندگی‌مان را دور یک میز می‌گذرانیم. بهتر است با افرودن چیزهای کوچکی به این لحظات، آنها را به لحظاتی فراموش‌نشدنی تبدیل کیم. با یک میز تزیین شده به افراد خانواده و دوستان خوشامد می‌گوییم و آنها را به داشتن لحظاتی زیبا و شاد به هنگام صرف غذا در کنار یکدیگر دعوت می‌کنیم. تنها یک شاخه گل روی یک میز چیده‌شده کافی است تا به مهманان شما حسی از خوشامد گرم و صمیمی بدهد. مناسبتهای مختلفی وجود دارد که برای هر کدام می‌توان کارهای مختلفی انجام داد.

آداب مهمانی‌ها

شکل ۱- نمادی از میز پذیرایی (ویژگی مهمانی‌ها)

در مهمانی‌ها و مراسم مختلف به ویژه دعوتهای مهمانی‌های رسمی و تشریفاتی باید بدانیم توجه به آداب معاشرت که شامل مهمان‌نوازی و مهمانی رفتن است، نشان‌دهنده شخصیت انسان است. ما ایرانی‌ها بهدلیل برخورداری از فرهنگ غّی ایرانی - اسلامی و داشتن الگوهای متعالی، آداب معاشرت را از کودکی یاد می‌گیریم و می‌آموزیم که چگونه رفتاری باید داشته باشیم که مهمان احساس راحتی کند و یازمانی که مهمان هستیم چگونه رفتار کنیم تا میزان دچار مشکل و نگرانی نشویم.

در زندگی روزمره حتی برای مناسبتی ساده به طور خودکار نقش‌های مهمان و میزان را به عهده داریم که هر یک از این مسئولیت‌ها توقعات خاص خود را دارد. باید بدانیم در مهمانی‌ها شخصیت و حرمت‌داشتن به لباس زیبا و زر و زیور ارزنده نیست. توجه به نکات زیر نشان‌دهنده شخصیت هر فرد است.

آداب میزان‌شدن

«میزان خوب بودن هنر است». ما با برنامه‌ریزی، تمرین و کمی مهارت در انجام دادن چند کار به طور همزمان می‌توانیم میزان خوبی باشیم. مهمترین مسئلله آداب معاشرت در مهمانی این است که کاری کیم که مهمان‌ها احساس راحتی کنند و حس کنند که مورد استقبال شما قرار گرفته‌اند. بنابراین بهتر است نکات مطرح شده را رعایت کنید.

- در مهمانی سعی شود مهمان‌های جور و هماهنگ را با یکدیگر دعوت کنیم.
- برای دعوت کردن خانوادگی و دوستانه به مناسبتهای خودمانی از تلفن استفاده می‌شود، اما برای مهمانی‌های گسترده و رسمی استفاده از دعوت‌نامه چاپی می‌تواند بر اهمیت مناسبت بیفزاید.

- میزبان باید بداند قبل از ورود مهمان‌ها باید مقدمات پذیرایی را فراهم سازد و با لباس و آرایش مناسب و چهره متبسم و خندان که آثار خستگی و عرق‌ریزان از آن آشکار نباشد، از مهمانان استقبال نماید.
- در برخی از مهمانی‌ها میزبان به محض ورود مهمان برای آوردن چای و شربت لحظاتی به آشپزخانه می‌رود و مهمان تنها و سرگردان باقی‌ماند؛ در حالی که میزبان موظف است مهمان را در انتخاب محل نشستن یاری کند و پس از احوال پرسی و خوشامدگویی و چند لحظه توقف اقدام به پذیرایی کند.
- در بسیاری از مهمانی‌ها برای آماده کردن غذا و دعوت مهمان‌ها بر سر میز غذا ساعتها تأخیر پیش می‌آید که همه مهمانان و مدعیین از گرسنگی رنج می‌برند و از حضور در مهمانی پشیمان می‌گردند و با خوردن تنقلات، اشتها را خود را می‌گیرند و از خوردن غذاهای اصلی لذتی نمی‌برند.
- میزبان باید اولین کسی باشد که بر سر میز می‌آید. اگر لازم شد، غذای ناشناخته را معرفی کند و در کشیدن غذا کمک و خودش مشغول خوردن شود تا مهمانان از زحمت و خستگی او شرمنده‌تر نگردند.
- بعضی از افراد آهسته غذا می‌خورند. میزبان باید آخرين کسی باشد که میز را ترک می‌کند و آنهایی را که آهسته غذا می‌خورند، تنها نگذارد.
- میزبان باید به همه مهمانان یکسان توجه کند و در کنار هر کدام لحظه‌ای بنشیند و به همه ابراز خوشوقتی از پذیرفتن دعوت نماید و از ابراز محبت هیچ‌کس غفلت نکند. برای حسن ختام بهتر است که میزبان در مورد قیمت‌ها و گرانی مواد غذایی صحبتی به میان نیاورد.

آداب مهمانی رفتن

- معمولًا میزبان مقدار غذا را متناسب با تعداد مهمانان تهیه و طبخ می‌کند. برخی از مدعیین بدون توجه به مسائل گوناگون در این زمینه، در مهمانی حضور نمی‌باشند و میزبان را از غبیت خود آگاه نمی‌سازند. در حالی که معمولًا حداقل یک هفته قبیل از دعوت اطلاع داشته‌اند. تسامح و سهل انگاری نه تنها موجبات ضرر و زیان مادی میزبان را فراهم می‌کند، بلکه برنامه‌های مهمانی از جمله وقت مقرر برای صرف غذا را مختل می‌سازد، زیرا میزبان به احتمال تأخیر مهمانان، ناچار به انتظار می‌نشیند و غذا را به سر سفره نمی‌آورد و سایر مهمانان که وقت شناس بوده‌اند، با ناراحتی باید جرمیه این بی تفاوتی را بدھند. بنابراین، لازم است اگر مهمان از حضور در مهمانی معذور است، قبلًا مراتب را به اطلاع میزبان برساند و موجبات ضرر و زیان و تکدر خاطر او را فراهم نسازد.
- گاه اتفاق می‌افتد که بعضی از مدعیین بهبهانه نزدیکی و صمیمیت با میزبان بدون اطلاع قبلی او عده‌ای را همراه خود به مهمانی می‌برند. شاید این عمل خیلی بدتر و زننده‌تر باشد و باعث ایجاد دردرس و ناراحتی و بی‌نظمی فوق العاده برای میزبان و سایر مدعیین گردد.
  - در دعوت برای صرف ناهار مناسب‌ترین وقت ورود مهمان از ساعت ۱۲/۳۰ تا ۱۳ بعداز ظهر و برای مهمانی شام از ساعت ۸ تا ۸/۳۰ بعداز ظهر است.
  - ورود مهمانان زودتر از ساعت مناسب، در حالی که میزبان خود را آماده پذیرایی نکرده است، باعث مزاحمت است و میزبان را از انجام کارها و وظایفش باز می‌دارد. دیرآمدن مهمان نیز موجب تأخیر در صرف غذا می‌شود و علاوه برآنکه سایر مهمان‌ها را ناراحت می‌سازد، در کیفیت برخی از غذاها، به علت زیاد ماندن بر روی آتش، تأثیر نامطلوب می‌گذارد.

■ تشرک از میزبان پس از مهمانی عملی خوب و نشانه ادب و قدرشناسی است، ولی بهتر است فردای روز مهمانی انجام نشود، زیرا میزبان با گرفتاری ها و کارهای زیادی که در پیش دارد، نظری جمع آوری ظروف، نظافت و رفت و روبرو، فرصت کافی برای صحبت و پاسخ به تلفن های مکرر را ندارد؛ بنابراین بهتر است تلفن دو یا سه روز بعد انجام گیرد که باعث مزاحمت میزبان نشود.

■ مهمانان بدون تقاضای میزبان به عنوان کمک به آشپزخانه وارد نشوند، چون در پایان کار کمکی نخواهد شد و باعث دست و پاگیری میزبان خواهد شد.

رعایت این نکات به ظاهر کوچک و کم اهمیت موجب می‌گردد که به اعتبار و شخصیت شما در مهمانی‌ها خدشهای وارد نشود و کدورتی از شما در دل میزبان ایجاد نشود. به عنوان حسن ختم به این نکته توجه کنید که وقتی دیرتر از موعد مقرر به سر میز غذا می‌رسید، لزومی ندارد که با یکایک مهمانان دست بدھید و یا روبوسی کنید. لطفاً حرمت سفره را نگه دارید و با عذرخواستن از تأخیر، به جمع مهمانان بپیوندید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	با دوستان خود آداب میزبان‌شدن و مهمان بودن را توضیح دهید و با رفتارهای خود مقایسه کنید تا ابادهای احتمالی رفتارهای خود را اصلاح کنید.	به صورت گروهی

تناسبات چیدمان سفره

برای داشتن یک مهمانی تمام‌عيار نیاز به صرف هزینه بالا و داشتن بهترین لوازم و ظروف نیست، بلکه خلاقیت می‌تواند بهترین چیدمان سفره در این موقعیت باشد. اگر برای یک مهمانی خانوادگی و یک مهمانی رسمی منزل خود را آماده می‌کنید، بعد از اتمام همه کارها به سراغ تزیین میز غذا می‌روید. داشتن یک ایده عالی و خلاقانه به شما کمک می‌کند تا با تمام لوازمی که دارید، یک تزیین عالی و تأثیرگذار داشته باشید.

چیدمان، تزیینات و ترکیب کردن وسایل در پذیرایی‌ها

شمع: به طور کلی از شمع‌های تزیینی بیشتر روی میز شام استفاده می‌کنند. رنگ شمع‌ها مناسب با وسایل رومیزی و مناسبت مهمانی انتخاب می‌شوند، تزیین‌های جدیدی نیز با شمع به صورت سبدهای گل (یا گل‌هایی که در ظروف کریستال تخت پایه دار گذاشته می‌شوند) که برای زینت دادن میز استفاده می‌شوند، به کار می‌برند.

شكل ۲- شمع

شمع‌های سفید در مهمانی‌های رسمی متدال است اما این سنت به طور کامل بستگی به میزبان و نحوه چیدمان میز دارد. معمولاً در شمع‌دانی‌های بلند، شمع‌های کوتاه و در شمع‌دانی‌های کوتاه، شمع‌های بلند گذاشته می‌شود. می‌توان شمع‌ها را وسط میز یا در بین خوارکی‌ها در طول میز گذاشت. اگر فضای اضافی داشته باشید، گذاشتن شمع‌های کوتاه یا شمع‌دانی‌های کوچک در گوشه‌های میز زیبایی خاصی به آن خواهد داد.

شکل ۳- گل و شمع

گل: برای پذیرایی صبحانه می‌توان یک سبد پر از میوه‌های فصل یا گل‌دانی پر از گل روی میز گذاشت که زیبایی میز را صد چندان می‌کند و روحیه مهمانان را شاد و پر نشاط می‌سازد. به طور کلی برای تزیین میز اعم از صبحانه، ناهار و شام از گل‌های کم بو و کوتاه و مناسب با رنگ میز و ظروف استفاده می‌شود. همچنین باید از گذاشتن گل‌دان‌هایی که مانع دید مهمانان می‌شود، پرهیز کرد و گل‌دان‌های چینی یا کریستال‌های کوتاه روی میز گذاشت. اخیراً از سبزی‌های مختلف نیز برای تهیه گل روی میز استفاده

می‌شود و گل‌دان‌های زیبایی با کدو حلواهی و گل‌هایی از شلغم، تربیچه، پیازچه، سبزه‌زمینی، فلفل، چغندر، تره‌فرنگی و پیاز درست می‌کنند که در صورت نصب آنها بر شاخه وسایل مناسبی مانند خلال دندان نیز قابل مصرف است. برای یک چیدمان زیبا و میزی آراسته در مهمانی حتماً باید یک سبد یا گل‌دان گل در مرکز میز قرار گیرد. در مهمانی شام باید شمع و جاشمعی را نیز در کنار گل قرار داد. بهتر است گل‌دان‌ها با ظروف و رنگ و شکل آنها تناسب داشته باشد و نسبت به اندازه میز خیلی بزرگ یا کوچک نباشد.

شکل ۴- بادکنک

بادکنک: تزیین بادکنک یکی از ایده‌هایی است که امروزه بسیار پرطرفدار و رایج شده است. از این ایده بسیار جالب و زیبا بیشتر در جشن‌های تولد استفاده می‌شود. از تور روبان، کاغذ رنگی، زرورق و... می‌توان برای تزیین بادکنک‌ها استفاده کرد. نخستین بادکنک‌های قدیم از مثانه خشک شده حیوانات ساخته می‌شد ولی بادکنک‌های نوین از موادی چون رزین، پلاستیک، پایی کلروپرین یا نایلون ساخته می‌شوند. این بادکنک‌ها به بادکنک‌های فویلی معروف‌اند. ماندگاری این بادکنک‌ها به دلیل اینکه دارای سوپاپ باد هستند، بسیار بیشتر از بادکنک‌های لاتکس است و امکان خالی نمودن و دوباره استفاده کردن از آن نیز وجود دارد و از ورق‌های نازک نایلونی متالایز^۱ ساخته می‌شوند. رومیزی: برای میز مربوط به ناهار و شام معمولاً از سفره‌هایی از جنس گتان و رنگ‌های بسیار روشن (تاجد امکان سفید) استفاده می‌کنند. فاصله‌های زیر بشقابی روی میز ناهار و شام کمی بیشتر از میز صبحانه است.

شکل ۵- رومیزی

۱- کاغذ خاصی است که برای کارکردهای تزیینی، لایه برآفی به رنگ‌های مختلف روی آن کشیده می‌شود.

تا حد امکان باید رومیزی‌ها را از جنسی انتخاب کرد که از نظر شست و شو مشکلی نداشته باشند و آسان شسته شوند. ضمناً از رنگ‌های مختلف و شلوغ استفاده نکنید. معمولاً جنس رومیزی‌ها را از پارچه‌هایی به نام ماهوت و ترمه درنظر می‌گیرند که در زیر به معرفی ویژگی‌های این دو نوع پارچه پرداخته می‌شود.

پارچه ماهوت: پارچه‌ای ضخیم، تمام پشم، نرم، کمی برآق، با سطح بروزدار است که برای سُنخوردن رومیزی و گرفتن صدای ظروف هنگام گذاشتن روی میز در حضور مهمانان استفاده می‌شود.

پارچه ترمه: برای زیبایی و نظم بیشتر در میزهای رسمی از پارچه‌های زیبا و کم عرضی به نام ترمه به عنوان رومیزی استفاده می‌شود.

رومیزی باید تمیز و اتو کرده روی میز پهن گردد و ۳۰ سانتی‌متر از دو طرف میز آویزان باشد. رومیزی از پارچه‌های زیبا و مرغوب با رنگ‌های روشن است. جنس آن از لینن یا پلی‌استر و یا نخی است برای هر مراسم یک نوع پارچه رومیزی مناسب آن مراسم درنظر گرفته می‌شود.

پارچه‌های مناسب برای رومیزی

پارچه‌های لینن

پارچه‌های نخی

پارچه‌های پلی‌استر

سفره: در مهمانی‌های بزرگ همیشه از سفره سفید کتانی استفاده می‌کنند، اما سفره‌های نخی رنگی نیز زیبا هستند.

سفره لیمویی یا نارنجی یا آبی کمرنگ زیر ظروف چینی سفید جلوه‌ای خاص دارد. برای سفره‌های یک‌نفره می‌توانید از پارچه راهراه گلدار که به میل خود تزیین کرده‌اید، استفاده کنید. این سفره‌های کوچک یک نفره فقط برای زیر بشقاب، کارد، قاشق و چنگال یک نفر تهیه می‌شود. برای جلوگیری از ایجاد سر و صدای ظروف، معمولاً زیر رومیزی را با پارچه ماهوت می‌پوشانند.

دستمال

انواع دستمال سفره

■ پارچه‌ای

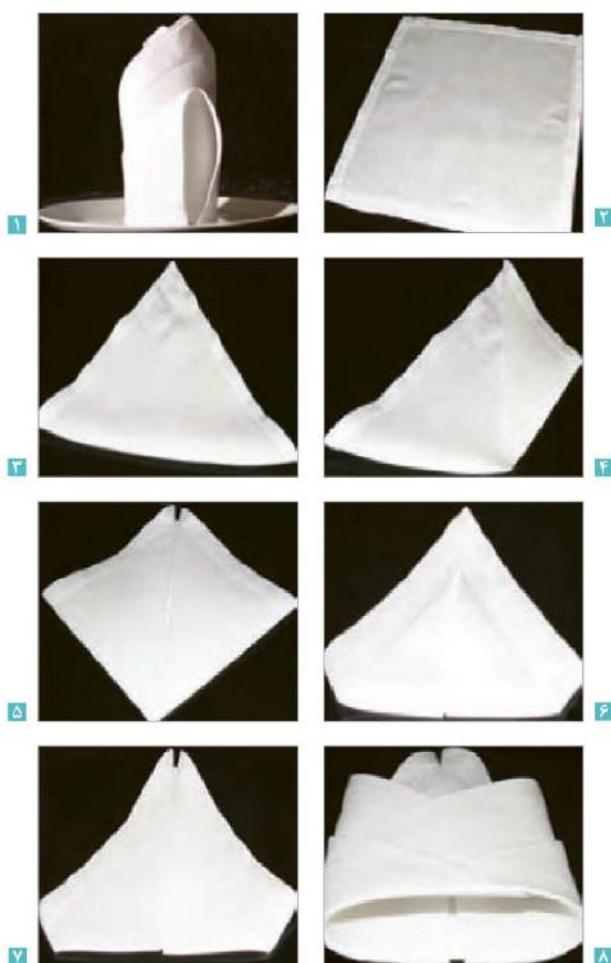
■ کاغذی

مناسب‌ترین جنس برای دستمال سفره، پارچه‌هایی از جنس نخ و لینن سنگین و آهارپذیر است که در هر بار استفاده باید شسته و آهار زده و اتو کشیده شود. ابعاد دستمال سفره (40×40) ، (45×45) و (50×50) است که در ضیافت‌های رسمی بهتر است سفید و ساده باشد.

دستمال سفره یکی از زیباترین قسمت‌های تزیین میز است که زیبایی میز و سالن را دوچندان می‌کند و سطح کلاس پذیرایی را بالا می‌برد و همچنین بعضی از کمبودهای میز را می‌پوشاند. برای تزیین و شکل دادن به دستمال سفره معمولاً از سه روش استفاده می‌شود.

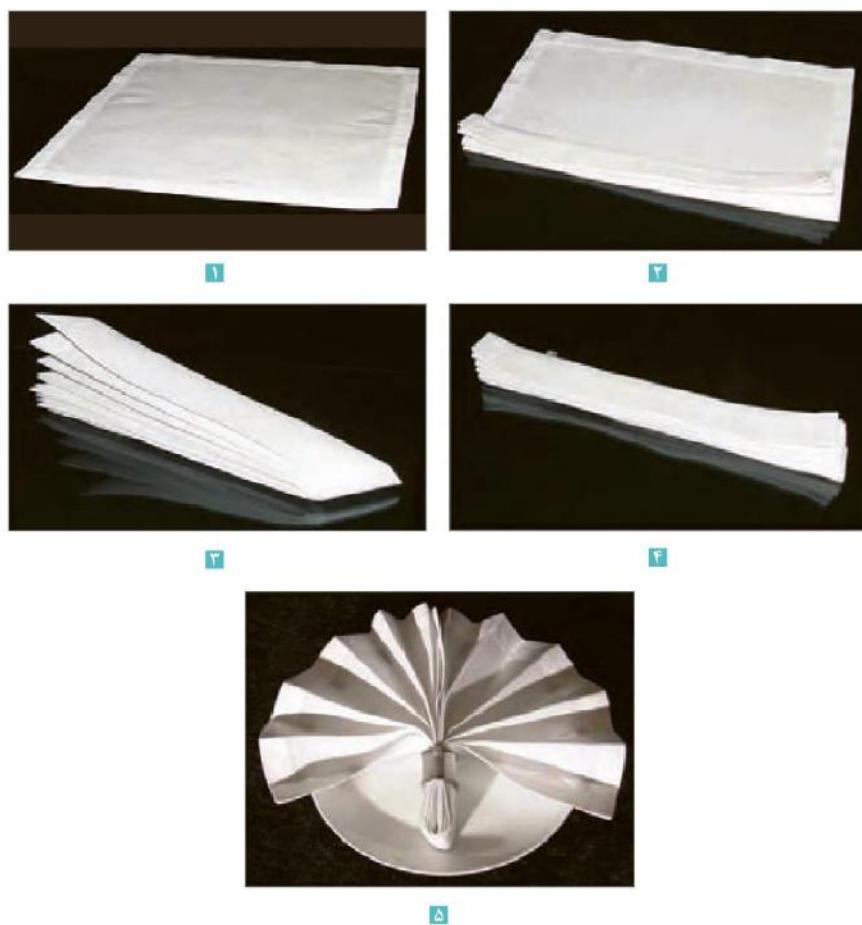

روش اول: با انواع تاکردن به دستمال سفره شکل داده می‌شود.

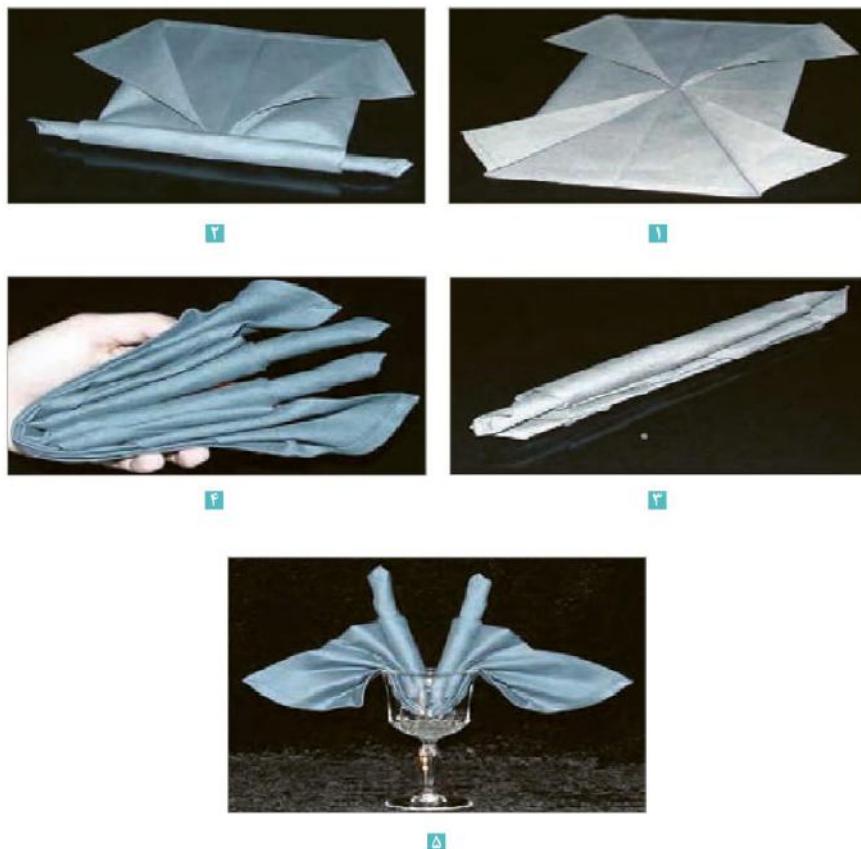
شکل ۶- شکل‌های ۱ تا ۸، مراحل تازدنهن نوع اول دستمال

روش دوم: با استفاده از حلقه و انواع تا کردن، به دستمال سفره شکل داده می‌شود.

شکل ۷- مرحل آماده‌سازی دستمال نوع دوم

روش سوم: با انواع تا کردن و قرار دادن در لیوان و گیلاس های پایه دار به دستمال سفره شکل داده می شود.

شکل ۸-مراحل آماده سازی دستمال نوع سوم

دستمال سفره کاغذی: دستمال سفره کاغذی به جنس تیشو در رنگ بندی های مختلف موجود است. معمولاً کاربرد آن در مهمانی های بوفه ای، ایستاده و کوکتیلی است.

انواع استفاده از دستمال سفره کاغذی در مهمانی ها:

- دستمال سفره را می توان مابین بشقاب های دسر قرار داد و به دو صورت ساده یا فرم داده استفاده کرد.
- دستمال سفره کاغذی را می توان جداگانه در بشقاب یا ظرف دیگر به صورت زیبا چیدمان کرد و روی میز قرار داد تا مهمان در صورت نیاز به دلخواه از آن استفاده کند.

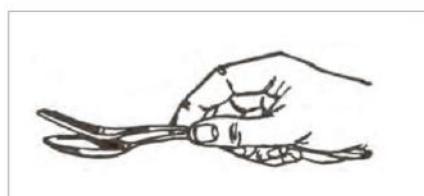
دستمال سرویس: این دستمال‌ها برای پاک کردن قاشق‌ها، چنگال‌ها، لیوان‌ها و ظروف استفاده شده سرویس است و در اندازه حدود 40×60 سانتی‌متر است. جنس آن نخی و بدون پرز و دارای قابلیت خوب برای جذب مایعات است.

شکل ۹- لیوان

لیوان

- لیوان بهتر است از جنس کریستال مرغوب باشد.
- لیوان باید ساده، شفاف و اندازه‌اش متوسط باشد.
- نباید خیلی باریک و بلند یا خیلی کوتاه و حجیم باشد.
- اندازه لیوان باید طوری باشد که داخلش به راحتی قابل شست و شو باشد.

شکل ۱۰- قاشق و چنگال

نحوه گذاشتن و برداشتن لیوان روی میز مهمان: لیوان را باید با دست راست و از قسمت پایین آن گرفت و جایه‌جا کرد. باید توجه داشت در هیچ حالتی نباید اثر انگشت ما در قسمت بالای لیوان و لبه آن مشاهده شود. لیوان را هیچ‌گاه نباید پر و لباب از آب و نوشیدنی‌ها کرد.

شکل ۱۱- قاشق بزرگ سرو

قاشق و چنگال: مردم در قدیم برای صرف غذا از دست‌های خود استفاده می‌کردند ولی امروزه این کار با قاشق و چنگال انجام می‌شود. آنچه مهم‌تر از جنس و مدل قاشق و چنگال است، تمیزی و شست و شوی کامل آنها قبل از استفاده می‌باشد.

قاشق بزرگ سرو: برای سرو انواع خورش، سبزیجات، سالادها و... استفاده می‌شود.

۱- خوردن غذا در کشورهای جنوب شرق آسیا مانند چین، زاین، تایوان و... با وسیله‌ای به نام چوبی غذاخوری (Chopsticks) انجام می‌شود.

کفگیر و ملاقه سرو: کفگیر برای انواع غذاها مثل چلو و پلو و ملاقه بهمنظور سرو انواع سوپ و آش و غذاهای آب دار استفاده می شود.

کارد و چنگال سرو: اندازه کارد و چنگال سرو بزرگ تر از کارد و چنگال معمولی است و برای سرو انواع ماهی درسته، بره درسته و بوقدون است.

شکل ۱۲- کفگیر و ملاقه سرو

شکل ۱۳- کارد و چنگال

ظرف سوپ خوری: برای سرو انواع سوپ و آش استفاده می شود.

شکل ۱۴- ظرف سوپ خوری

شکل ۱۵- دیس

دیس: ظرف سرو انواع پلو، کباب، سالاد و... است و معمولاً در اندازه کوچک، متوسط و بزرگ وجود دارد. بسته به حجم غذایی که باید سرو کنیم، اندازه آن را انتخاب می کنیم.

شکل ۱۶- پارچ آب

پارچ آب: پارچ در اندازه، طرح و جنس های مختلف موجود است و روی میزهای صبحانه، میان وعده، ناهار و شام برای سرو نوشیدنی یا آب قرار می گیرد. پارچ آب یا نوشیدنی را می توان در سمت راست میز در حد فاصل بشقاب های اصلی روبروی هم قرار داد.

شکل ۱۷- کاسه سرو

کاسه سرو: کاسه های نسبتاً بزرگ و گودی هستند که از آنها برای سرو انواع خوش و غذاهای آبدار استفاده می شود. از این کاسه ها برای سرو سوپ و آش هم استفاده می شود.

شکل ۱۸- انواع گیره

انواع گیره ها:

گیره سرو غذا: برای سرو انواع کباب، ماهی و سالاد استفاده می شود.

شکل ۱۹- گیره یخ

گیره یخ: در اندازه متوسط و معمولاً به همراه جایخی های کریستال یا استیل برای سرو یخ استفاده می شود.

گیره قند: در اندازه کوچک و همراه قندان پر از قند
حبهای استفاده می شود.

شکل ۲۰- گیره قند

قوری: برای سرو انواع چای و قهوه است و در اندازه های
کوچک، متوسط و بزرگ موجود است.

شکل ۲۱- قوری

شکل ۲۲- فنجان

فنجان: استفاده از فنجان از الزامات میز صبحانه و
میان وعده هاست. فنجان ها برای نوشیدن چای و قهوه
است و می توانید در کنار آن از قوری های با طرح و
نقش هماهنگ استفاده کنید. قوری و فنجان، سمت
راست مهمان قرار می گیرد و یا اینکه برای سهولت
ریختن چای یا قهوه در فنجان، مقابل میزبان قرار
می گیرد.

شکل ۲۳- جاسسی

جاسسی: برای سرو سس سالاد استفاده می شود و
به دو شکل دسته دار و ظرف گود مخصوص با قاشق
است.

شکل ۲۴- سینی مخصوص سرو چای و قهوه

سینی: سینی در اندازه های مختلف برای جابه جایی
وسایل پذیرایی استفاده می شود؛ اما سینی سرو چای
و قهوه باید سبک، دسته دار، از جنس سفت و محکم،
باله های کوتاه، کفی محکم و در اندازه مناسب باشد.

شکل ۲۵- ظروف میوه

ظرف میوه: در مراسم و مجالس مختلف نوع ظروف میوه بر اساس چیدمان آن و مناسب با مهمانی‌ها تعیین می‌شود.

انواع ظروف مورد استفاده برای میوه‌های تزیین شده روی سیخ چوبی، میوه‌های درسته و حکاکی شده به صورت جام، لیوان‌های بلند، گود، مسطح، سه‌گوش، مربع، مستطیل، سبد و انواع پایه‌دار و بشقاب‌های میوه‌خوری در جنس‌های مختلف مانند بلور، چوبی، استیلی، مسی، نقره‌ای، پلاستیکی، چینی و حصیری در بازار موجود است که به سلیقه هر شخص استفاده می‌شود.

شکل ۲۶- بشقاب

بشقاب: در مهمانی‌های رسمی بشقاب‌ها، قاشق‌ها و چنگال‌ها باید به تعداد لازم و با دقت چیدمان شود. برای هر وعده غذایی که روی میز قرار می‌گیرد باید یک نوع ظرف جداگانه روی میز گذاشت.

بشقاب پلوخوری، ظرف سوپ، ظرف سالاد، ظرف دسر و لیوان‌ها باید به تعداد و عده‌ها و به تعداد نفرات گذاشته شود.

در مهمانی‌های رسمی تعداد لیوان‌ها نیز برای هر نفر حداقل سه عدد باشد؛ یک عدد برای آب، یک عدد برای دوغ یا آب میوه و یک عدد برای نوشابه گازدار.

در چیدمان‌های رسمی برای هر نوع غذایی که در میز سرو می‌شود، حتماً باید ظرف جداگانه چیدمان کرد. برای انواع پلو و گوشت و مرغ باید بشقاب پلوخوری گذاشت.

برای انواع سوپ باید بشقاب خوش خوری یا کاسه سوپ خوری قرار دهید و برای سالاد و دسر میز پیش‌دستی بگذارید. بهتر است ظروف از یک طرح و رنگ باشد و از نظر ظاهر و شکل با هم تفاوت زیادی نداشته باشد. از بشقاب‌های مختلفی برای پذیرایی استفاده می‌شود. از جمله بشقاب‌های تخت و گود که اندازه‌های آنها بسته به نوع غذا و زمان پذیرایی متفاوت است. بشقاب سوپ و بشقاب سالاد معمولاً به ترتیب سرو غذا از جلوی مهمان جمع آوری می‌شود.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۳	در جدول صفحه بعد سرویس‌های مورد نیاز را کامل کنید.	به صورت فردی

جدول فعالیت ۳

نوع غذا	سرویس مورد نیاز
انواع کباب	قالشق + کارد + چنگال
انواع خورش	
انواع پلو	قالشق + چنگال + ...
کیک	
انواع دسر	
سالاد فصل	
پیتزا	
آش ها	
ماهی	

روش های پذیرایی (صبحانه، ناهار، شام)

روش و نحوه پذیرایی از مهمانان بستگی به سه مورد دارد: موقعیت و مکان سالن پذیرایی، شخصیت و مقام مهمانان، نوع و تنوع غذایی که سرو می شود. پذیرایی از مهمانان در تقسیم‌بندی کلی به سه شکل انجام می شود.

۱ پذیرایی نشسته

۲ پذیرایی ایستاده (بوفه‌ای)

۳ پذیرایی تلفیقی

۱ پذیرایی نشسته

در پذیرایی نشسته، مهمانان روی صندلی کنار میز غذا می‌نشینند و میزان به شکل‌های مختلف از آنان پذیرایی می‌کند. این حالت، مناسب‌ترین روش برای پذیرایی وعده‌های ناهار و شام است؛ با این تفاوت که روی میز شام از شمع‌دانی با شمع روشن استفاده می‌شود. سرو غذا در پذیرایی نشسته به پنج روش انجام می‌شود.

۱ روش فرانسوی

۲ روش روسی

۳ روش آمریکایی

۴ روش انگلیسی

۵ روش گریدون

۱ پذیرایی ایستاده:

در پذیرایی ایستاده، جا و صندلی برای نشستن مهمانان در نظر گرفته نمی‌شود و آنها باید غذا را ایستاده صرف کنند.

پذیرایی ایستاده خود به دو شکل انجام می‌شود:

(الف) پذیرایی بوفه ایستاده

(ب) پذیرایی کوکتل (میان‌وعده)

۲ پذیرایی تلفیقی:

این پذیرایی ترکیبی از اجرای دو شکل پذیرایی (نشسته و ایستاده) می‌باشد.

پذیرایی تلفیقی بوفه و نشسته مورد استفاده هتل‌ها و رستوران‌هاست.

پذیرایی تلفیقی؛ میان‌وعده و ایستاده، مورد استفاده در ضیافت‌ها و مهمانی‌های رسمی است.

۳ انواع روش پذیرایی نشسته:

روش پذیرایی به سبک فرانسوی: روش فرانسوی به خاطر اینکه ابتدا در فرانسه متداول شده و سپس در دیگر نقاط دنیا استفاده شده است، به این نام معروف است.

در این روش ابتدا کلیه ظروف غذا (سرویس کامل طبق صورت غذا) قبل از شروع مهمانی به تعداد مهمانان روی میز چیده می‌شود.

چیدمان سرویس بستگی به صورت غذای مهمانان دارد. زمان پذیرایی در این روش نسبتاً طولانی است.

نوشابه و آب بعد از نشستن مهمانان سرو می‌شود. سالاد همراه با غذا سرو می‌شود.

پذیرایی کننده باید از سمت چپ مهمان، ظرف غذا را جلوی او بگیرد؛ به طوری که مهمان با دست راست به راحتی بتواند به میزان دلخواه از غذاها بردارد.

پذیرایی به روش روسی: در مهمانی‌های خانوادگی معمولاً بعد از قراردادن نان و ماست و ترشی و سلط سفره، یک سرویس قاشق چنگال و بشقاب جلوی مهمانان می‌گذاریم و غذاها را که شامل پلو و خورش و یا کباب، سالاد... است، در دیس‌ها و ظرف‌های مخصوص وسط میز جلوی مهمانان قرار می‌دهیم و از آنان می‌خواهیم که از خود پذیرایی نمایند و هر اندازه میل دارند از غذاها برای خود بکشند. پذیرایی به روش روسی شیوه زیادی به این گونه مهمانی دارد. در این روش پذیرایی برای مهمانان (با داشتن چند نوع غذا) از یک بشقاب غذا به اضافه یک بشقاب سوپ و یک سرویس (کارد و چنگال به اضافه قاشق سوپ خوری) استفاده می‌شود (چند بشقاب غذا جلوی مهمان قرار نمی‌گیرد). بهتر است یک چنگال برای سالاد به سرویس اضافه شود.

پذیرایی به روش آمریکایی: در این روش پذیرایی، قبل از نشستن مهمانان پشت میز، بشقاب غذا و سالاد روى میز قرار نمی‌گیرد؛ بلکه فقط سرویس قاشق - چنگال و دستمال سفره و لیوان آب و نوشابه روى میز قرار می‌گیرد. بعد از نشستن مهمانان پشت میز، ابتدا پیش غذا (سوپ) در ظرف مربوط کشیده شده و به شکل پذیرایی از سمت راست، جلوی مهمانان گذاشته می‌شود. هنگامی که مهمانان مشغول صرف پیش غذا هستند، در آشپزخانه غذای اصلی را برای تک‌تک آنها در بشقاب می‌کشند و با مخلفات به زیباترین شکل تزیین می‌گردد و سپس توسط میزبان به سالن برده می‌شود و از سمت راست جلوی مهمانان گذاشته می‌شود.

- پذیرایی به روش انگلیسی: روش انگلیسی (روش سیلور) با روش فرانسوی شباهت زیادی دارد؛ فقط دارای تشریفات بیشتری است که زمان بیشتری را باید صرف کرد.
- مهمنان در این مجالس صرفاً جهت خوردن غذا در آن محل حضور نیافته‌اند، بلکه علاقه‌مند هستند زمان بیشتری برای غذاخوردن قرار داده شود و ضمن خوردن غذا، گفت‌وگویی با دیگر مهمنان داشته باشند. در این روش پذیرایی (انگلیسی) سرویس‌ها قبل از ورود مهمنان روى میز چیده می‌شود و غذاها در آشپزخانه در دیس آماده می‌گردد و به ترتیب توسط میزبان در بشقاب مهمنان سرو می‌گردد.
- این نوع پذیرایی به دو شکل انجام می‌گیرد:
- غذا را از سمت راست مهمنان برای مهمنان سرو می‌کنند.
  - غذا را از سمت چپ مهمنان برای مهمنان سرو می‌کنند.
- روش گریدون یا پخت نهایی در حضور مهمنان: این روش، لوكس و گران قیمت و دارای مشکل ترین نوع سرویس‌دهی است. تعداد خیلی کمی از رستوران‌ها قادر به انجام آن هستند. تبحر و آمادگی گروه پذیرایی در ارائه تشریفات خاص و اختصاصی همچون آمادگی برای پخت نهایی غذاهای خاص در حضور مهمنان با استفاده از تجهیزات و ملزومات خاص انجام می‌گیرد. برای پذیرایی از هر میز مهمنان یک گروه پذیرایی تا پایان مهمانی لازم است؛ زیرا باید همچون آشپزخانه سیار در کبار میز مهمنان سرویس بدهد، برای مثال تان داغ و کباب داغ در حضور مهمنان آماده کند.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۴	با دوستان خود انواع روش‌های پذیرایی نشسته را توضیح دهید.	به صورت گروهی

۷ انواع روش پذیرایی ایستاده (بوفه‌ای)

در این روش میزهای یک تکه یا چند تکه در یک یا چند قسمت از سالن پذیرایی قرار داده می‌شود و با پارچه‌های رومیزی کاملاً پوشیده می‌شود. پیش غذاها، دسرها و نوشیدنی‌ها که برای مهمنان تدارک دیده می‌شوند به اضافه سرویس‌های مربوطه روی این میزها قرار می‌گیرد.

دلایل استفاده از پذیرایی بوفه:

شکل ۲۷-پذیرایی بوفه

- تعداد زیاد مهمنان
- نبودن امکانات و فضای لازم برای قراردادن میز و صندلی برای مهمنان
- نبودن امکانات پذیرایی به صورت نشسته و همزمان از همه مهمنان
- آزادی عمل بیشتر مهمنان هنگام سرو غذا و امكان ایجاد فضای گفتمان دوستانه‌تری بین مهمنان
- تنوع غذای زیاد جهت پذیرایی از مهمنان
- زمان محدود جهت پذیرایی از تعداد زیاد مهمنان

ترتیب مراحل زدن میز بوفه

مرحله اول: چیدمان میزهای بوفه در بهترین نقاط سالن پذیرایی (بهترین نقاط از نظر دسترسی مهمانان و سرویس دادن مهمان داران باشد).

مرحله دوم: اندختن رومیزی، لچکی، زدن پلیسه اطراف میز بوفه

نکته

اندختن لچکی روی میز بوفه ضمن زیبایی بیشتر، می تواند بعضی از معایب و یا لکه های رومیزی را بپوشاند.

مرحله سوم: چیدمان بشقاب، کارد، قاشق، چنگال و دستمال سفره روی میز بوفه

مرحله چهارم: چیدمان طروف غذا و گرم کن غذا روی میز

مرحله پنجم: قرار دادن غذاها، دسرها و نوشیدنی ها روی میز قبل از ورود مهمانان پذیرایی ایستاده (بوفه ای) به دو روش انجام می گیرد:

■ پذیرایی کوکتل (میان و عده)

■ پذیرایی بوفه ایستاده

■ پذیرایی کوکتل (میان و عده): این سبک پذیرایی از مهمانان به صورت میان و عده بوده و در زمان های خاصی مورد استفاده قرار می گیرد: مثل پذیرایی مراسم افتتاحیه، اختتامیه، سمینارها و پذیرایی زمان تنفس بین جلسات، پذیرایی عصرانه یا پذیرایی جشن تولد ها ... .

در این نوع از پذیرایی با استفاده از غذاهای کوکتلی (انگشتی) که روی میزهای بوفه چیدمان شده، از مهمانان به صورت ایستاده پذیرایی می شود. این نوع پذیرایی ها بیشتر در ساعتی به غیر از ساعات ناهار و شام انجام می گیرد. مهمانان اطراف میز بوفه حرکت نموده و از کوکتل ها و غذاهای لقمه ای و دسرهای برش داده شده برمی دارند. در این نوع پذیرایی معمولاً جایی برای نشستن در نظر گرفته نمی شود، به جز چند صندلی برای افراد مسن.

مهمانان در زمان تعیین شده پس از تعارف میزبان یا مأموران پذیرایی، به میز بوفه نزدیک می شوند و با حرکت در اطراف میز بوفه، به میزان دلخواه از غذاها و دسرهای موجود برداشته و به مکانی از سالن رفته و به طور ایستاده غذا، دسر و نوشیدنی را صرف می کنند.

کلیه غذاها به صورت کوکتلی یا لقمه ای می باشد و یا به قطعات کوچک قبل از چیدمان روی میز تقسیم می گردد. غذاها باید به شکلی آماده شده باشد که مهمانان، با توجه به اینکه ظرف غذا را در یک دست قرار داده اند، با دست دیگر هنگام صرف غذا هیچ مشکلی نداشته باشند. در صورتی که دسر یا غذایی روی میز بوفه باشد که جهت برداشتن احتیاج به برش و قطعه قطعه کردن داشته باشد، میزبان باید کنار آن حضور داشته و در برداشتن آن به مهمانان کمک کند (مانند کیک تولد).

شکل ۲۸- پذیرایی کوکتل (میان وعده)

شکل ۲۹- پذیرایی بوفه ایستاده

شکل ۳۰- پذیرایی بوفه ایستاده بدون امکانات نشستن

■ **پذیرایی بوفه ایستاده:** این نوع سرویس پذیرایی شباهت زیادی به روش پذیرایی کوکتل دارد، با این تفاوت که میز بوفه برای سرویس دهی به مهمانان در هنگام ناهار یا شام در نظر گرفته می شود و علاوه بر غذاهای سبک و کوکتل، غذاهای اصلی و سالاد هم روی میز بوفه قرار می دهند. در این شیوه از پذیرایی، معمولاً جهت پذیرش و استقبال از مهمانان هنگام ورود، سالنی در نظر گرفته می شود و در ورودی سالن برای استقبال از مهمانان با کیک، شیرینی و نوشیدنی های مختلف پذیرایی می گردد.

پذیرایی بوفه به دو شکل انجام می شود:

۱ پذیرایی بوفه ای ایستاده بدون امکانات نشستن برای مهمانان

۲ پذیرایی بوفه ای با امکانات میز و صندلی برای نشستن همه مهمانان

۳ پذیرایی بوفه ای ایستاده بدون امکانات نشستن برای آنان: در این نوع پذیرایی، معمولاً جایی برای نشستن در نظر گرفته نمی شود، به جز تعدادی صندلی برای افراد سالخورده و کم توان، که هنگام صرف غذا نیاز به صندلی دارند. در بعضی از این مهمانی ها در سالن استقبال قبل از آغاز مهمانی ها، سوب گرم سرو می شود. مهمانان

پس از تعارف میزبان یا مأموران پذیرایی در زمان تعیین شده به میز بوفه نزدیک شده و با برداشتن بشقاب، قاشق و چنگال و حرکت در اطراف میز بوفه به میزان دلخواه از غذاها و دسرهای موجود برداشته و سپس از میز بوفه فاصله می گیرند و در مکانی از سالن به طور ایستاده غذا، دسر و نوشیدنی را صرف می کنند. غذاهایی که در این مهمانی ها روی میز بوفه چیدمان می گردد، باید به راحتی به وسیله چنگال و قاشق قابل برداشتن و خوردن باشند تا برای مهمانان هنگام صرف غذا مشکلی ایجاد نگردد.

می توان برای سرویس دهی بهتر مهمنان، مقداری از غذا و نوشیدنی ها را توسط مأموران پذیرایی بین مهمنان برده تا سرو نمایند (مثل جوجه کباب، کوکتل ها، کباب کوبیده لقمه ای و نوشیدنی ها). هنگام ورود مهمنان، مأموران پذیرایی در سالن باید در برداشتن بشقاب، قاشق و چنگال به مهمنان کمک نمایند تا از تجمع مهمنان در قسمت برداشتن ظروف جلوگیری گردد.

شکل ۳۱- پذیرایی بوفه با امکانات نشستن برای مهمنان

۲ پذیرایی بوفه ای با امکانات میز و صندلی
برای نشستن همه مهمنان: در این نوع پذیرایی، میزبان مکان بزرگتر، زمان و آسایش بیشتری جهت صرف غذا، برای مهمنان در نظر می گیرد. میزبان نسبت به وسعت سالن و امکانات موجود (تعداد میز و صندلی) مهمان دعوت می کند. در این نوع مهمانی، سالن پذیرایی به صورت یک منظوره و یا دو منظوره استفاده می شود.

نوع اول: سالن فقط جهت پذیرایی از مهمنان در نظر گرفته می شود.
نوع دوم: در سالن های دو منظوره، ابتدا برای مهمنان برنامه هایی مثل سخنرانی یا جشن در نظر می گیرند و بعد از اتمام برنامه، در همان سالن از مهمنان، پذیرایی (ناهار یا شام) انجام می گیرد.
در این نوع پذیرایی ها معمولاً سالن قبل از ورود مهمنان، آماده می گردد (میز بوفه، سرویس ها و میز صندلی های مهمان چیدمان می شود؛ ولی غذاها لحظاتی قبل از دعوت مهمان به صرف غذا (اتمام برنامه اول) روی میز بوفه قرار می گیرد.

۳ پذیرایی تلفیقی

- این پذیرایی ترکیبی از اجرای دو شکل پذیرایی (نشسته و ایستاده) می باشد و به دو روش انجام می گیرد:
- ۱ پذیرایی تلفیقی بوفه و نشسته مورد استفاده هتل ها و رستوران ها
  - ۲ پذیرایی تلفیقی مورد استفاده در ضيافت ها و مهمانی های رسمي

شکل ۳۲- پذیرایی تلفیقی

۱ پذیرایی تلفیقی بوفه و نشسته مورد استفاده هتل ها و رستوران ها: در این سبک پذیرایی روی میز بوفه انواع پیش غذا، سالادها، دسرها و نوشیدنی را به صورت بوفه آزاد برای استفاده مهمنان قرار می دهند. قبل از ورود مهمانان به سالن غذاخوری، سرویس (قاشق، چنگال، کاره، لیوان و دستمال سفره) را روی میزها قرار می دهند. مهمانان بعد از ورود و مشخص شدن میز و دادن سفارش غذا می توانند از میز بوفه استفاده کنند. سرآشپز و مسئولین آشیخانه، در فاصله زمانی استفاده مهمانان از میز بوفه، غذا را طبق سفارش مهمانان آماده نموده و توسط مأموران پذیرایی برای سرو، روی میز مهمانان قرار می دهند.

نکته

پذیرایی کننده‌ها می‌توانند غذای سفارش داده شده مهمانان را به روش روسی یا آمریکایی سرو نمایند.

شکل ۳۳- انواع غذاها در پذیرایی تلفیقی ضیافت‌ها و مهمانی‌های رسمی

۲ پذیرایی تلفیقی مورد استفاده در ضیافت‌ها و مهمانی‌های رسمی: این سبک پذیرایی در وزارت خارجه و مکان‌های دولتی به کار می‌رود. به این صورت که همانند روش تلفیقی رستوران‌ها، روی میز بوفه انواع پیش‌غذا، سالاد، دسر، نوشیدنی‌ها و انواع غذاهای مجلسی چیدمان می‌شود و مأموران پذیرایی در چندین دیس از انواع آنها می‌گذارند و جهت پذیرایی نزد مهمانان ویژه می‌برند و آنها هر نوع و مقدار غذایی را تمایل داشته باشند، بر می‌دارند و سرو می‌کنند.

پذیرایی تشریفاتی از مهمانان عالی و تبه (پذیرایی VIP)

این تنوع مهمانی‌ها برای تعداد محدودی عموماً برگزار می‌گردد و تلاش می‌شود از بهترین و گران‌ترین سرویس‌های پذیرایی و همچنین بهترین آشپزها، مأموران پذیرایی و مرغوب‌ترین مواد غذایی استفاده گردد. عموماً در سالن‌های اختصاصی انجام می‌شود. دارای هزینه زیادی می‌باشد و مأموران پذیرایی تلاش می‌کنند ضمن استفاده از لوکس‌ترین و گران‌ترین سرویس‌های بشقاب، کارد، چنگال و...، بهترین سبک پذیرایی را با هماهنگی زیاد به نمایش بگذارند. عموماً از سبک پذیرایی انگلیسی و یا فرانسوی استفاده می‌شود. این نوع پذیرایی تشریفاتی، برای همه زمان‌های پذیرایی (صبحانه، نهار، عصرانه و شام) قابل اجرا می‌باشد؛ مانند: مهمانی دادن وزیر خارجه به همتای خود از کشور دیگر یا مسافرت‌های رئیس جمهور به کشورهای دیگر و شرکت در مهمانی رئیس جمهور کشور میزبان.

نکته: در این مهمانی‌ها مدت زمان پذیرایی و نوع غذاها با مستول تشریفات مهمانان از قبل هماهنگ می‌شود. در بعضی از مهمانی‌ها مثل سمینارها که در آن یک یا چند وزیر و یا رئیس جمهور شرکت دارند و قرار است از همگی در یک سالن، پذیرایی گردد. عموماً یک میز در بهترین مکان سالن که مشرف به دیگر مهمانان باشد، قرار داده و از مهمانان اصلی و بالاترین مقامات، به صورت ویژه و تشریفاتی پذیرایی می‌کنند (مثل سالن‌های عروسی که عروس و داماد به عنوان مهمان ویژه در بالای مجلس، مشرف به مهمانان قرار می‌گیرند و از آنان پذیرایی ویژه صورت می‌گیرد).

پذیرایی صبحانه، پذیرایی عصرانه و پذیرایی افطاری

پذیرایی از مهمانان به جز ناهار و شام که توضیح داده شد، پذیرایی‌های دیگری همچون پذیرایی صبحانه، عصرانه و یک پذیرایی مختص مسلمانان به نام افطاری برگزار می‌شود. با توجه به اینکه اصول و چارچوب در همه پذیرایی‌ها تقریباً مشابه می‌باشد، توضیحات مختصی برای تشریح این پذیرایی‌ها بیان می‌کنیم.

۱ صبحانه

۲ عصرانه

۳ افطاری

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

۱ پذیرایی صبحانه

شکل -۳۴- بشقاب صبحانه نشسته

شکل -۳۵- دیس صبحانه بوفه‌ای

در پذیرایی صبحانه کره، مریا، پنیر، نان، عسل، چای، قهوه، شیر سرد و گرم، آبمیوه تازه، تخم مرغ، نیمرو، املت، سوسیس، انواع کورن فلکس، انواع میوه‌های کمپوتی، انواع نان تست، باگت و فرانسوی مواردی است که نسبت به درجه اهمیت مهمان کم و زیاد می‌شود (در بعضی از کشورها، به خصوص کشورهای شرقی عموماً انواع غذای گرم جهت صبحانه استفاده می‌کنند). بهتر است از رومیزی گلدار و دستمال سفره هم‌رنگ برای پذیرایی صبحانه استفاده شود و وسط میز، دیس میوه یا گل طبیعی قرار داده شود.

پذیرایی صبحانه به دو روش انجام می‌گیرد:

۱ پذیرایی صبحانه به روش نشسته

۲ پذیرایی صبحانه به روش بوفه‌ای

سرویس صبحانه

همان گونه که تاکنون گفته شده چیدمان میز بستگی به نوع منوی غذایی دارد که باید برای مهمانان سرو شود. چیدمان میز صبحانه هم از همین قانون پیروی می‌کند، فقط ما باید با توجه به نوع غذاهایی که قرار است سرو کنیم، چیدمان میز را تجارت دهیم. در پذیرایی صبحانه همانند پذیرایی ناهار و شام می‌توان به صورت نشسته (روسی و آمریکایی) و یا به صورت بوفه‌ای از مهمانان پذیرایی نمود.

۱ پذیرایی صبحانه به روش نشسته

شکل -۳۶- میز پذیرایی صبحانه نشسته

با توجه به موقعیت مهمانان، صبحانه را می‌توان با انواع روش‌های پذیرایی نشسته از مهمانان پذیرایی نمود. تصویر، چیدمان سرویس صبحانه‌ای کامل که بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد را نشان می‌دهد. نحوه چیدمان سرویس صبحانه نشسته را مطابق با تصویر توضیح می‌دهیم.

چیدمان سرویس صبحانه نشسته

۱ یک بشقاب خالی جهت کرده، پنیر، مریا و عسل

۲ یک بشقاب جهت دستمال سفره (مطلوب تصویر)؛ مهمان می‌تواند

هنگام صرف غذا، نان را داخل آن قرار دهد (بعضی اوقات به علت کمبود جا، دستمال سفره را در بشقاب وسط یا داخل لیوان خالی آب قرار می‌دهیم).

۳ یک عدد کارد کره‌خوری یا کارد کوچک سمت راست بشقاب جهت صرف کرده، پنیر و مریا

۴ قاشق و کارد در سمت راست و چنگال بزرگ در سمت چپ بشقاب اصلی جهت صرف نیمرو، املت، پنکیک و... (در خصوص قرار دادن قاشق در سرویس صبحانه، فقط وقتی که غذای گرم (مثل عدسی، شیربرنج و...) برای سرو باشد، باید در سرویس قرار دهیم در غیر این صورت لازم نیست).

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

شکل ۳۷- چیدمان میز صبحانه نشسته

۵ قاشق و چنگال کوچک در بالای بشتاب وسط (جهت صرف دسر)، با توجه به نوع دسر گاهی لازم است کارد و چنگال کوچک قرار بدهید.

۶ یک عدد فنجان و نعلبکی در سمت راست سرویس (همان طور که در شکل نشان داده شده، باید دسته فنجان به سمت راست باشد).

۷ یک لیوان برای شیر (یا آب) و یک لیوان جهت آب میوه بالای کارد قرار می‌گیرد.

۸ در صورت استفاده از قوری تک‌نفره، قوری کمی بالاتر از فنجان قرار می‌گیرد، در غیر این صورت برای هر دو نفر یا حداکثر ۴ نفر یک قوری بزرگ‌تر وسط میز قرار می‌دهیم.

■ جهت سرو چای یا قهوه می‌باید بعد از نشستن مهمانان و سؤال از آنان، چای یا قهوه را سرو نمود. همچنین آب میوه و شیر را می‌توان بعد از نشستن مهمانان، سؤال شود و طبق میل آنان سرو نمود.

نکته

جهت سرو چای و قهوه، باید فنجان و نعلبکی سمت راست مهمان قرار گیرد (به جز مهمانی چپ دست که فنجان سمت چپ مهمان قرار می‌گیرد).

شکل ۳۸- صبحانه بوفه‌ای در هتل‌ها و رستوران‌ها

۱۲ پذیرایی صبحانه به روش بوفه‌ای

پذیرایی صبحانه به روش بوفه‌ای به دو شکل انجام می‌گیرد:

نوع اول: روی میز بوفه همه چیز قرار می‌گیرد و مهمانان خودشان از امکانات روی میز استفاده می‌کنند.

نوع دوم: قسمتی از صبحانه را به صورت بوفه و قسمتی را پذیرایی‌کننده‌ها (با خوردنی‌هایی مثل نیمرود، چای و قهوه) به مهمانان سرویس می‌دهند.

مهمان سراه‌ها، رستوران‌ها و هتل‌ها نسبت به امکانات و تعداد مهمان و درجه پذیرایی از یکی از روش‌ها استفاده می‌کنند.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۵	با کمک دوستان خود، انواع روش‌های پذیرایی صبحانه را شرح دهید.	به صورت گروهی

شکل -۳۹- پذیرایی عصرانه

۱ پذیرایی عصرانه (مهمانی چای) :

این شکل پذیرایی ابتدا در کشور انگلستان مرسوم بوده و سپس در دیگر نقاط دنیا رایج گردیده است و معمولاً از مهمانان با چای و کیک پذیرایی می‌گردد. زمان پذیرایی با توجه به فصل سال بین ساعت ۴ تا ۷ بعداز ظهر برگزار می‌شود و بیشتر، این نوع مهمانی‌ها در بین خانم‌ها انجام می‌شود.

اگر دعوت شدگان به مهمانی عصرانه بیش از چند نفر باشند:

- معمولاً پذیرایی عصرانه را مشابه و همانند پذیرایی کوکتل یا میان‌وعده انجام می‌دهند.
- از رومیزی و پلیسه‌های با رنگ‌های شاد برای پذیرایی استفاده می‌شود.
- از سبد گل یا دسته گل‌های طبیعی جهت تزیین استفاده می‌شود.
- معمولاً یک میز بزرگ و یا چند میز کوچک در نظر گرفته می‌شود و غذاهای ساندویچی در اندازه‌های کوچک و به صورت کوکتل تهیه و انواع شیرینی یا کیک‌های برش داده شده، میوه و نوشیدنی با توجه به تعداد مهمانان در روی میز چیده می‌شود. از انواع میوه یا سبد میوه می‌توان جهت تزیین استفاده کرد.
- مهمانی عصرانه حدود ۲ ساعت طول می‌کشد. در بعضی از این مهمانی‌ها، خانم‌ها سعی می‌کنند نمونه‌هایی از شیرینی یا آشپزی هنر دست خود را ارائه و به نمایش بگذارند.
- چای و قهوه را می‌توان روی میز قرار داد و یا توسط میزان سرو گردد.

۲ افطاری

افطاری، پذیرایی است که مختص مهمانی‌های مسلمانان می‌باشد. در واقع تهیه یک وعده غذایی ساده برای افراد روزه‌دار بوده که این پذیرایی نیز به مرور زمان و با توجه به بالا رفتن قدرت اقتصادی و بعضی از مسائل دیگر، رنگین و تجملاتی تر گردیده است.

افطاری از دو قسمت تشکیل شده است:

۱ پذیرایی اولیه

۲ پذیرایی ثانویه

۱ پذیرایی اولیه: این پذیرایی می‌تواند شامل شیر، چای، نان، پنیر، سبزی خوردن و گردو، سوب یا آش، حلو، شیرینچ، شله‌زرد، خرما، زولبیا، شربت و... باشد.

۲ پذیرایی ثانویه: پذیرایی شام (یا مخلفات) است.

افطاری را می‌توان همانند کلیه پذیرایی‌ها به دو شکل پذیرایی نشسته و پذیرایی بوفه‌ای، به صورت تلفیقی انجام داد، فقط به تعداد مهمان و امکانات ما بستگی دارد. در پذیرایی افطاری باید میز و صندلی برای نشستن همه مهمانان در نظر گرفته شود و قل از زمان افطاری همه وسایل و مواد پذیرایی اولیه برای مهمانان روی میز قرار داده شود و مرحله دوم که شام می‌باشد می‌توان با کمی فاصله زمانی و جمع آوری ظروف پذیرایی اولیه به صورت یک پذیرایی مستقل از مرحله اول به روش نشسته یا بوفه‌ای از مهمانان پذیرایی نمود. شام را می‌توان رنگین و یا ساده در نظر گرفت.

چیدمان وسایل مورد نیاز در وعده‌های غذایی

مراحل چیدمان وسایل روی میز

- ۱ اولین مرحله از چیدمان، گذاشتن بشقاب غذا روی میز
- بشقاب بزرگ: رو به روی صندلی مهمان با فاصله کم حدود ۱ سانتی‌متر از لبه میز قرار می‌گیرد.
- بشقاب متوسط: روی بشقاب اولی قرار می‌گیرد. معمولاً بیش از ۳ بشقاب غذاخوری روی هم جلوی مهمان قرار نمی‌دهند.
- بشقاب کوچک یا کاسه سوپ خوری: مناسب با غذایی که قرار است جهت پذیرایی سرو شود (به عنوان پیش غذا)، بشقاب کوچک یا کاسه سوپ خوری روی بشقاب دومی قرار داده می‌شود.

شکل ۴۱- چیدمان سه بشقاب و کاسه سوپ خوری

شکل ۴۰- چیدمان سه بشقاب

نکته

نکته اول: دورترین کارد و چنگال از بشقاب، برای صرف اولین غذا یا پیش غذا به کار می‌رود.
نکته دوم: برای مهمانان خارجی فقط در صورت داشتن غذای خورشته قاشق غذاخوری در سرویس قرار می‌دهیم، در غیر این صورت قاشق لازم نیست (اگر تعدادی مهمان ایرانی و تعدادی مهمان خارجی حضور داشتند، برای همه قاشق را در سرویس پذیرایی قرار می‌دهیم).

شکل ۴۲- چیدمان سمت راست بشقاب غذا

۲ چیدمان سمت راست بشقاب غذا

کارد یا کاردها: سمت راست بشقاب قرار داده می‌شود؛ به طوری که لبه کارد به سمت بشقاب باشد و از لبه میز ۳ سانتی‌متر فاصله داشته باشد و برای هر غذا یک عدد کارد قرار داده می‌شود.

قاشق سوپ خوری: بعد از کاردها قرار می‌گیرد (با توجه به منوی سرو غذا معمولاً سوپ، پیش غذا است و از سمت راست اولین می‌باشد).

قاشق غذاخوری: جهت مهمانان ایرانی برای غذایی برنجی در سرویس قاشق قرار می‌گیرد.
بشقاب کره: در صورت گذاشتن بشقاب کره در سرویس پذیرایی روی میز مهمانان، باید کارد کره خوری در سرویس یا روی بشقاب کره قرار دهد (در بعضی از غذایها معمولاً مهمانان، مقداری کره را همراه با غذا یا پیش غذا استفاده می‌کنند؛ مانند سرو خاویار).

۴ چیدمان سمت چپ بشقاب غذا

شکل ۴۳- چیدمان سمت چپ بشقاب

سمت چپ بشقاب غذا، چنگال‌ها قرار می‌گیرند که با فاصله ۳ سانتی‌متر از لبه میز گذاشته می‌شوند. برای هر غذا یک چنگال روی میز قرار می‌گیرد. بهتر است برای سالاد هم یک چنگال اضافه بگذارید.

جهت دستمال سفره پارچه‌ای یک عدد بشقاب، سمت چپ چنگال‌ها و به فاصله ۳ سانتی‌متر از لبه میز قرار دهید. چنانچه فضایی که جهت هر نفر در

نظر گرفته شده، کم باشد می‌توان از گذاشتن بشقاب برای دستمال سفره صرف نظر کرد و دستمال سفره را داخل بشقاب یا داخل کاسه سوبخوری یا لیوان قرار داد.

۵ چیدمان بالای بشقاب غذا

سرویس دسر: سرویس دسر بالای بشقاب غذا قرار می‌گیرد. بستگی به نوع دسر می‌تواند کارد، چنگال یا فاشق دسرخوری و... باشد؛ مثلاً (کیک - کارد و چنگال) و (بستنی - فاشق دسرخوری). لیوان‌های نوشیدنی‌ها: بالای کارد غذاخوری قرار می‌گیرد؛ اول لیوان نوشابه، بعد لیوان آب به سمت بشقاب و کمی بالاتر قرار می‌گیرد (در بعضی از مراسم و سالن‌های پذیرایی از سه لیوان استفاده می‌کنند، لیوان سوم برای آب‌میوه یا دیگر نوشیدنی‌ها در نظر گرفته می‌شود).

شکل ۴۴- چیدمان بالای بشقاب

پیشتر بدانید

□ چیدمان وسایل روی میز مهمانی به سبک‌های مختلف

شکل چیدمان در کشورهای شرقی به خصوص شرق مثل چین، کره و ژاپن با کشورهای غربی تفاوت زیادی دارد. همچنین نحوه پذیرایی از مهمانان مختلف می‌باشد. به طور مثال در کشورهای مانند چین و کره از میله‌های فلزی یا چوبی (چاپ استیک) به جای کارد و چنگال جهت خوردن غذا استفاده می‌شود. همچنین در سرویس‌هایشان از دستمال‌های حوله‌ای نم‌دار جهت تمیزکردن دست و انگشتان به همراه دستمال سفره، روی میز و کنار سرویس هر نفر قرار می‌دهند (کارد و چنگال را هنگامی که مهمان خارجی دارند در سرویس‌های خود قرار می‌دهند).

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

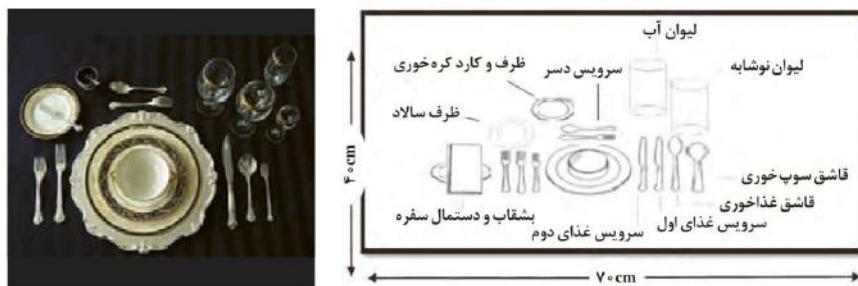
t.me/caffeinebookly

نحوه چیدمان میز کامل در روش پذیرایی نشسته (ناهار و شام)

در پذیرایی نشسته، میزان قبل از قرار گرفتن مهمانان پشت میز چند مرحله کار باید انجام بدهد.

■ مرحله اول انداختن رومیزی و قرار دادن نمک، فلفل و تنظیم صندلی‌ها و تعیین جای گذاشتن سبدگل (گل) با توجه به طبیعی بودن، بهتر است قبل از ورود مهمان روی میز قرار گیرد) و مرحله بعد چیدن سرویس به تعداد مهمانان روی میز می‌باشد. معمولاً مقدار فضای لازم برای قراردادن لوازم پذیرایی برای یک نفر، ۷۰ سانتی‌متر (۷۰ طول در ۴۰ ارتفاع) است.

شکل ۴۸- نحوه یک نمونه چیدمان میز به روش پذیرایی نشسته

نحوه چیدمان میز به روش نشسته:

- ۱ بشقاب بزرگ جهت سرو غذا (جلو و رویه روی صندلی مهمانان قرار می‌گیرد).
- ۲ بشقاب دوم یا کاسه سوب‌خوری را باید روی بشقاب اصلی قرار داد.
- ۳ بشقاب سالاد (بالای چنگال قرار می‌گیرد).

- ۴ چنگال‌ها را باید در سمت چپ قرار داد (تعداد و نوع چنگال‌ها به منوی غذا بستگی دارد).
- ۵ سرویس دسر بالای بشقاب غذا (می‌تواند قاشق، کارد و چنگال باشد).
- ۶ قاشق، معمولاً طبق منو بعد از کارد قرار می‌گیرد؛ سوب‌خوری جهت پیش‌غذا و برای مهمانان ایرانی یک قاشق غذا به سرویس اضافه می‌کنند.
- ۷ بالای کارد غذاخوری، لیوان‌ها قرار می‌گیرد (طبق منو می‌توان لیوان آب، نوشابه، آب‌میوه و... قرار داد). لیوان‌ها می‌توانند در سایزهای مختلف برای نوشیدنی‌های مختلف باشد.

نکات چیدمان میز

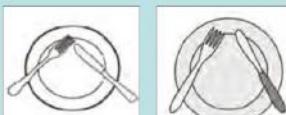
- صندلی‌ها با فاصلهٔ حداقل ۳۰ سانتی‌متر چیدمان می‌شود.
- لبه‌های رومیزی از میز ۳۰ سانتی‌متر آویزان شود.
- سبد گل به شکل تخت و با عرض و ارتفاع کم باید سفارش داده شود. ارتفاع آن نباید بیش از ۲۰ تا ۲۵ سانتی‌متر باشد. سبد گل را باید حداقل ۲۰ دقیقه قبل از زمان ورود مهمانان، در وسط میز قرار داد.
- دستمال سفره: در سمت چپ بشقاب غذا، بعد از چنگال‌ها داخل بشقاب متوسط قرار می‌گیرد.
- سرویس قاشق و چنگال چون مستقیماً با غذا و دهان در تماس می‌باشد، نباید مستقیم روی میز چوبی یا شیشه‌ای که امکان آلوده‌بودن آن وجود دارد، قرار داده شود. بهتر است روی رومیزی پارچه‌ای شسته و اتوzedه شده، قرار داد؛ یا می‌توان از کاغذهای یکبار مصرف مخصوص استفاده کنید و یا حداقل از دستمال سفره برای قراردادن سرویس روی آن استفاده کرد.
- رومیزی پارچه‌ای تمیز و اتو کرده بهترین وسیله برای قراردادن سرویس روی آن می‌باشد.

بیشتر بدانید

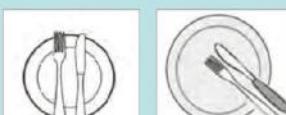
بهتر است بدانید حالت قراردادن کارد و چنگال دارای معنا و مفهوم خاص خود می‌باشد.
در شکل مفهوم هر کدام را نویسیح می‌دهیم:

کارد و چنگال را به صورت باز قرار دهیم: (مکث، ادامه غذا یا درخواست غذای بیشتر)

شکل ۴۹—مفهوم قراردادن کارد و چنگال

کارد و چنگال را به صورت موازی قرار دهیم: اجازه برداشتن بشقاب غذا (اتمام غذا)

شکل ۵۰—مفهوم قراردادن کارد و چنگال

کارد و چنگال را به صورت ضربدر قرار دهیم: خوب نبودن غذا

شکل ۵۱—مفهوم قراردادن کارد و چنگال

نکاتی در خصوص استفاده از سفره

مسلمان چیدن هر سفره‌ای بستگی به وعده غذایی و نوع غذا دارد، می‌تواند همان روال عادی هر روزه را داشته باشد و یا می‌تواند کمی مجلل‌تر و شیک‌تر برای یک مهمانی و دورهمی باشد. ولی آنچه که در همه سفره و وعده‌ها است، گذاشتن ظرف، فاشق و چنگال روی همان سفره است، که در تمام دنیا هم وجود دارد، چه برای برخی که با چوب غذا می‌کنند و چه عده‌ای که با دست غذا می‌خورند. چیدمان صحیح و تزیین سفره غذا، از مهم‌ترین مواردی است که باید برای سفره‌های ناهار و شام مجالس و مهمانی‌های مختلف مورد توجه قرار بگیرد. بهتر است اندازه سفره غذا با تعداد نفرات و تعداد افراد خانواده تناسب داشته باشد تا شستن، پهن کردن و جمع کردن آن راحت‌تر باشد. سفره‌هایی انتخاب کنید که پشت و رویشان معلوم است تا راحت بتوانید همیشه از سطح رویی سفره استفاده کنید. باید بدانید سفره‌های پشت کرکدار، خاک و آلوگی ببیشتری به خود می‌گیرند. همچنین سفره‌هایی که سطح صاف دارند نسبت به سفره‌هایی که طرح‌های برجسته دارند بهتر و راحت‌تر تمیز می‌شوند. هنگام چیدن ظروف یا توزیع غذا، روی سفره راه نروید، تکه‌های غذا مانند استخوان خورش، هسته آلو و... را روی سفره نینندازید. برای این کار، ظرف مخصوصی را در سفره قرار دهید. باقی ماندن ذرات ریز غذا در سفره موجب رشد میکروب‌ها و آلوگی‌ها می‌شود. بعد از غذا، سفره را با یک دستمال نخی نهاد و سپس با یک دستمال خشک تمیز کنید. زمانی که رطوبت آن از بین رفت، سفره را تا کنید. در صورت ریختن غذا در سفره، حتماً آن را به‌طور کامل با آب گرم و مایع شوینده بشویید و زیر نور خورشید قرار دهید. هنگام جمع کردن سفره، ابتدا دو سر سفره را روی هم قرار دهید و سپس آن را به بفاعات لازم تا کنید. با این کار قسمت زیر سفره که روی زمین بوده است با سطح داخلی آن که محل قرار دادن غذا است، تماس پیدا نمی‌کند. باقی مانده نان را از سر سفره بردارید. ماندن نان در سفره، باعث کپک‌زدن نان می‌شود. نان را در پارچه‌ای نخی ببیچید، سپس در کيسه پلاستیکی قرار داده و در یخچال نگهداری کنید. هر دو هفته یکبار سفره غذاخوری را با آب گرم و مایع شوینده، بشویید و زیر نور خورشید قرار دهید تا خشک شود. تمیزکردن سفره بعد از غذا خوردن، آن هم سفره بزرگی که تعداد زیادی مهمان سر آن غذا خورده‌اند، کار آسانی نیست. به همین خاطر بعضی‌ها ترجیح می‌دهند از سفره‌های یکبار مصرف پلاستیکی استفاده کنند و جمع کردن و دور انداختن کل سفره با باقی مانده غذاها و آشغال‌های داخل آن را خیلی لذت‌بخش می‌دانند؛ غافل از اینکه این کار به محیط‌زیست آسیب می‌رساند؛ بنابراین بهتر است برای حفظ زمین پاک و سلامت آیندگان هم که شده، رحمت تمیزکردن و شستن سفره را بپذیریم.

شکل ۵۲—چیدمان سفره ناهار و شام

شكل ٥٤ - میز صبحانه نشسته

شكل ٥٣ - میز ناهار نشسته

شكل ٥٤ - میز شام تولد ایستاده

شكل ٥٥ - میز شام ایستاده

شكل ٥٧ - چیدمان میز شام نشسته

شكل ٥٨۔ چیدمان میز ناهار نشسته

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
٦	انواع چیدمان صبحانه، ناهار، عصرانه و شام را بیاموزید و در آزمون پایانی، موارد آزمون خود را به سبک مرتبط پیچینید.	به صورت گروهی

شاپیستگی ۱۱

انجام پروژه کسب و کار متناسب با تهیه انواع خوراکی ها

۳ ساعت (۱۰ ساعت نظری + ۲۰ ساعت عملی)

واحدیادگیری

تهیه و تولید انواع خوراکی‌ها

استاندارد شغل

■ مهارت انجام پروژه کسب و کار مناسب با تهیه انواع خوراکی‌ها

شاپستگی‌های فنی مورد انتظار

■ تهیه و تولید انواع خوراکی‌ها

■ انجام تعهدات و قراردادهای حقوقی

■ تهیه و تولید انواع خوراکی‌ها

■ تهیه بستنی

■ تهیه غذای بیرون بر

■ تهیه ترشیجات و ترشی فصل

■ تهیه نوشیدنی

■ انجام تعهدات و قراردادهای حقوقی کسب و کار

■ تهیه یک طرح ویژه کسب و کار

شاپستگی‌های غیرفنی مورد انتظار

نگرش

■ رعایت قوانین و مقررات مناسب با موضوع کسب و کار

■ کارگردهی، اخلاق حرفه‌ای، اصول و فنون مذاکره

■ ایجاد دیدگاه کاربردی مناسب در رابطه با کار

■ رعایت استانداردهای حرفه‌ای، دقت، سرعت و درستی انجام کار

■ خلاقیت و کارآفرینی

■ درآمدزایی با استفاده از دانش کسب شده

ایمنی و بهداشت

■ رعایت اصول ارگونومی هنگام کار

توجهات زیست محیطی

■ مدیریت پسماند

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

هدف توامندسازی: مشاغل و حرفه‌هایی را که می‌تواند در محل زندگی خود راه‌اندازی کند، بشناسد.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱	با هم گروهی‌های خود چند نمونه از مشاغل اطراف خود را نام ببرید و آنها را در گروههای مختلف قرار دهید.	گروهی

شکل ۱- کسب و کار خانگی

ضرورت توسعه کسب و کارهای خانگی

تجربه نشان داده است که توسعه کسب و کارهای کوچک خانگی به دلیل ساختار ساده و زود بازدهی و نیاز اندک به سرمایه برای متعادل کردن بازار کار مؤثر بوده است. در کشور ما با توجه به ترکیب جمعیتی، کسب و کارهای کوچک خانگی می‌تواند بازدهی مناسبی داشته و در کوتاه‌مدت و حتی در میان‌مدت در رفع مشکل بیکاری مؤثر باشد.

مفهوم کسب و کار و مشاغل خانگی

به هر نوع فعالیت اقتصادی در محل سکونت شخصی که با استفاده از امکانات و وسائل منزل راه اندازی شود کسب و کار خانگی می‌گویند و به سه دسته تقسیم می‌شوند:

الف) **کسب و کار خانگی**: در این شیوه، فرد شغل خود را به منزل می‌آورد و به جای اینکه هزینه‌های زیادی برای اجاره یا خرید ساختمان بدهد، می‌تواند در منزل خود، کار و شغلش را به انجام برساند.

ب) **کسب و کار مبتنی بر خانه**: در این روش، افراد، خدمات و کالاهای تولید شده‌شان را در منزل خود و یا با مراجعه به منازل دیگران (مشتریان) به آنها تحویل می‌دهند.

ج) **کارآفرینی مبتنی بر خانه**: این نوع کارآفرینی عبارت است از فرایند ایجاد اشتغال در خانه از راه تشکیل مجموعه منحصر به فردی از منابع بهمنظور بهره‌گیری از فرصت‌ها.

۱ - Home business

۲ - Home based business

۳ - Home based entrepreneurship

انواع مشاغل خانگی

به طور کلی انواع مشاغل خانگی را به چهار دسته می‌توان تقسیم‌بندی کرد:

۱ **رشته‌های صنایع دستی**: می‌توان خانه‌ها را به محلی برای تولید صنایع دستی تبدیل کرد، چرا که این گونه صنایع احتیاج به فضای زیاد و یا دستگاه‌هایی خاص ندارد. کشور ما به دلیل پیشینه فرهنگی و تاریخی خود، کشوری توامند در زمینه صنایع دستی ارزیابی می‌شود.

۲ **فعالیت‌های به اصطلاح زیرپله‌ای**: غالباً افراد شاغل در این گروه انگیزه‌های غیرقانونی دارند؛ برای مثال می‌توان از بسته‌بندی‌های مختلف (غیرمجاز) مواد غذایی یا دارویی در منازل و... نام برد.

۳ **مشاغل و خدماتی که در منزل قابل ارائه هستند**: مشاغل و خدماتی نظیر آرایشگری، خیاطی، آشپزی، شیرینی‌بزی، خشک نمودن سبزی، پخت انواع رب، تولید مرباهاخانگی، ترشی‌سازی و... از جمله مواردی هستند که هم در منزل قابل ارائه هستند و هم با رشتۀ تحصیلی شما تناسب دارند.

۴ **خدمات اینترنتی قابل ارائه در منزل**: با گسترش اینترنت، این گونه مشاغل نیز رونق ویژه‌ای گرفته است که در ادامه به آن می‌پردازیم.

هدف توامندسازی: آموزش انواع تجارت خانگی به هنرجویان

شکل ۳- تجارت خانگی اینترنتی

شکل ۲- انواع مشاغل خانگی

تجارت خانگی اینترنتی

تجارت خانگی اینترنتی^۱ یک زیر شاخه بسیار مهم از تجارت اینترنتی است و به کلیه مشاغلی گفته می‌شود که همگان در سراسر این کره خاکی از طریق اینترنت می‌توانند به آن اشتغال یابند و برای خود درآمدزایی کنند.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۲	با یک مثال اهمیت غذای خانگی و کسب‌وکار حاصل از آن را شرح دهید.	تک‌نفره

۱ - Handicrafts

۲ - Internet Home Commerce

انواع تجارت خانگی اینترنتی

تجارت ساده: تجارت با استفاده از برخی سایت‌های اینترنتی است که بدون دریافت هیچ پولی شما را به یک شغل اینترنتی مشغول می‌کند و در ازای آن به شما حقوق می‌دهد.

وظيفة اصلی این سایت‌ها در واقع افزایش ترافیک سایت‌های دیگر است.

تجارت براساس سرمایه‌گذاری: شغل‌هایی هستند که نیاز به سرمایه اولیه دارند. در اینترنت صدها مرکز سرمایه‌گذاری وجود دارد که سرمایه اولیه آنها مبلغ ناچیزی است.

خرده‌فروشی^۱: هر نوع فروش کالا یا خدمت به مصرف‌کننده نهایی (به جای فروش به کارخانه یا تأمین کننده یا عمده‌فروش) خرده فروشی نامیده می‌شود.

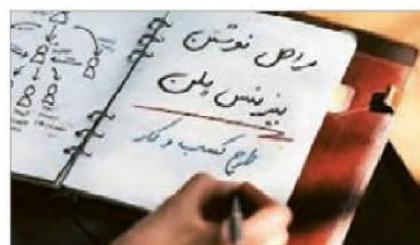
مراحل انجام یک طرح کسب و کار

خلاصة عمليات^۲

این قسمت به طور خلاصه نشان می‌دهد که جایگاه کسب و کار شما کجاست؟ به کجا می‌خواهید برسید و چرا ایده تجاری شما موفق خواهد شد؟ اولین بخشی که خواننده با آن برخورد می‌کند، بخش «خلاصة عمليات» است. اما این بخش معمولاً اخرين قسمتی است که نوشته می‌شود. البته لازم به ذکر است که بخش خلاصه مدیریتی در تمام قالب‌های طرح کسب و کار وجود ندارد. معمولاً در موقعیت‌هایی که طرح کسب و کار باید به مرجع بالاتر ارائه شود (مثلًا برای دریافت تسهیلات بانکی و ...) بخش خلاصه مدیریتی لحاظ می‌شود.

شکل ۵- مراحل دقیق کسب و کار

شکل ۴- انجام طرح کسب و کار

۱ - Retail

۲ - Executive Summary

توصیف شرکت^۱

این قسمت از طرح کسب و کار بخش های مختلف تجارت شما را مشخص می کند. مأموریت شما چیست؟ محصولات و خدمات شما چگونه می خواهند نیازهای بازار هدف را تأمین کنند؟ در بخش توصیف شرکت، اهداف کسب و کار و چگونگی تأمین نیازهای بازار هدف خود را به صورت کامل معرفی کنید و مزیت های رقابتی ای را که موجب موفقیت شرکت شما می شود را بیان کنید.

تحلیل بازار^۲ در طرح کسب و کار

شکل ۶- تحلیل سوات

هر کسب و کار جدیدی که راه اندازی می شود، نیازمند کسب اطلاعات از صنعت و آگاهی نسبت به اندازه بازار و سهم بالقوه خود از بازار است. همچنین تحلیل درونی و بررسی نحوه عملکرد شرکت نسبت به رقبا و در مقایسه با وضعیت ایده آتش اطلاعات زیادی را در مورد عملکرد اثربخش شرکت ها مشخص می کند؛ بنابراین در این قسمت استفاده از آنالیز^۳ SWOT ضروری است. نقاط قوت: به صورت کلی نقاط قوت یک کسب و کار مواردی است که فرد می تواند برای پیشبرد اهداف خود روی آنها حساب کند و این عوامل باعث حرکت رو به جلوی کار او می شوند.

نقاط ضعف: عواملی قابل کنترل و نیازمند بهبود هستند که مانع دستیابی کسب و کار به مزیت های رقابتی می شوند. برخی از این نقاط ضعف عبارت اند از: نبود تجربه کافی، موقعیت نامناسب شرکت نسبت به رقبا، میزان محدود دستیابی به منابع مالی یا نیروی کار، و ... .

فرصت ها: عوامل خارجی تأثیرگذار بر کسب و کار که منجر به تسهیل رشد کسب و کار می شوند، در این دسته قرار می گیرند. فرصت ها دستاوردهایی هستند که با استفاده از راهبرد بازاریابی می توانید از آنها برای بهبود جایگاه خود استفاده کنید. چگونگی استفاده از این فرصت ها در طرح کسب و کار مهم است.

تهدیدها: تهدیدها، نیروی های خارجی کنترل نشدنی هستند که می توانند روند رشد کسب و کار شما را دچار مشکل کنند. برخی از این تهدیدها عبارت اند از: شرایط اقتصادی ضعیف، نگرش بد جامعه نسبت به صنعت یا کسب و کار، قوانین و مقررات دست و پاگیر، تغییر در رفتار مصرف کنندگان، و ... .

علاوه بر تحلیل SWOT، تحقیقات بازار هم می تواند اطلاعات کاربردی و خوبی از بازار و جایگاه کسب و کار تان فراهم کند. فقط به خاطر داشته باشید تحقیقات بازار پروسه ای نیست که یکبار آن را انجام دهید و تمام شود بلکه پروسه و روندی است مستمر و پویا.

۱- Company Description

۲- Market Analysis

۳- SWOT (Strengths - Weaknesses - Opportunities - Threats)

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۳	یک کسب و کار خانگی را مثال بزنید و با استفاده از تکنیک سوات (swot) آن را تحلیل کنید.	گروهی

هدف توانمند سازی: موارد اساسی در طرح کسب و کار را آموزش ببیند.

شکل ۷- شرح شغل کارکنان در طرح کسب و کار

سازمان و مدیریت در طرح کسب و کار

این بخش ساختار تجارت شما را به شکل یک نمودار سازمانی تقسیم‌بندی می‌کند و نشان می‌دهد چه افرادی در کسب و کار شما فعالیت دارند؟ سوابق آنها چیست؟ دلیل انتخاب چنین افرادی چیست و چه مسئولیتی دارند؟

خط تولید و محصولات^۱

محصول یا خدمت شما چیست و چه نیازهایی را برای بازار هدف مرتفع می‌سازد؟ چرا مشتری بالقوه شما این محصول را انتخاب می‌کند و چگونه محصول یا خدمت شما می‌تواند زندگی مشتریان را راحت‌تر و یا سودمندتر کند؟ در این قسمت از طرح کسب و کارتان بر مزیت رقابتی خود تمرکز کنید و سعی کنید آن را برجسته سازید.

بازاریابی و فروش^۲

توصیف نحوه رشد و نفوذ در بازار هدف، یافتن کانال‌های توزیع و آشنایی با روش‌های گوناگون ارتباط با مشتریان از جمله مواردی هستند که باید در بخش بازاریابی معرفی شوند. در بخش فروش، باید گروه خود را توصیف کنید و فرایند آموزش، استراتژی‌های فروش و جذب نیرو و تحلیل مشتریان بالقوه را مدنظر قرار دهید.

۱ - Organization and Management

۲ - Service or Product Line

۳ - Marketing and Sales

شکل-۸- تأمین منابع مالی در طرح کسب و کار

درخواست تأمین مالی^۱

هرگونه درخواست برای وام یا کمک مالی، در این قسمت لحاظ می‌شود. همان‌طور که نیازهای مالی خود را عنوان می‌کنید، مقدار سرمایه مورد نیاز فعلی و آتی خود را مشخص کنید. دوره زمانی هر درخواست مالی را تعیین کرده و نوع تأمین مالی (بدهی یا سرمایه) و دوره‌های بلندمدت یا کوتاه‌مدت را مشخص کنید.

به‌طور کلی اطلاعاتی از قبیل نقطه سر به سر، سود ماهانه یا سالانه، هزینه‌های ثابت و متغیر و مواردی از این دست در این بخش درج می‌شوند.

پیش‌بینی‌های مالی^۲

نرخ بازگشت سرمایه از جمله مهم‌ترین موارد در این بخش است. بخش پیش‌بینی مالی در برنامه کسب و کار برای دو گروه ارائه می‌شود. اولین مورد برای جذب سرمایه‌گذاران خطرپذیر، سرمایه‌گذاران فرشته^۳ یا حتی اعضای باهوش خانواده است که باید مطمئن شوند اعداد ارائه شده رشد سریع کسب و کار شما را ثابت می‌کند. گروه بعدی بانک‌ها یا وام‌دهنده‌گانی هستند که برای اطمینان از بازپرداخت به موقع وام باید اعداد برنامه کسب و کار و میزان درآمد احتمالی آتی شما را ببینند.

ضمیمه برنامه کسب و کار^۴

آخرین قسمت برنامه کسب و کار، اطلاعات مختلفی است که برای تکمیل برنامه شما لازم است. اطلاعاتی مانند تاریخ اعتبار، اسمی ارجاعات، گواهی‌ها و مجوزها، اسناد قانونی، مجوزهای ساخت، قراردادها و فهرست مشاوران تجاری و مواردی از این قبیل که به فراخور موضوع و نیاز باید ارائه دهید. در واقع در این بخش فرایندهای اجرایی طرح مشخص می‌شود.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۴	مراحل انجام کسب و کار (برای مثال کسب و کار خانگی فعالیت قبلی) را بنویسید.	گروهی

۱ - Funding Request

۲ - Financial Projections

۳ - Venture Capitalist

۴ - Angel Investors

۵ - Business Plan

هدف توانمندسازی: آموزش نوشتن یک طرح کسب و کار

شکل ۱۰- نمونه‌ای از طرح کسب و کار (بوم کسب و کار)

نحوه نوشتن طرح کسب و کار^۱

برای داشتن یک طرح کلی برای کسب و کار خود باید با نحوه نوشتن طرح کسب و کار آشنا باشیم؛ زیرا این طرحی است که نقشه فعالیت اقتصادی در آن دیده می‌شود؛ پیش‌بینی آینده پژوهه، بررسی تمام جوانب انجام کار و همچنین چشم‌انداز مالی و آینده بازار محصول، همگی در طرح کسب و کار بررسی می‌شود.

نحوه اجرا	شرح فعالیت	ردیف فعالیت
گروهی	با هم گروهی‌های خود آنچه را که از مراحل ایجاد یک کسب و کار می‌دانید، (به روش طوفان فکری) بیان کنید.	۵

هدف توانمندسازی: با اصول نگارش طرح کسب و کار و تهیه یک نوع بستنی و یک نوع ترشی آشنا شوند.

روش نگارش طرح کسب و کار برای تهیه انواع خوراکی‌ها

برای تهیه یک تغذیه مناسب و ایجاد یک کسب و کار شما ابتدا باید بدانید که چه نوع تغذیه‌ای را مدنظر دارید و از قبل اهداف، برنامه‌ها، سرمایه و منابع مالی و انسانی خود را مشخص کنید. روش‌های تهیه غذا: ابتدا انواع تغذیه‌ها را بشناسید و آنها را دسته‌بندی کنید. سپس با توجه به علاوه، تخصص و مهارت خود یکی را انتخاب و برای کسب و کار خود اقدام نمایید. آشنایی با دسته اصلی مواد غذایی به شما کمک می‌کند تا در انتخاب غذا و موادی که می‌خورید، بهتر تصمیم‌گیری کنید. شما هنرجویان در شایستگی سوم انواع تغذیه‌ها، ترکیبات و خواص آنها را شناخته‌اید و می‌توانید با دانش و مهارتی که به دست آورده‌اید، برای کسب و کار خود برنامه‌ریزی کنید.

۱ - Business Plan

شکل ۱۱- آشنایی با دسته اصلی مواد غذایی

مواد غذایی سالم را از کجا تهیه کنیم؟

برخی از فروشگاه‌های محلی، اقدام به تهیه و عرضه مواد غذایی سالم و ارگانیک می‌کنند. شما برای تهیه و خرید این مواد غذایی سالم، بهتر است به سراغ آنها بروید. همچنین می‌توانید از فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای نیز این مواد را خریداری کنید. در بیشتر این فروشگاه‌ها، مواد پرتوئینی به صورت تازه وارد می‌شود و جلوی مشتری نیز بسته‌بندی می‌شوند. بنابراین نظارت بر آنها بیشتر است. نکته خیلی مهم اینکه در هنگام خرید به تاریخ تولید و انقضای آنها دقت کنید.

تقریباً همه افرادی که در زمینه تهیه غذا خانگی مشغول فعالیت هستند، اعتقاد دارند برای هر پرس غذا باید به طور دقیق مقدار مواد غذایی را مشخص کرد. برای مثال می‌توانید موارد زیر را در نظر داشته باشید:

- ✓ ۱۲۰ تا ۱۸۰ گرم گوشت قرمز برای کباب کوبیده
- ✓ ۱۲۰ تا ۲۰۰ گرم گوشت مرغ برای جوجه کباب
- ✓ یک کیلوگرم برنج برای ۶ نفر
- ✓ ۵۰ گرم گوشت برای خورش
- ✓ ۳۵ گرم حبوبات برای خورش

شکل ۱۲- مقدار هر پرس غذا

البته این مواد اولیه را به همراه روغن، انواع ادویه‌ها، سیب‌زمینی، مواد تزیینی مانند هویج، کلم، فلفل دلمه‌ای، پیاز و...، به قیمت مواد اولیه مورد نیاز اضافه می‌کنند. حال که با دسته‌بندی و ترکیبات مختلف مواد غذایی آشنا شدید، در صفحات بعد، متناسب با رشتة تحصیلی شما، طرز تهیه یک نمونه بستنی و یک نوع ترشی توضیح داده می‌شود. البته در شایستگی‌های قبل، شما مطالعه کامل تر و دقیق‌تری در این زمینه یاد گرفته‌اید.

مهارت تهیه بستنی

همان‌طور که همه ما می‌دانیم، انواع مختلفی از بستنی با طعم‌های متنوع وجود دارد که در اینجا طرز تهیه بستنی وانیلی به شما آموزش داده می‌شود.

مواد مورد نیاز:

شکل ۱۳- بستنی وانیلی

۵ عدد	تخم مرغ
۵ قاشق غذاخوری	شکر
$\frac{1}{2}$ قашق چای خوری	خامه
$\frac{1}{2}$ قاشق چای خوری	وانیل
$\frac{1}{2}$ لیوان	پودر قند
۱ قوطی کوچک	آناناس خرد شده
۳ قاشق غذاخوری	خلال پسته

طرز تهیه بستنی با طعم وانیل

زرده و سفیده تخم مرغ را از هم جدا می کنیم، زرده ها را با شکر و وانیل با همزن خوب هم می زنیم تا سفت و سفید شود و کنار می گذاریم. سفیده تخم مرغ را همراه پودر قند کمی مخلوط و خامه را اضافه می کنیم و با همزن خوب هم می زنیم. البته ظرف باید بر روی آب و یخ قرار داشته باشد تا خامه سفت شود و فرم بگیرد. زرده را به مواد اضافه می کنیم و همراه با آناناس و خلال پسته و با قاشق چوبی آرام مخلوط می کنیم. مایه به دست آمده را در قالب یا ظرف فلزی قرار می دهیم و روی آن را با پلاستیک می پوشانیم و در فریزر به مدت ۸ ساعت قرار می دهیم. در آخر بستنی را از فریزر خارج می کنیم و در ظرف مناسبی می ریزیم و سرو می کنیم.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۶	با هم گروهی های خود در کارگاه یک نوع بستنی را تهیه کنید.	گروهی

مراحل و نحوه راه اندازی یک مرکز تهیه غذاي خانگی

در این قسمت مراحل تهیه و راه اندازی کسب و کار غذاهای خانگی را برای شما بیان می کنیم. شما هنرجویان بالقوه، آشپزهای ماهر و زبردستی هستید و می توانید از این هنر خود درآمد کسب کنید. به خاطر داشته باشید که راه اندازی آشپزخانه و تهیه غذاي خانگی به زمان محدود نمی شود.

تهیه غذاي خانگی

شکل ۱۴- غذاي خانگی

در نخستین قدم باید مشخص کنید که هدفتان از راه اندازی محلی برای تهیه غذا چیست؟ آیا مغازه دارید و می خواهید از مشتری ها در همان جا پذیرایی کنید؟ آیا می خواهید در گوشاهی از خانه غذا تهیه کرده و برای مشتری ها ارسال کنید؟ آیا می خواهید چند نوع غذا محدود برای ارائه به سازمان ها، شرکت ها یا محیط های اداری تهیه کنید؟ آیا در نظر دارید با تبلیغات از همه جای شهر مشتری داشته باشید و غذاهای متنوعی در منوی پیشنهادی تان وجود دارد؟ فینگرفود، غذای سنتی، غذای فرنگی، غذای مخصوص گیاه خوارها و... مشخص کنید چه نوع غذایی مدنظر تان است. سؤالات دیگری از این دست وجود دارد که باید در نخستین قدم به همه آنها پاسخ دهید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۷	اطلاعاتی در مورد یک مرکز تهیه غذاي خانگی و تاریخچه به وجود آمدن محل سرو غذا آمده کنید و در کارگاه گزارش دهید.	فردي

شکل ۱۵- راه اندازی مرکز تهیه غذا

شکل ۱۶- بسته بندی تعدادی غذا در روز

راه اندازی یک مرکز کسب و کار غذای خانگی^۱

اگر مغازه یا فضایی برای تهیه و سرو غذا دارد و متعلق به خودتان است و می خواهید از مشتریانتان همانجا پذیرایی کنید، باید آن را مجهز کنید. برای راه اندازی این مرکز تهیه غذای خانگی، به فضایی حدود یک صدمتر نیاز خواهید داشت. موضوع بعدی، وسائل آشپزی و تجهیزات آشپزخانه است که بخش عمده‌ای از سرمایه اولیه آن به شمار می‌رود. یک محل مناسب برای تهیه و فروش غذای خانگی متوسط باید تجهیزات زیر را داشته باشد:

یخچال، گاز، دستگاه کتابزنی، سبد بزرگ آشپزی، دیگ بزرگ، قابلمه، بیش از ۳۰ سیخ کتابزنی در اندازه‌های مختلف، ملاعق و کفگیر، انواع چاقوها، دستگاه خمیرگیر برای کباب و ... که برای خرید مجموع این وسائل بیش از ۲۵ تا ۳۵ میلیون تومان پول نیاز دارد.

یعنی با یک حساب سرانگشتی برای راه اندازی یک آشپزخانه ساده که محلی برای پذیرایی مشتری‌ها هم داشته باشد، باید بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان پول داشت.

بر اساس تحقیقات میدانی، یک مرکز تهیه غذای متوسط برای رسیدن به سوددهی باید روزانه حدود ۱۰۰ پرس غذا تهیه کند و به دست مشتری برساند. هر پرس غذا به صورت متوسط ۱۲ هزار تومان قیمت‌گذاری می‌شود که تقریباً نیمی از آن هزینه و مابقی سود است. البته شما به عنوان یک هنرجو و یک کارآفرین غذای خانگی برای شروع به کار نیاز به چنین جایی ندارید. بعد از رواج کسب و کار تان و رونق گرفتن آن می‌توانید در مورد مرکز تهیه غذا نیز اقدام کنید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۸	در کارگاه خود یک غذا را تهیه کنید و برای ارائه به مشتری بسته بندی نمایید.	گروهی

شکل ۱۷- شروع کار از آشپزخانه منزل

آشپزخانه خانگی و ارسال غذا به بیرون

اگر می خواهید فقط در حد یک تحويل غذای ساده عمل کنید و تنها غذا را به دست مشتریانتان برسانید، آشپزخانه منزل خودتان برای شروع کار کافی است و بهتر است به فکر بسته بندی محصولاتتان باشید. بسته بندی های جذاب تر، مشتریان بیشتری هم با خود می آورد.

۱- Catering

شکل ۱۸- تهیه یک نوع غذا

راه اندازی یک مرکز تهیه غذای خانگی در کمترین حالت به دو نفر نیاز دارد. یک نفر که کار تولید غذا را انجام دهد و شخص دیگری که غذا را به دست مشتری برساند. اگر می خواهید تحويل هم داشته باشید باید به فکر یک پیک موتوری هم باشید. حواس تن باشد هرچه حجم کار را بالا ببرید، افراد بیشتری را لازم دارید. به طور معمول ۵ نوع غذا از یک آشپز برمی آید و به همین نسبت باید آشپز اضافه کنید.

نام تجاری مناسب انتخاب کنید

شکل ۱۹- انتخاب نام تجاری مناسب

انتخاب اسم مناسب و جذاب برای هر برنده تجاری یکی از عوامل مهم موفقیت آن به شمار می رود. باید نامی انتخاب کنید که حوزه کاری شما را نشان دهد و در عین حال ساده و خاص باشد تا در ذهن مشتری بماند.

تبلیغات کنید

شکل ۲۰- تبلیغات

به این فکر کنید که چه شرکت ها و اداره هایی در نزدیکی محل مورد نظر شما فعالیت می کنند و شما می توانید به آنها برای وعده ناهار کمک کنید. برای همین بهتر است تبلیغات کاغذی تولید کنید و به دست کارمندانشان برسانید. می توانید تعدادی از برگه های تبلیغ را هم به سوپرمارکت های همان حوالی بفرستید تا هنگام خرید افراد به دستشان برسانند. در شبکه های اجتماعی نیز می توانید تبلیغ کنید. از منوی غذاهای روزانه گرفته تا عکس غذاها را در این شبکه ها قرار دهید تا مخاطب با دیدن عکس و قیمت ها برای سفارش غذا تشویق شود.

نظم و احترام به مشتری را سرلوحة کار خود قرار دهید

شکل ۲۱- رضایت مشتری

علاوه بر کیفیت عالی غذا و استفاده از مواد اولیه تازه و به روز، برای مشتری بسیار مهم است که سفارش گیرنده یا پیکی که غذا را تحويل می دهد، بسیار مؤدب و خوش اخلاق باشد و غذا کاملاً گرم و سر وقت به دست او برسد. هر گونه بدرفتاری یا تأخیر می تواند یکی از مشتریان شما را کم کند. به این فکر کنید که می توانید با رفتار مناسب به دامنه مشتریان خود بیفزایید.

شکل ۲۲- مجوز کار

شکل ۲۳- کارت بهداشت

مجوز و کارت بهداشت تهیه کنید

همه افراد شاغل در کسب و کارهایی که با سلامت مردم در ارتباط هستند، از جمله اغذیه فروشی‌ها، برای فعالیت باید کارت بهداشت داشته باشند.

بر این اساس، همه شرکت‌های مجاز و مؤسسه‌ای که برای فعالیت مجوز قانونی دارند، موظف هستند کارکنانی را به کار گیرند که کارت بهداشتی داشته باشند. این موضوع شامل همه مشاغل از جمله مشاغل خانگی نیز می‌شود.

برای صدور کارت بهداشتی روش‌های مختلفی وجود دارد. یکی از این روش‌ها مراجعت به مراکز پیشخوان دولت است که چندین سال است، این روش دریافت کارت بهداشت نیز فعال شده است و تسهیلاتی را برای صدور هرچه سریع‌تر کارت بهداشت در اختیار مردم و متلاطیان قرار داده است.

شکل ۲۴- شناخت مشکلات غذی

مشکلات این شغل و نحوه پیشگیری آنها

یکی از بزرگ‌ترین خطرات این کسب و کار این است که غذا باید با توجه به خواست و ذاته مشتریان طبخ شود تا رضایت آنها را جلب کند. از طرفی باید قیمت غذاها به نحوی باشد که قشر متوسط جامعه توانایی پرداخت بول آن را داشته باشند تا مشتری دائم آشپزخانه شوند. اما از مشکلات دیگر این است که تهیه کنندگان غذا به محض پیدا کردن جایگاه مناسب در بازار، سعی می‌کنند با کم کردن کیفیت،

سود بیشتری کسب کنند. ولی در مورد این محصول نکته قابل تأمل آن است که اگر کیفیت غذا پایین بیاید، بلاfaciale آشپزخانه، مشتری‌های خود را از دست می‌دهد که در این صورت به شدت ضرر خواهد کرد.

شکل ۲۵- غذای با کیفیت

پس باید همیشه کیفیت غذا در اولویت قرار داشته باشد؛ حتی در مواقعی که تورم و مسلماً قیمت مواد غذایی بالا می‌رود. البته می‌توان با بالا بردن اندک قیمت غذا این مشکل را حل کرد، چون مشتری ترجیح می‌دهد قیمت بالاتری پرداخت کند اما همان کیفیت سابق و یا حتی کیفیت بالاتر را تجربه کند.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۹	غذای خود را با در نظر گرفتن هزینه‌های پرداخت شده، قیمت‌گذاری کنید.	گروهی

طرز تهیه انواع ترشی

شکل ۲۶- انواع ترشی

ترشی یکی از مخلّفات بسیار خوشمزه و محبوب است که در سفره هر ایرانی پیدا می‌شود. ترشی در فرایندی از طریق مخلوط کردن سرکه با انواع سبزیجات و صیفی جات به دست می‌آید و طی آن در اثر قرار گرفتن سبزیجات در محیطی اسیدی به مدت چند روز، مدت ماندگاری آنها بالا می‌رود و حتی چندین سال بدون فاسد شدن باقی می‌مانند. در کشور ما از ترشی به مقدار زیاد در کنار غذاهای مختلف استفاده می‌شود و هر شهری نیز با توجه به ذائقه و مواد غذایی و ادویه جات سنتی مخصوص، ترشی مختص خود را دارد و همین مسئله باعث ایجاد تنوع زیاد در ترشی‌ها شده است.

بعضی از ترشی‌ها دستور تهیه ساده‌ای دارند، اما بعضی دیگر هم به مواد اولیه و ادویه‌جات زیاد نیاز دارند و هم صبر و حوصله زیادی برای تهیه می‌طلبند؛ اما طعم فوق العاده عالی آن به زحمتش می‌ارزد. در ادامه طرز تهیه ترشی فصل را باید می‌گیرید.

ترشی فصل

مواد لازم:

شکل ۲۷- ترشی فصل

گل کلم	۷۰۰ گرم
هویج	۵۰۰ گرم
فلفل قلمی	۱۰۰ گرم
فلفل دلمه	۲۰۰ گرم
ساقه کرفس	۲۰۰ گرم
رب گوجه فرنگی	۵۰۰ گرم
سیاهدانه	۵۰ گرم
سرکه	۱ لیتر

نمک، فلفل، زردچوبه (در صورت دلخواه ادویه ترشی) به مقدار لازم

ابتدا همه مواد را خوب بشویید و به صورت نگینی خرد کنید و در ظرفی بزرگ بریزید و با هم مخلوط کنید. سپس رب گوجه فرنگی، ادویه‌جات و سرکه را با هم مخلوط کنید و هم بزنید یکنواخت که شد روی مواد ترشی بریزید و سپس ترشی را در شیشه‌ای تمیز و خشک بریزید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱۰	برای جلسه بعد یک نوع ترشی را در کارگاه تهیه کنید.	گروهی

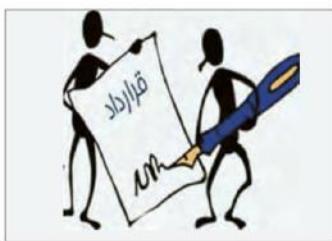
تهیه انواع نوشیدنی‌ها

با توجه به اینکه در شایستگی‌های قبل طرز تهیه نوشیدنی‌ها را یاد گرفته‌اید، فعالیت زیر را در کارگاه انجام دهید.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱۱	با توجه به مطالب شایستگی دوم، یک برنامه پیشنهادی برای تهیه سه نوع نوشیدنی بنویسید و هزینه‌های آن را مشخص و قیمت‌گذاری کنید.	گروهی

مفهوم تعهدات و قراردادهای حقوقی

■ قرارداد چیست؟^۱

شکل ۲۸- قرارداد

در دنیای امروزی توافق و قرارداد یکی از ارکان اصلی زندگی اجتماعی روزانه را تشكیل می‌دهد و جزئی جاذشنده‌ی از آن به حساب می‌آید. انسان‌ها در هر جایگاهی که قرار بگیرند، هم تعهداتی را قبول می‌کنند و هم تعهداتی را نسبت به هم می‌دهند. در یک طرف قرارداد، فردی قرارداد است که قصد به وجود آوردن قرارداد را دارد که به عمل او ایجاب می‌گویند؛ و در طرف دیگر قرارداد، شخصی است که ایجاب طرف مقابل را قبول می‌کند. بنابراین برای انجام قرارداد، شرایطی وجود دارد که در ماده ۱۹۰ قانون مدنی، به آن اشاره شده است. این شرایط عبارت‌اند از:

■ قصد طرفین و رضایت آنها: زمانی که دو طرف با اراده بر موضوعی توافق کنند، ملزم به رعایت آن می‌شوند. رضایت یک عمل درونی و منظور از آن، اشتیاق برای انجام عملی است و قصد، صورت بیرونی این تمایل محسوب می‌شود که به واسطه عملی خارجی خود را نشان می‌دهد.

■ صلاحیت طرفین: صلاحیت به معنای قدرت و توانایی اعمال حق است، به این معنا که فرد بالغ، عاقل و رشید باشد. همچنین در مورد شخص حقوقی لازم است بررسی شود که آیا در حوزه مورد نظر قدرت عمل لازم را دارد یا خیر؟

■ علوم و مشخص بودن مورد معامله (موضوع معامله): موضوع قرارداد عبارت است از مال یا عملی که طرفین متعهد به انجام آن هستند که باید معلوم و مشخص باشد.

■ مشروعيت جهت معامله: منظور از جهت معامله همان هدف معامله است. البته باید گفت که معمولاً در قراردادهای حقوقی جهت معامله ذکر نمی‌شود، ولی اگر ذکر شد، نباید خلاف شرع باشد. بعد از آشنایی مختصری با قرارداد حقوقی لازم است به انواع قراردادهای حقوقی رایج در عرصه کسب و کار اشاره کنیم.

۱ - Contract

شکل ۲۹.- اهمیت قرارداد در کسب و کار

انواع قرارداد حقوقی کسب و کار و نمونه های آن

در این عرصه قراردادهای زیادی به چشم می خورد که گاهی ممکن است از دید بنیان گذاران، سرمایه گذاران، سهامداران و سایر اشخاص حاضر در صحنه کسب و کار به خاطر بی توجهی به مسائل حقوقی پنهان بماند. به طور کلی ۶ دسته قرارداد در عرصه کسب و کار وجود دارد؛ البته این تقسیم‌بندی بیشتر صوری است و مهم خود این قراردادها هستند.

۱ راه اندازی کسب و کار

■ تفاهمنامه بنیان گذار: این تفاهمنامه زمانی کاربرد پیدا می کند که دو یا چند نفر مؤسس یک کسب و کار هستند و می خواهند طی یک پیمانکاری از قرارداد بسیاری از امور را از ابتدا شفاف کنند. مهم‌ترین مفاد آن تعیین نقش‌ها و مسئولیت‌ها، تقسیم سهام و مالکیت معنوی است.

■ قرارداد پیمانکاری: زمانی که قرار است صفر تا صد یک عمل یا ارائه یک خدمت را به شخص دیگری بسپاریم، از قرارداد پیمانکاری استفاده می کنیم. شخص پیمانکار موظف است با هزینه‌های خود مفاد قرارداد را کامل انجام داده و در موعد زمانی مشخص، تحويل کار فرما دهد.

۲ پیشبرد کسب و کار

■ قرارداد اجاره دفتر کار: قرارداد اجاره قراردادی است که در آن صاحب ملکی به دلیل عدم استفاده از ملک خود ترجیح می دهد در مقابل دریافت مال الاجاره منافع حاصل از ملک را به شخص دیگری واگذار نماید. در قرارداد اجاره دفتر کار، شما باید تمام اطلاعاتی را که سبب شناسایی موضوع قرارداد می شود به دقت ثبت نمایید. با ثبت این موارد از اختلاف در مورد اجاره جلوگیری می شود.

■ قرارداد واگذاری حق اختیار: به طور کلی دو حق برای اختیار به رسمیت شناخته شده است. حق مادی ذیل همین قرارداد قابل انتقال است، ولی حق معنوی آن قابل انتقال نیست.

۳ استخدام منابع انسانی

شکل ۳۰- منابع انسانی مورد نیاز

■ قرارداد کار با مدت موقت: قرارداد کار برای انتظام بخشیدن به روابط کارگر و کارفرما و انجام تعهدات مشخصی ایجاد می شود. قرارداد کار شامل مدت موقت، غیرموقت و کار معین است.

■ قرارداد مشاوره: این قرارداد برای بهره گیری از راهنمایی های مشاور در طول مدت قرارداد است. شخص مشاور هم تحت شمول قانون کار قرار خواهد گرفت.

■ قرارداد کار بازاریابی: این قرارداد به منظور جذب افرادی است که به صورت پاره وقت به معرفی کالا و خدمات شرکت برای افزایش سوددهی آن می پردازند.

■ قرارداد واگذاری سهام به کارکنان: قراردادی است که طی آن، با هدف افزایش انگیزه کارکنان، سهامی به آنها تعلق می گیرد.

۱ مدیریت مالی کسب و کار^۱

- قرارداد خرید و فروش نرم افزار: شرکت در حوزه های مختلف ممکن است به نرم افزار نیاز داشته باشد. در این صورت برای پوشش منافع طرفین می توان از قراردادی جامع و کامل استفاده کرد.
- قرارداد اجاره نرم افزار: گاهی شرکت به علت مشکلات مالی ممکن است توان خرید نرم افزار را نداشته باشد. در این صورت می تواند از قرارداد اجاره نرم افزار بهره ببرد.

۲ محافظت از کسب و کار

شکل ۳۱- محافظت از کسب و کار

- قرارداد عدم افشاء اطلاعات با کارمندان: در مسیر کسب و کار، اطلاعات محرومراهی به وجود می آید که مصون نگهداشتن آنها از فاش شدن وظيفة همه افراد است؛ لذا ابتدا می توان با کارمندان این قرارداد را منعقد کرد.

- قرارداد محرومگی: این قرارداد دو جنبه دارد. یا به صورت یک جانبی منعقد می شود و یا به صورت دو جانبی. در این صورت یکی از طرفین یا هر دوی آنها متمهد می شوند که اطلاعات یکدیگر را فاش نکنند.

۳ سرمایه‌گذاری^۲

- قرارداد فروش سهام: این قرارداد برای نقل و انتقال سهام از سهامدار به یک فرد دیگر منعقد می شود.
- قرارداد وام قابل تبدیل به سهام: طی این قرارداد اگر وامدهنده درخواست کند، وام، تبدیل به سهام می شود و او جزء سهامداران شرکت خواهد شد.
- قرارداد مشارکت مدنی: در این قرارداد، آورده های دو طرف دقیق مشخص شده و به منظور تقسیم سود و انتفاع، وارد کسب و کار می شوند.

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱۲	در اینترنت جستجو کنید و چند نمونه قرارداد کار را تهیه کنید و به کارگاه بیاورید.	تک نفره

مهارت: نوشتگام به گام و درست طرح کسب و کار را می آموزد.

مراحل گام به گام نوشتگام طرح کسب و کار^۳

- راه اندازی یک کسب و کار باعث ایجاد درآمد برای شماست. طرح کسب و کار سندی است که تمامی اهداف عملیاتی و مالی یک کسب و کار را خلاصه می کند و شامل برنامه ها و بودجه های دقیقی است که نشان می دهد چطور اهداف یک کسب و کار می تواند محقق شود؛ به عبارتی دیگر، نقشه راه برای موفق شدن یک کسب و کار است. هر کسی که بخواهد یک کسب و کار را شروع کند

۱- Financial management

۲- Investment

۳- Business Plan

باید بداند که اولین مرحله مهمی که باید به آن توجه کند، طرح کسب و کار است. شما به عنوان یک هنرجوی رشتۀ مدیریت خانواده دوست دارید بدانید که چطور می‌توانید یک طرح کسب و کار برای خود بنویسید. در این قسمت نحوه نوشتن یک طرح کسب و کار به همراه مثالی از یک کافی‌شاب بریتان نوشته شده است. فهرستی از بخش‌های مختلف یک طرح کسب و کار به همراه توضیح مختصراً از هر یک از این بخش‌ها که بتواند به شما در طول این فرایند کمک کند، گفته شده است.

یک طرح رسمی و سنتی کسب و کار شامل بخش‌های زیر است:

۱ **خلاصۀ اجرایی:** یک مرور کلی از بخش‌های مختلف است که باید ابتداء بیايد. یک صفحه عنوان و فهرست مطالب ایجاد کنید.

۲ **نمای کلی صنعت یا کسب و کار:** یک طرح کلی از کسب و کار زمانی جامع است که با مشاهده آن بتوان اجزای کسب و کار را تحلیل نمود. دنبال کردن نمای کلی از طرح یک کسب و کار می‌تواند به عنوان یک راهنمای به کار گرفته شود. شما می‌توانید آن را به صورت یک الگو برای کار خود قرار دهید.

۳ **تحلیل بازار:** این بخش شامل بررسی هدف اصلی بازار برای محصول یا خدمات شماست.

۴ **تحلیل رقابتی:** در این بخش از طرح کسب و کار باید بتوانید کسب و کارتان را از سایر رقباً متمایز کنید و خواندگان طرحتان را متقدعاً کنید که کسب و کار شما قادر به موفقیت در رقابت است.

۵ **طرح فروش و بازاریابی:** شما طرح منحصر به فرد فروش کسب و کار جدیدتان را به خواننده ارائه می‌دهید و برایش توضیح خواهید داد که به چه نحوی محصولات یا خدمات شما به بازار ارائه خواهد شد.

۶ **طرح مالکیت و مدیریت:** این بخش شامل خلاصه‌ای از ساختار حقوقی و منابع مدیریتی شرکت از قبیل گروه مدیریت داخلی، منابع مدیریت خارجی و نیازهای منابع انسانی است.

۷ **برنامۀ عملیاتی:** برنامۀ عملیاتی شامل توضیحاتی در مورد موقعیت فیزیکی کسب و کار، امکانات و تجهیزات، انواع کارمندان موردنیاز و سایر جزئیات عملیاتی از قبیل توضیحات فرایند ساخت است.

۸ **برنامۀ مالی:** در این بخش از برنامۀ کسب و کار باید سه سند اصلی مالی هر کسب و کار را ارائه دهید. این اسناد شامل ترازنامه، صورت درآمد و صورت جریان نقدی است.

۹ **ضمیمه‌ها و اطلاعات پشتیبانی:** علاوه بر تمامی بخش‌های بالا در ابتدای طرح یک صفحه عنوان و به دنبال آن یک کارتان ممکن است بخواهید هر گونه اطلاعات اضافی را که به اعتبار ایده کسب و کارتان کمک کند، بیاورید. این اطلاعات می‌تواند شامل مطالعات بازاریابی، عکس‌های محصول، قراردادها یا سایر توافق‌نامه‌های قانونی مربوط به کسب و کارتان باشد.

حوالستان باشد که بعد از تکمیل هر یک از بخش‌های بالا در ابتدای طرح یک صفحه عنوان و به دنبال آن یک فهرست مطالب در هر بخش با شماره صفحه قرار دهید.

ظاهر طرح کسب و کار شما نیز اهمیت دارد. انواع مختلفی از طرح کسب و کار وجود دارد. این مدل یک سند رسمی است. شما می‌خواهید که هر جنبه‌ای از طرح کسب و کارتان بتواند خواننده را تحت تأثیر قرار دهد؛ بهویژه اگر این طرح را برای درخواست پول ارائه می‌دهید.

به قالب‌بندی طرحتان توجه کنید. مطمئن شوید که تمامی کلمات درست و بدون غلط املایی نوشته شده باشد. اگر خودتان نمی‌توانید این کار را به درستی انجام دهید از یک نفر دیگر کمک بخواهید.

پروردۀ پایان فصل

ردیف فعالیت	شرح فعالیت	نحوه اجرا
۱۲	با توجه به مطالب آموخته شده و راهنمایی هنرآموز کتاب نوآوری و کارآفرینی کلاستان یک طرح کسب و کار در زمینه مواد غذایی (نوشیدنی، ترشی، بستنی و یا غذا) بنویسید و به هنرآموز خود ارائه دهید.	گروهی

نتیجه‌گیری: تمام آنها بی که در عرصه کسب و کار و تولید و خدمت به مردم، موفق شده‌اند از روز اول این همه سرمایه نداشته‌اند و با استفاده از ذهن اقتصادی خود به این درجه از موفقیت رسیده‌اند. بعضی کارها هستند که حتی بدون سرمایه اولیه هم می‌شود انجامشان داد اما لازمه آن تحقیق کردن، وقت گذاشتن و مهم‌تر از آن عجول نبودن است. پس نگران نباشید، کمی وقت بگذرید و فرصت‌های شغلی رشته درسی خود را بشناسید. به دنبال نیازهای مردم محله خود مناسب با رشته تحصیلی تان بگردید. برای این کار باید مدتی در محل زندگی تان بچرخید و درد دل‌های کسبه و مشتریان را بشنوید. اگر به دنبال آینده‌ای استوار هستید، باید خودتان آن را خلق کنید. شما تنها زمانی می‌توانید کنترل آینده را در اختیار داشته باشید که کنترل منبع درآمدتان در دست خودتان باشد. شما به کسب و کار خودتان نیاز دارید.

فعالیت پایانی

- ۱ مفهوم مشاغل خانگی چیست؟
- ۲ مشاغل خانگی به چند دسته تقسیم می‌شوند؟
- ۳ چهار نوع مشاغل خانگی را نام ببرده و برای هر یک مثالی بزنید.
- ۴ انواع تجارت خانگی اینترنتی کدام‌اند؟ توضیح دهید.
- ۵ کسب و کار خانگی چیست و چرا اهمیت دارد؟
- ۶ قسمت‌های مختلف تکنیک سوات را نام ببرید.
- ۷ تحقیقات بازار چه اطلاعاتی را به ما می‌دهد؟
- ۸ نمودار سازمانی در یک کسب و کار چه چیزی را نشان می‌دهد؟
- ۹ بازاریابی و فروش چیست؟
- ۱۰ پیش‌بینی مالی یعنی چه و از چه روش‌هایی می‌توان آن را اجرا کرد؟
- ۱۱ نکات اصلی طرح کسب و کار برای تهیه انواع خوارکی را نام ببرید.
- ۱۲ در تهیه بستنی چه موادی لازم است؟
- ۱۳ طرز تهیه ترشی را بنویسید.
- ۱۴ نحوه ترسیم نمودار طرح کسب و کار را بیان کنید.
- ۱۵ قرارداد چیست؟

۱۶ شرایط اصلی قرارداد را که در ماده ۱۹۰ قانون مدنی نیز به آن اشاره شده است، نام ببرید.

۱۷ انواع قرارداد حقوقی کسب و کار را نام ببرید.

۱۸ برای پیشبرد اهداف کار چه قراردادهایی مهم است؟

۱۹ قرارداد محترمانگی چیست؟

۲۰ یک طرح رسمی و سنتی کسب و کار شامل چه بخش هایی است؟

یک فرد دانای می داند که چگونه از پول، وقت و مهارت ش برای کسب درآمد استفاده کند.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

- ۱** دایرة المعارف ابزار و مواد اولیه ساناز سانیا، مؤلف ساناز میناتی، ساناز شریفی، سانیا شریفی، شماره شابک ۹۷۸۹۶۴۷۶۶۳۲۹۸، چاپ صنوبر، شماره کتاب‌شناسی ملی ۳۶۶۶۴۱۵.
- ۲** کتاب مستطاب از سیر تا پیاز آشپزی جلد ۱ و ۲، مؤلف نجف دریابندری با همکاری فهیمه راستکار، شماره شابک ۹۷۸۹۶۴۴۳۱۰۱۰۲، شماره شابک جلد دوم ۹۷۸۹۶۴۴۳۱۰۱۲۶، چاپ بیست و سوم زمستان ۱۳۹۴.
- ۳** کتاب هنرآشپزی مجموعه غذاهای ایرانی و فرنگی، مؤلف رزا منتظمی، جلد اول، شماره شابک ۹۶۴۹۱۶۰۰۱۹۶۴، چاپ چهل و یک سال ۱۳۸۲.
- ۴** کتاب هنر آشپزی مجموعه غذاهای ایرانی و ملل مختلف، مؤلف رزا منتظمی، شماره شابک ۹۶۴۹۱۶۸۰۵۲، جلد دوم، چاپ ششم سال ۱۳۸۰.
- ۵** کتاب هنر آشپزی و شیرینی بزی مجل، مؤلف اعظم گلزارمنش، چاپ اول سال ۱۳۸۴، شماره شابک ۹۶۴۹۶۴۵۴۲.
- ۶** کتاب منز بذیرایی و قوانین چیدمان میز، مؤلف ابراهیم برهانی، شماره کتاب‌شناسی ملی ۴۲۴۵۰۱۴، شابک ۹۷۸۶۰۰۸۴۲۵_۱۲_۶.
- ۷** کتاب تقدیمه و بهداشت مواد غذایی فنی و حرفه‌ای (گروه‌های تحصیلی بهداشت - علوم ورزشی - مدیریت خانواده - کشاورزی)، شماره درس ۴۱۴۳، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران ۱۳۸۱.
- ۸** کتاب غذاهای غیرسنتی، مؤلف سودابه دهدشتی (اشرفی)، جلد اول غذاهای متنوع، سریع و آسان، چاپ دوم ۱۳۷۴، چاپ شرکت چاپ خواجه.
- ۹** اکبری، کرامت‌الله. (۱۳۹۰)، توسعه کارآفرینی، انتشارات جهاد دانشگاهی، چاپ پنجم.
- ۱۰** بیگان مهشاد، م. (۱۳۹۷)، تجارت در قرن ۲۱ (مهارت‌های کسب و کار فروش پایه را بیاموزید)، انتشارات افق دور، چاپ اول.
- ۱۱** حسینی، نبی‌الله. (۱۳۸۶)، کسب و کارهای خانگی، عامل پویایی نظام اشتغال کشور، سیدنی‌الله حسینی، از نظام جامع اطلاع‌رسانی اشتغال.
- ۱۲** احمدپور داریانی، م. (۱۳۹۳)، کارآفرینی پیشرفته، انتشارات پویندگان پارس، چاپ دوم.
- ۱۳** احمد پورداریانی، م. و عرفانیان، ا. (۱۳۸۶)، نقش و جایگاه کارآفرینی در نیل به رشد و توسعه اقتصادی، مجله اقتصادی، شماره ۶۹ و ۷۰.
- ۱۴** احمد پورداریانی، و مقمی، (۱۳۹۶)، مبانی کارآفرینی، انتشارات فراندیش، چاپ هجدهم.
- ۱۵** رودساز، حبیب، محمد رضا ظریفیان و جعفر صوفی، (۱۳۹۱)، کارآفرینی در بستر فناوری اطلاعات، انتشارات دانش نگار، چاپ اول.
- ۱۶** سیفی، یوسف، (۱۳۹۷)، سنگ فرش هر خیابان از طلاست، انتشارات آسمان علم، چاپ دوم.
- ۱۷** کسب و کارهای خانگی و امنیت روانی، روزنامه تفاهم، ۱۳۸۶/۰۶/۰۳.
- ۱۸** خانواده و راهکارهای توسعه کارآفرینی زنان ایرانی، پژوهش گلرد، پژوهش زنان شماره ۲ دوره ۷.
- ۱۹** <http://www.n-javan.com/>
- ۲۰** <https://www.ksykg.com/>
- ۲۱** <https://beloved.marketing/>
- ۲۲** <http://www.modirinfo.com/>
- ۲۳** <http://sabtyar.com/mag/>

